

vizyon

temmuz - ağustos 2008
sayı: 10

Şarkılarıyla birkaç nesil
büyüten grup;

Mazhar,
Fuat,
Özkan...

Türkiye POPKOMM'da konuk ülke • Ferdi Tayfur • Yulduz Usmonova •
Mobil Müzik • Betül Demir • Gökhan Özen • 15. Uluslararası İstanbul Caz
Festivali • Erkan Ocaklı • Amir Ateş • Naim Dilmener'den Pop Tarihi •
Gündoğarken • Attila Atasoy •

KORSAN MÜZİK

ALMAK SATMAK İNDİRMEK

HİRSİZ- LİKTİR!

MESAM • MSG • MÜYAP • MÜYORBİR
KORSANLA MÜCADELE PLATFORMU

nice 10. sayılara

■■■■■ Merhabalar;

MESAM Vizyon dergisi olarak, 10. sayımızla karşınızdayız. 10. sayıyı geride bırakmanın gururu ve sevinciyle hepimizi sevgi ve saygılarımızla selamlıyoruz. Hep birlikte nice sayılara diyoruz.

Bu sayımızda da birbirinden ilginç konu ve konuklarımızla karşınızdayız. Dünyanın en önemli müzik fuarlarından biri olan Popkomm'da bu yıl "konuk ülke" Türkiye olacak. MESAM bu önemli etkinliğe tüm gücü ve olanaklarıyla hazırlanıyor.

Kapak konumuz Mazhar Fuat Özkan. 38 yıllık bir efsaneden, şarkılarıyla sadece kendi kuşaklarını değil, günümüz gençliğini de etkileyen ve müziğin yanı sıra televizyon ve sinemaya da ustalıkla göz kırpan Türk pop'unun 'Beatles'ı, MFÖ sayfalarımıza konuk oluyor.

MESAM Vizyon'un bir diğer konuğu da Ferdi Tayfur. Beste ve yorumlarıyla gönüllere taht kuran sanatçının, pek fazla bilinmeyen bir yönünü yazarlığını büyüteç altına alıyoruz. Dergide yurtdışından sanatçılar başlığında Yulduz Usmanova var. Özbek sanatçı Usmanova'yı Candan Erçetin'in yorumladığı "Yalan" adlı şarkının bestecisi olarak tanıyorduk. Geçtiğimiz günlerde "İnadım" adında bir albüm yayınlayan Usmanova'nın yorumu da en az besteleri kadar kuvvetli.

Bu sayımızdaki "Dosya" konumuz, "mobil müzik"... Bu bağlamda Avea ve Vodafone'un mobil müzik uygulamalarını mercek altına aldık. Genç yetenekler başlığında şarkılarının altyapısı ve sahne performansı ile başarılı bir grafik çizen genç sanatçı Betül Demir'le yaptığımız söyleşiyi de ilgiyle okuyacağınızı umuyoruz. Konuk ettiğimiz bir başka genç sa-

natçı ise Gökhan Özen. Pop dünyasındaki yerini her geçen gün daha da sağlamlaştıran Gökhan Özen'le yeni albümü "Bize Aşk Lazım"ı konuştuk.

Geride bıraktığımız en önemli müzik olaylarının başında 15. Uluslararası İstanbul Caz Festivali vardı. Bu önemli müzik olayını Tunçel Gülsoy'un kaleme aldığı bir izlenim ve değerlendirme yazısıyla size yansıtıyoruz. 15. yaşını kutlayan festivale nice nice yıllar ve uzun ömürler diliyoruz.

Ülkemizin en üretken sanatçılarından biri ve "bağlamanın Karadenizli ustası" olan Erkan Ocaklı'yla müzikal dünyası ve eserleri arasında zevkli bir yolculuk yaptık. Ayrıca Türk Sanat Müziği'nin çok değerli bir üstadıyla bir araya geldik. Bestekar, güftekar, yorumcu koro şefi, TRT Repertuar Kurulu Üyesi mevlithan Amir Ateş'le söyleşimizi de ilgiyle okuyacağınızı tahmin ediyoruz.

Dergimizin sürekli yazarı Naim Dilmener, pop tarihimizde keyifli bir nostalji turu gerçekleştirdi. Ülkemizin efsane gruplarından "Grup Gündoğarken", Gökhan ve Burhan Şeşen'le yolculuğuna devam ediyor. Gündoğarken'in sekiz yıl aradan sonra yayınladığı "Hayat Bu" albümü, müzikseverler tarafından büyük bir ilgiyle karşılandı. Burhan ve Gökhan Şeşen'le bu albümü ve müzikal yolculuklarını konuştuk. Usta sanatçı Attila Atasoy, "Andro" albümüyle uzun süren sessizliğini bozdu. Usta sanatçıyla müzikal ve içsel yolculukları üzerine konuştuk.

Önümüzdeki sayıda buluşmak üzere hepimize bol müzikli günler diliyoruz.

Sevgi ve saygılarımızla...

Yayınlayan Türkiye Müsiki Eseri Sahipleri Meslek Birliği MESAM

Sahibi MESAM adına Yönetim Kurulu Başkanı Ali Rıza Binboğa

Danışma Kurulu Ali Rıza Binboğa, Suavi, Turhan Taşan, Ahmet Selçuk İlkan, Ali Tekintüre, Atilla Özdemirođlu, Cahit Berkay, Halil Karaduman, İhsan Öztürk, Mustafa Özkent, Orhan Gencebay

Yayın Kurulu Necmettin Ovacık, O. Suat Özçelebi, Güner Yıldırım, Önder Kızılkaya, Türkşan Karatekin, Ash Karataş Kalkan

Yayın Yönetmeni Önder Kızılkaya

Yayın Koordinatörü O. Suat Özçelebi

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Ash Karataş Kalkan

Katkıda bulunanlar Naim Dilmener, Esra Okutan, Vecdi Erbay, Murat Meriç, Teoman Gürzihin, Sema Korkmaz, Yüksel Altıntop, Aylin Çalap, Veysel Boğatepe, Tunçel Gülsoy

Fotoğraf Editörü Sinan Kesgin

Grafik Didem İncesağır, Orçun Peköz

Baskı Öncesi Hazırlık ve Teknik Koordinasyon Punto Baskı Çözümleri Sait Kuran İş Merkezi No: 301/5 Şişli, İstanbul T: +90212 231 30 68 pbx

Basım Yeri ve Tarihi Promat Basım Yayın San. Tic. A.Ş. T: +90212 690 63 63 İstanbul - Ağustos 2008

Yayın Yönetim ve Yazışma Adresi MESAM Sıracevizler cad. Esen sok. Saruhan Plaza No:6 Kat:6 34381 Bomonti / Şişli / İstanbul T: +90 212 296 99 10 (pbx) F: +90 212 296 99 24-26 www.mesam.org.tr

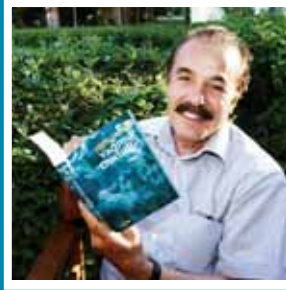
Yapım / Tasarım SİTA Politik Danışmanlık ve Yayıncılık Hizmetleri A.Ş. Ortaklar cad. Mevlüt Pehlivan sk. No:4-11 Mecidiyeköy-İstanbul T: +90212 2665440 F: +90212 2664991 www.sita.com.tr

TETRA İletişim Hizmetleri Ltd. Şti. Halaskargazi cad. Sait Kuran İş Merkezi No:301-5 Şişli-İstanbul T: +90212 219 96 76 F: +90212 23133 37 www.tetrailetisim.com

Reklam MESAM Sıracevizler cad. Esen sok. Saruhan Plaza No:6 Kat:6 34381 Bomonti / Şişli / İstanbul T: +90 212 296 99 10 (pbx) F: +90 212 296 99 24-26 www.mesam.org.tr

Yayın Türü: Yaygın Süreli Yayın. 2 ayda bir çıkar Vizyon dergisi MESAM üyelerine ücretsiz olarak gönderilir. Yazılarda ileri sürülen görüşlerin sorumluluğu yazarlarına aittir. Dergiden kaynak gösterilmek koşuluyla alıntı yapılabilir.

12

Besteleyip yorumladığı şarkılarla gönüllerde ayrı bir yer edinen **FERDİ TAYFUR**'la kaleme aldığı kitaplar üzerine söyleştik.

16

Bir efsane grup onlar; üç kafadar, üç yetenek deposu insan; **MAZHAR FUAT ÖZKAN**. Yoğun konser tempolarında yakaladık ve sorduk aklımıza gelenleri...

22

Özbek sanatçı **YULDUZ USMONOVA**, yakın zamanda Türkiye'de çıkan ilk albümü "İnadım" ile daha geniş kitlelere ulaşmayı hedefliyor.

36

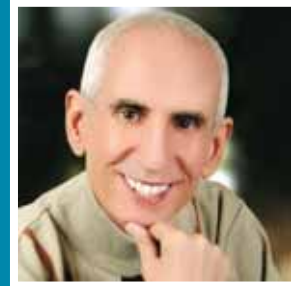
Bu yaza maxi single ile giren **GÖKHAN ÖZEN** müziğin hayatında kapladığı geniş yeri anlattı.

40

15.ULUSLARARASI İSTANBUL CAZ FESTİVALI yine birbirinden ünlü konuklarıyla caz severlere unutulmaz konserler sundu.

46

Karadeniz türkülerini bağlamayla söyleyerek halk müziğimize farklı bir soluk getiren Karadenizli saz ustası **ERKAN OCAKLI** karşınızda...

50

İki bin bestesi olan bestekar, güftekar, yorumcu, koro şefi, TRT Repertuar Kurulu Üyesi, mevlithan **AMİR ATEŞ**'le müzik üzerine...

58

GRUP GÜNDOĞARKEN, sekiz yıl aradan sonra dinleyicinin karşısına "Hayat Bu" albümüyle çıkıyor.

TÜROFED Anlaşması'nda hedeflenen oda sayısına ulaşıldı

Yıllardır çözümsüz kalan turizm tesislerindeki telif hakları sorunu, bu anlaşma ve işbirliği sayesinde eser sahipleri ve müzik sektörü açısından kazanımlarla sonuçlanmış oldu.

■ ■ ■ ■ ■ MESAM, MSG, MÜYAP ve MÜYORBİR meslek birliklerinin, ortak lisanslama çalışmaları kapsamında Otelciler Federasyonu TÜROFED (Türkiye Otelciler Federasyonu) ile imzaladığı anlaşmada, hedeflenen 150 bin oda sayısına ulaşıldı.

TC Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay'ın arabuluculuğuyla gerçekleşen uzlaşma sonucunda TÜROFED üyesi oteller ile dört meslek birliği "İşbirliği ve İyi Niyet Protokolü"nü 26 Mart 2008'de imzalamışlardı. Protokole göre, turizm işletmeleri iki aylık süre içinde yani 26 Haziran 2008'e kadar 150 bin oda sayısına karşılık lisans sözleşmesini imzalanmak koşuluyla indirimli tarifelere göre telif bedeli ödeyeceklerdi.

Ortak Lisanslama Birimi'nin TÜROFED ile işbirliği içinde yürüttüğü çalışma sonucunda 26 Haziran 2008 tarihi itibarıyla Ortak Lisanslama Birimi (OLB)'ne 163.038 oda karşılığında 915 işletmeden lisans formları ulaştı. 18 Temmuz itibarıyla 167.951 oda karşılığı 962 işletmeye yükselen oda sayısının yıl sonunda 200 bini geçmesi bekleniyor. Yıllardır çözümsüz kalan turizm tesislerindeki telif hakları sorunu, bu anlaşma ve işbirliği sayesinde eser sahipleri ve müzik sektörü açısından kazanımlarla sonuçlandı. 🌐

Protokol neyi içeriyordu?

"TÜROFED/Meslek Birlikleri 2008 Dönemi Lisans Sözleşmesi Esaslarına İlişkin Taahhütname" adını taşıyan sözleşme; '5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası kapsamında Meslek Birliklerinin yetki belgesi ile haklarının idaresini sağladığı repertuarlarının, TÜROFED üyeleri tarafından kullanılarak umuma açık mahallerde müzik yayını yapabilmeleri amacıyla imzalanacak olan 2008 dönemi lisans sözleşmesinin esasla-

rına ilişkin karşılıklı taahhütlerin belirlenmesini içeriyordu.

TÜROFED bu anlaşmayla; 26 Haziran 2008 tarihine kadar en az 150 bin oda sayısına karşılık gelecek olan turizm işletmesinin müzik meslek birlikleri ile lisans sözleşmesi imzalamak üzere başvuru yapacaklarını ve bu başvuru neticesinde lisans sözleşmesi imzalayacaklarını taahhüt ve garanti etmişti.

Protokole göre lisans sözleşmesini imzalayan TÜROFED üyesi konaklama tesisleri yıldız sayılarına göre 2008'de odasına şu lisans bedellerini ödeyecekler:

Konaklama Tesisi	Lisans Bedeli
5 Yıldız	45,00 YTL+KDV
4 Yıldız	31,50 YTL+KDV
3 Yıldız	22,05 YTL+KDV
2 Yıldız	15,44 YTL+KDV
1 Yıldız	10,80 YTL+KDV

Kardeş Türküler'in 15. yılı

Kardeş Türküler'in 15. Yıl konserinde şarkıları söyleyenler arasında Çingene müziğinin kraliçesi Esmâ Redzepova, Neşet Ertaş, Birol Topaloğlu, Leman Sam ve Aynur da vardı

■■■■■ Kardeş Türküler 15. yılını Kuruçeşme Arena'da düzenlenen konserde dinleyicileriyle birlikte kutladı. 15. yıl konserinde şarkılar söyleyenler arasında Çingene müziğinin kraliçesi Esmâ Redzepova, Neşet Ertaş, Birol Topaloğlu, Leman Sam ve Aynur da vardı. 24 Haziran'da gerçekleşen konserde repertuar Kardeş Türküler'in en sevilen şarkılarından oluşturuldu. İki bölümden oluşan konsere BGST dans grubu da sergilediği danslarla geceye renk kattı. Saz ustası Neşet Ertaş ise, ilk bölümün finalinde sahneyeydi. Yandı Bağrım ve Yanıyorum'u çaldı, söyledi. Konserin finalinde, tüm Kardeş Türküler konserlerinde olduğu gibi, izleyici ayakta, Kardeş Türküler sahnede halay çekiyordu. Kardeş Türküler projesinin 15 yıllık müzikal ve kültürel yolculuğunun yansıtıldığı gösteri, halkların kardeşliği, kadınların özgürlüğü için söylenen; düğünleri, bayramları, sevdaları ve hüznüleri anlatan şarkılar, danslar, görüntüler ve şiirlerle gerçekleşti.

15 yılın kitabı çıktı

Grubun 15 yıllık macerasını ele alan "Kardeş Türküler-15 Yıllık Öyküsü" adlı kitap da konserle birlikte raflarda yerini aldı. Kardeş Türkülerin müzikal yolculuğunun ele alındığı kitapta, Kardeş Tür-

küler'in hikâyesi, Türkiye'nin son 15 yıllık toplumsal ve kültürel yaşamıyla birlikte yorumlanıyor. Kitapta grup elemanlarının yazılarının yanı sıra Orhan Tekelioğlu, Orhan Kahyaoğlu, Martin Stokes gibi isimlerin incelemeleri; Arif Sağ, Aynur Doğan, Birol Topaloğlu, Bülent Forta, Erkan Oğur, Ezel Akay, Görgün Taner, Hasan Saltık, İberya Özkan, İlkay Akkaya, Metin-Kemal Kahraman, Şivan Perwer, Pakrat Estukyan ile yapılan söyleşiler yer alıyor. Önsöz'de kitabın öyküsünü anlatan Ayhan Akkaya, "Çalışma, 'çokkültürlü' bir coğrafyada 'kardeşlik içinde bir arada yaşama' ilkesine dayanarak, halklar arasında yaratılan kutuplaşma ve gerilime karşı bir duruşu da içeriyordu." diyor

ARAMIZDAN AYRILANLAR

ELA KURT

Doğum Tarihi: 20.08.1979 Ölüm Tarihi: 07.07.2008

ABDULGANİ TAKMAZ

Doğum Tarihi: 16.03.1949 Ölüm Tarihi: 09.07.2008

KORAY OKTAY

Doğum Tarihi: 17.01.1943 Ölüm Tarihi: 20.07.2008

Semahat Özdenes'i kaybettik

■ ■ ■ ■ ■ Türk Sanat Müziği sanatçısı Semahat Özdenes 95 yaşında vefat etti. Göğüs kanseri nedeniyle bir süredir tedavi gördüğü Kartal Devlet Hastanesi'nde yatan Özdenes, yaklaşık üç yıldır Ünal Huzur ve Özel Bakım Evleri'nde kalıyordu.

"Akşam Oldu Hüzünlendim Ben Yine" şarkısının ünlü bestecisi Semahat Özdenes, 1913 yılında Üsküdar'da doğdu. Lemi Atlı, Refik Fersan, Fahire Fersan gibi usta sanatçılardan dersler alan Özdenes, Üsküdar Kız Sanat Okulu'ndaki öğrenimini müzik aşkı nedeniyle yarıda bıraktı. Uzun yıllar Ankara Radyosu'nda ses sanatçısı olarak görev yapan Özdenes'in

ilk plağı "Beklerim Her Gün" 1941 yılında yayınlandı. Özdenes, 1938 yılında davet edildiği Ankara Radyosu'na müzik eğitimi ve canlı yayınlarla emekli oluncaya kadar devam etti.

1940 yılında bestekarlığa başlayan Özdenes, Uşşak makamında "Akşam oldu hüzünlendim ben yine" ve "Her mevsim içimden gelir geçersin", Hüzzam makamındaki "Dün gece mehtaba daldım" adlı şarkılarıyla adını altın harflerle Türk musikişi bestekarı listesine yazdırdı. Özdenes'e, Nisan ayında Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay tarafından huzurevinde "Kültür ve Sanat Hizmet Ödülü" takdim edilmişti. 🌐

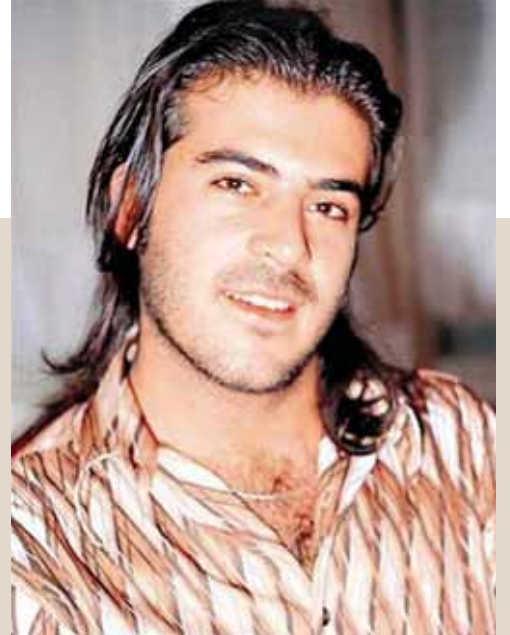
Kerim Tekin'i özlemle anıyoruz...

■ ■ ■ ■ ■ Genç yaşta yitirdiğimiz pop müziğin sevilen ismi Kerim Tekin'i özlem ve sevgiyle anıyoruz. Kerim Tekin, 28 Haziran 1998'de bir festivalde verdiği konserin ardından İstanbul'a dönerken Afyon yakınlarında geçirdiği trafik kazasında yaşamını yitirmişti.

KERİM TEKİN KİMDİR?

Kerim Tekin, 1975 yılında Erzincan'da dünyaya geldi. Küçük yaşlardan itibaren müzikle ilgilenmeye başladı. Ortaöğrenimi sırasında şan dersleri aldı ve gitar çalmayı öğrendi. Lise yıllarında profesyonel müzik hayatına atıldı ve 17 yaşında gece kulüplerinde çalışmaya başladı. 1994 yılında profesyonel bir ekiple ilk al-

bümünün hazırlıklarına başladı. "Kara Gözlüm" adını taşıyan ilk albümü 1995'te müzik marketlerde yerini aldı. Prodüktörlüğünü Halis Bütünley'in yaptığı albümde on şarkı yer aldı. Müzikseverlerin Kerim Tekin'le tanışması ise söz ve müziği Kenan-Ozan Doğulu kardeşlere ait olan "Cici Baba"yla oldu. Albümde pop müzik piyasasının seçkin isimleri bir araya geldi. Bir çok şarkı Ozan-Kenan Doğulu, Garo Mafyan ve Zeynep Talu imzasını taşıırken İlhan Şeşen, Yusuf Bütünley, Saro Secikyan ve Fabyo Taşel'de söz ve müzikleriyle katıldı albüme. "Kara Gözlüm" gibi romantik şarkılarla dikkatleri çeken Kerim Tekin, sempatikliğiyle özellikle gençler tarafından kısa zamanda sevilmişti.

"Haykırsam Dünyaya" adını taşıyan ikinci albümünü 1997 yılında çıkardı. Onbir parçanın yer aldığı albümün prodüktörlüğünü yine Halis Bütünley yaptı. Söz ve müziğini Tayfun Duygulu ve Beste Duygulu'nun yazdığı "Kar Beyaz" albümden çıkan ilk hit çalışması oldu. Şehrazat, Fedon, Yusuf Bütünley, Ozan Doğulu, Zeynep Türkeş, Volga Tamöz, Feyyaz Kuruş, Kenan Doğulu, İskender Paydaş ve Hakan Demir gibi isimlerin bir araya geldiği albüm büyük beğeni toplamıştı. 🌐

Ak Sigorta'ya geçiş işlemleri hakkında açıklama

Başvurular devam ediyor

■ ■ ■ ■ ■ 2008-2009 döneminde Ak Sigorta ile devam eden özel toplu sağlık sigortası hizmetinden yararlanmak isteyen MESAM üyelerinin başvuru işlemleri devam ediyor.

MESAM Sosyal ve Kültürel Fon geliri tarafından sigortalanma hakkını kazanan MESAM Üyeleri'nin Ak Sigorta'ya geçiş işlemlerini acilen yapmaları gerekmektedir. Bazı üyeler başvuru formlarını doldurmamış, bazı üyeler de yeni sigorta kartlarını almamıştır. Kazanılmış hakları kaybetmemek için bu işlemleri tamamlamak gerekmektedir.

Ayrıca, geçen yıl Demir Hayat'tan sigortalı olup bu yıl sosyal ve kültürel fon gelirleri tarafından sigortalanma hakkını elde edemeyen üyeler, sigorta bedellerini kendileri ödeyerek kazanılmış tüm haklarıyla Ak Sigorta'ya geçiş yapabilmektedir. İlgili üyeler için son başvuru tarihi 1 Ekim 2008'dir. Bu tarihten sonra yapılacak başvurular kabul edilmeyecektir. Bu kapsamdaki üyelerin poliçeleri, geçen dönemki sigortanın sona erdiği 27 Mayıs ile 1 Ekim arasında oluşacak olan sağlık sorunları değerlendirilerek düzenlenecektir.

Yeni sigortalı olmak isteyen MESAM Üyeleri ise, yıllık sigorta

prim tutarını kendileri ödeyerek özel sağlık sigortası hizmetinden yararlanmak üzere başvurabilmektedir.

Üyelerin kendisi ve eşleri için 922 YTL, çocukları (0-17 yaş arası) için ise 644 YTL olarak belirlenen poliçeye göre; yatarak tedavi teminatı limitsiz %100 sigortadan, ayakta tedavi teminatı limitsiz %80 sigortadan karşılanmaktadır. Poliçe tüm hastanelerde geçerlidir. İlk defa sigortalı olacaklar yatarak tedaviyi içeren hastalıklar kapsamında 9. aydan itibaren faydalanacaklardır. Üyeler, primlerini ödemek kaydıyla eş ve çocuklarını MESAM' a tanınan şartlar çerçevesinde sigortalatma hakkına sahiptirler.

Ak Sigorta programı hakkında her türlü bilgi ve sorularınız, ilk defa sigortalı olmak veya yenilemenizi yaptırmak vs. işlemler için aşağıda iletişim bilgileri yer alan temsilcileri arayabilirsiniz. ☎

Telefon: 0212 243 80 53 / 0212 244 31 23 / 0212 251 81 94

Fax: 0212 243 02 69

Sevim Erdinç: 0533 627 18 84 (ilk iletişim kişisi olacaktır)

Nafiz Sargın: 0532 314 80 27

Mail Adresi: sigortahizmet@aksigorta.net

Meslek Birliği Başkanları, Kültür Bakanı ile görüştü

Müzik meslek birliklerinin çalışmaları ve bazı güncel sorunlarla ilgili Bakan Ertuğrul Günay ile bir araya gelen meslek birliği başkanları, karşılıklı görüş alışverişinde bulundular.

■ ■ ■ ■ ■ Dört müzik meslek birliği adına MESAM Başkanı Ali Rıza Binboğa ve MÜ-YAP Başkanı Bülent Forta 11 Temmuz 2008 tarihinde TC Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay'ı ziyaret ettiler. Kültür Bakanlığı'nda yapılan toplantıya Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürü Abdurrahman Çelik de katıldı. Meslek birliği başkanları, müzik meslek birliklerinin çalışmaları ve bazı güncel sorunlarla ilgili genel olarak üç konu hakkında Bakan Ertuğrul Günay ile görüş alışverişinde bulundular.

Toplantıda öncelikli olarak 150 bin odayı barındıran turistik işletmeyi kapsayan TÜROFED ile yapılan protokol ve bu çerçevede devam eden çalışmalar ele alındı. Turizm belgeli olup protokole uymayan oteller ile TÜROFED üyesi olmayan diğer otellerin durumu değerlendirildi.

İkinci gündem maddesi ise 8-10 Ekim 2008'de Berlin'de düzenlenecek olan POPKOMM Müzik Fuarı idi. Türkiye'nin, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın sponsorluğu ile bu yıl konuk ülke olarak katılacağı fuarla ilgili sürdürülen çalışmalar ve TC Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın üstleneceği fuar bütçesi konuları ele alındı. Toplantının son gündemi ise, meslek birliklerinin Bakanlıkça denetlenmesi ile ilgili konulardı. Denetimlerin gerçekleştirilmesi sırasında uygulanacak yöntemler, denetimlerin içeriği ve çerçevesinin belirlenmesi, denetimlerin özerk örgütler olarak yapılandırılmış meslek birliklerinin karar alma süreç ve uygulamalarına değil işlemlerinin uygunluğuna odaklı olması gerekliliği görüşüldü ve ilgili taraflardan oluşan bir çalışma grubunun kurulmasına karar verildi. ☎

Leyla Gencer Şan Yarışması'nda geri sayım

30 Ağustos'ta Aya İrini Müzesi'nde yapılacak "Leyla Gencer Şan Yarışması"nın finalinde yarışacak 40 şancıdan 13'ü Türk.

■■■■■ Dünyanın "La Diva Turca" olarak alkışladığı Leyla Gencer adına bu yıl beşincisi düzenlenen "Leyla Gencer Şan Yarışması"nın finali 30 Ağustos'ta Aya İrini Müzesi'nde yapılacak. Yarışma, İKSV ve La Scala Akademisi işbirliğinde Doğu Grubu ve Garanti Bankası sponsorluğunda, Dışişleri Bakanlığı'nın desteği ve İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı ve Borusan Holdingin katkılarıyla 25-30 Ağustos tarihleri arasında düzenlenecek.

Leyla Gencer'in vefatından önce La Scala'da oluşturduğu ön eleme jürisi, dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen 137 şancının başvurusunu değerlendirdi ve İstanbul'daki yarışmaya katılmaya hak kazanan 16 ülkeden 40 yarışmacıyı belirledi. Aralarında Norveç, Amerika, Japonya, Özbekistan ve Azerbaycan'dan da şancıların yer aldığı 40 yarışmacı arasında, Türkiye 13 şancıyla ilk sırada bulunuyor. Yarışmanın provaları 25 Ağustos'ta başlayacak. 26 ve 27 Ağustos günleri seyirciye

kapalı yapılacak çeyrek finallerin ardından 28 Ağustos'ta Cemal Reşit Rey Konser Salonu'nda piyanist Vincenzo Scalera eşliğinde gerçekleşecek yarı finalde 8 finalist belirlenecek. 30 Ağustos Cumartesi akşamı Aya İrini Müzesi'nde gerçekleştirilecek finalde, finalistlerin Gürer Aykal yönetimindeki Borusan İstanbul Filharmonik Orkestrası eşliğinde seslendirecekleri aryaların ardından Leyla Gencer Şan Yarışması'nın toplam 23 bin 500 avroyu bulan ödüller sahiplerini bulacak. 🌐

RATEM ile görüşmeler devam ediyor

Yerel ve bölgesel yayın kuruluşlarının izinsiz müzik eseri kullanımı ve telif ödememesi sorunuyla ilgili olarak RATEM ve müzik meslek birlikleri arasındaki görüşmeler sürüyor.

■■■■■ MESAM, MSG, MÜYAP ve MÜYORBİR meslek birliklerinin, ortak lisanslama çalışmaları çerçevesinde Radyo Televizyon Yayıncıları Meslek Birliği RATEM ile yürüttüğü görüşmeler devam ediyor. RATEM üyesi radyo ve televizyonların gerçekleştirdikleri müzik yayınlarında kullandıkları müzik eserlerinin telif haklarıyla ilgili oluşturulan "İşbirliği ve İyi Niyet Protokolü" üzerinde tarafların çalışmaları sürüyor. En az 750 yerel ve bölgesel yayın kuruluşunu kapsayacak Protokol ile dört meslek birliği adına 2008 yılı için yaklaşık 3 milyar 750 bin YTL telif bedelinin tahsil edilmesi hedefleniyor. Protokol kapsamında düzenlenen kam-

panya ile RATEM üyesi yayın kuruluşlarına, meslek birliklerinin (MESAM, MSG, MÜYAP, MÜYORBİR) repertuarlarını yasal olarak kullanılabilmesi için 2008 tarifeleri üzerinden indirimli bir bedel uygulanması teklif ediliyor.

Kampanyanın başlıca şartı, protokolün imzalanması tarihinden itibaren 45 gün içinde en az 750 adet RATEM üyesi yayın kuruluşunun yasal izin almak ve bedelini ödemek üzere Meslek Birlikleri'ne başvurarak sözleşme metinlerini imzalamaları. Kampanya süresinin sona ermesinden sonra kampanya dahilindeki indirimler uygulanmayacak. Bu tarihe kadar sözleşme imzalamayan ve izinsiz, yasadışı mü-

zik kullanan ve ileten RATEM Üyesi yayıncılar aleyhine yasal başvurular yapılabilecek.

Ayrıca dört meslek birliğinin tümü ile sözleşmeli olmayan yayın kuruluşlarının, sözleşmeli oldukları meslek birliklerinin 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait telif bedellerini de protokol kapsamında dört meslek birliğine ödemeleri talep ediliyor. Bunun yanı sıra 2008 yılı için dört ödeme şekli sunulan protokole, 2009 ve 2010 yıllarında devam eden sözleşmeler için de yayın kuruluşlarına çeşitli ödeme kolaylıkları tanınması planlanıyor. Protokole göre; RATEM Üyesi yayın kuruluşlarının karasal yayın ile birlikte uydu yayını yapması halinde belirlenen bedelin %15 fazlasını, karasal yayın ile birlikte kablo yayını yapması halinde belirlenen bedelin %5 fazlasını, karasal yayın ile birlikte uydu ve kablo yayını birlikte yapması halinde belirlenen bedelin %20 fazlasını ödemesi öngörülmüyor. 🌐

Müzeyyen Senar 90 yaşında

Türk müziğinin en etkili isimlerinden biri olan Müzeyyen Senar, 90. yaşını kutladı. Senar'ın taş plak kayıtları ise "Odeon Yılları 2" adıyla yayımlandı.

■ ■ ■ ■ ■ Türk Musikisini, Cumhuriyet döneminden bu yana başarıyla simgeleyen usta yorumcu Müzeyyen Senar, 16 Temmuz'da 90. yaşına girdi. Senar'a yeni yaş için armağan niyetine "Odeon Yılları 2" adlı bir albüm çıktı. ODEON etiketiyle yayınlanan "Odeon Yılları 2"nin Şubat 2006'da ilki yayınlanan albümden farkıysa, yeni albümün tamamen taş plak kayıtlarından oluşması. Serinin devam albümleri de daha sonra piyasaya çıkacak. 80 yıllık Cumhuriyet musikisi icrasında, kendine has ses rengi, üslup özeni, görev ciddiyeti ve sorumluluk anlayışıyla Mü-

zeyyen Senar, her safhada ve her aşamada itibarlı ve başarılı icracılığıyla öne çıkmayı başardı.

"Odeon Yılları 2", 1930'lu yılların başlarından 1950'li yılların başına kadar, Müzeyyen Senar'ın ODEON çatısı altında okumuş olduğu 100 kadar taş plak kaydının, bir kısmının temizlenmesiyle oluşuyor. Albümü, 2005 yılında "Cumhuriyet'in Divası Müzeyyen Senar" adlı biyografik kitabın yazarı, Senar'ın "oğlum" dediği, yakın bir tarihte de yeni kitabı yayınlanacak olan Radi Dikici ile Proje Koordinatörü Zeynep Göktürk birlikte hazırla-

di. 1941 yılında "Harunreşid'in Gözdesi" filminden alınan bir Müzeyyen Senar şarkısı da ilk defa bu CD'de yer alıyor; "Yolculuk Var". Ayrıca yine bu CD'de Müzeyyen Senar'ın o zamanki sesinden "Ferye"yi dinlemek mümkün. 🎧

MESAM 2008 Temmuz dağıtımları tamamlandı

■ ■ ■ ■ ■ MESAM Dağıtım ve Dokümantasyon Yönergesi'ne göre "en fazla 6 ay arayla yılda 2 kez" yapılması gereken temsili lisanslama dağıtımları, 29 Temmuz'da tamamlanarak tahakkuk eden telif bedelleri MESAM üyelerinin hesaplarına yatırıldı. Radyo, televizyon, otel, restoran, mağaza, konser, ulaşım ve yurtdışı gelen alanlarını kapsayan bundan önceki dağıtımlar ise Mart 2008'de yapılmıştı.

Sözleşme ücretinin tamamı tahsil edilmiş ve eser kullanım listeleri eksiksiz ve doğru olarak MESAM'a ulaştırılmış olan sözleşmeler bu dağıtımlara dahil edilmiştir. Gönderilen listelerdeki eserlerin tespit işlemlerinden sonra sahibi tanımlanan eserler eşleştirilerek dağıtım kapsamına alınmıştır. Tanımlanamayan eserler ise Dağıtım ve Dokümantasyon Yönergesi'nin ilgili maddesi uyarınca "Çelişkili ve Tanımlanamayan Eser" statüsünde havuz tutarı olarak üç yıl saklanmak üze-

re ayrılmıştır. Tanımlanamayan ve Çelişkili Eserler, MESAM'ın internet sitesinde ve binasında, yılda iki defa yenilenerek, yıl boyunca yayınlanacaktır. Tüm MESAM üyelerine önemle duyurulur.

Dağıtım Yapılan Alanlar:

Dağıtım Alanı	Yılı
TRT TV Dağıtım	2006
TRT TV Dağıtım	2007
TRT Radyo Dağıtım	2006
TRT Radyo Dağıtım	2007
Radyo Dağıtım	2006
Dijital ve Mekanik Kullanım Listeleri Dağıtım	2006*
Dijital ve Mekanik Kullanım Listeleri Dağıtım	2007*
Temmuz Konser Dağıtım	2008

(* Dijital ve mekanik alanda kullanılan eser listeleri değerlendirilerek temsili alanda asgari bedelin altında kalan (radyo, tv, otel, mağaza vs...) tahsilatların dağıtımdır...)

Scorpions İstanbul'da

■ ■ ■ ■ ■ Tüm dünyaya adını bir daha hiç silinmeyecek ve eskimeyecek bir şekilde kazıyan, Türkiye'de ilk kez 1993 yılında hayranlarıyla buluşan dünyaca ünlü efsane Alman Rock grubu Scorpions, 15 yıl sonra İstanbul'da vereceği konserde yeniden hayranları ve müzikseverlerle buluşacak. Sadece rock müzikseverlerin değil, parçaları gönüllerinde ve hafızalarında silinmeyecek izler bırakan on binlerce genç, yaşlı, üniversite öğrencisi, iş adamı hayranın yıllardır dört gözle beklediği bu buluşma, UNILIFE organizasyon tarafından 22 Ağustos Cuma günü Parkorman'da gerçekleştirilecek. 🎧

MESAM, 3. Dönem Toplu İş Sözleşmesi imzalandı

■ ■ ■ ■ ■ MESAM ile Sosyal-İş Sendikası, üçüncü dönem toplu iş sözleşmesini 11 Temmuz 2008'de imzaladı. Anlaşma ile iş yerinde; iş gruplarına göre taban ücretler ve zam oranları yeniden düzenlendi. Sosyal haklar (yemek ve taşıt ödenekleri, yakacak yardımı, bayram, yılbaşı, evlenme, öğrenim ödenekleri vd...), çalışma esasları, çalışanların iş güvencesi ve sağlık hizmetleri gibi haklar da

yeniden düzenlenerek taraflarca imza altına alındı. Çalışanların ekonomik ve sosyal durumlarını geliştirmeyi, iş yerinde üretkenliği azami düzeye çıkartmayı, emeğin niteliklerini geliştirmeyi ve tarafların hak ve yükümlülükleri ile çıkabilecek uyuşmazlıklara çözüm yollarını göstermeyi amaçlayan toplu iş sözleşmesi bu dönemde başarılı bir şekilde sonuçlanmış oldu. 🌐

4. Altın Elma Beste Yarışması sonuçlandı

■ ■ ■ ■ ■ Altın Elma Beste Yarışması, 8 Haziran Pazar akşamı gerçekleşen finale sonuçlandı. Toplam 401 eserin katıldığı yarışmada, yapılan ön elemenin ardından biri Jüri Özel Ödülü'ne layık olmak üzere toplam 11 eser finale kalmıştı.

Gecede finale kalan 10 eser TRT sanatçıları tarafından seslendirildi.

Amasya Valisi M. Celalettin Lekesiz başkanlığındaki final jürisi; Mustafa Sağyaşar, Mahmut Oğul, Ali Şenozan, Bilge Özgen, Necip Gülses, Kutlu Payaslı, Turhan Taşan, Özgen Gürbüz ve Hüsamettin Olgun gibi ülkemizin tanınmış şef, bestekâr ve ses sanatçılarından oluşturuldu.

Jüri üyelerinin yapmış oldukları değerlendirmenin ardından Faruk Şahin (MESAM Üyesi)'e ait Muhayyer Kürdi makamındaki "Gözlerinin Rengi Deniz Mavis'i" isimli eser birinci seçildi. Hüseyin Soysal (MESAM Üyesi)'a ait "Gidiyorum Askere Ellerimde Kınalar" isimli eser ikinci olurken, Canan Özdenkoş (MESAM Üyesi)'a ait "Aşk Deprem Gibidir Ansızın Vurur" isimli eser üçüncü oldu. Dereceye giren sanatçıları tebrik eder, başarısının devamını dileriz... 🌐

Rock on Broadway ile müzikal yolculuk

■ ■ ■ ■ ■ Geçtiğimiz yıl "Rock Müzikalleri" adı altında gerçekleştirilen ve büyük beğeni toplayan projenin devamı niteliğinde olan "Rock on Broadway" konseri, bu yıl da Nurcan Karaca imzasıyla iddialı bir repertuar ve sürpriz sanatçılarla müzikseverlerin karşısına çıkmaya hazırlanıyor. Müzikseverlerin hafızalarına kazınmış dünyaca ünlü rock müzikalleri antolojisi konseri olan "Rock on Broadway", ünlü sanatçıların yorumuyla 14 Ağustos'ta, Harbiye Cemil Topuzlu Açıkhava Tiyatrosu'nda müzikseverlerin beğenisine sunulacak. Gecenin konuk sanatçısı sürpriz bir müzikal parçayla sahne alacak olan Hande Yener. Birbirinden iddialı müzikal parçaları yorumlayacak sanatçılar ise herkesin yakından tanıyıp sevdiği Burak Kut, Fadik Sevin Atasoy, Meyra, Pamela ve Doğan Duru (Redd)... Farklı kulvarlarda başarılı olmalarına rağmen bu projede biraraya gelmelerini sağlayan ortak noktaları ise yorumlarıyla, danslarıyla, cesur sahne duruşlarıyla gerçek bir müzikal star olmaları. Bu projede yer alan genç müzikal oyuncuların herbiri o gece parlayan bir yıldız olacaklar... Süpervizörlüğünü Işıl Kasapoğlu, müzik direktörlüğünü Sabri Tuluğ Tırpan'ın yaptığı "Rock on Broadway" in koreografisi Nur Sonbahar'a (Dans@Company) ve rejisi Gülin Kılıçay'a ait. Geçen yıl dinleyicilerin ayakta alkışladığı "Rock Müzikalleri" projesinin devamı "Rock On Broadway" projesi; The Wall, We Will Rock You, Jekyll & Hyde, Jesus Christ Superstar, Hair, Chicago gibi müzikallerden seçilmiş şarkılardan oluşan iddialı repertuarı ve müzikal starları ile müzikseverleri yine unutulmaz bir geceye davet ediyor! Müzikal severler kaçırmayın, saat 21:00'da gerçekleşecek konserin tekrarı yok! 🌐

Türkiye 'Popkomm 2008'de müziğini tanıttacak

Dünyanın en önemli müzik fuarlarından biri olan Popkomm'da bu yıl "konuk ülke" Türkiye. Popkomm Müzik Festivali'nin en önemli özelliği katılımcılara canlı performans sergileme fırsatı sunması. Festivalde Türk müziğinin dünyaya tanıtılması hedefleniyor.

■■■■■ Almanya'nın Berlin kentinde 8-10 Ekim tarihlerinde beşinci kez düzenlenecek olan dünyanın en önemli müzik fuarlarından Popkomm'da, Türkiye bu yıl "konuk ülke" olacak. Bu önemli gelişmeyi açıklamak üzere 25.06.2008 tarihinde T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürü Abdurrahman Çelik, Genel Müdür Vekili Hüseyin Ülger, Popkomm Müdürü Dr. Ralf Kleinhenz ile diğer Popkomm Yetkilileri Esther Piehl, Klaus Gropper, Dirk Schade, Almanya Büyükelçisi Dr. Eckart Cuntz ile müzik meslek birliklerinin yönetim kurulu üyeleri ve üyelerinin katılımıyla bir tanıtım resepsiyonu düzenlendi. Resepsiyona MESAM adına Başkan Ali Rıza Binboğa, Yönetim Kurulu Üyeleri Suavi, Turhan Taşan, Ahmet Selçuk İlkan, Ali Tekintüre, Halil Karaduman, Mustafa Özkent ve Genel Sekreter Necmettin Ovacık katıldı.

MÜZİĞİMİZ DÜNYA VİTRİNLERİNDE

Türkiye'nin konuk ülke seçilmesini değerlendiren Telif Hakları ve Sinema Genel Müdürü Abdurrahman Çelik, Popkomm ile hem Almanya'ya hem de fuara katılan ülkelere Türkiye'nin müzik kültürünü duyurmayı ve Türk müzik sek-

törünün yurt dışına açılmasını sağlamayı hedeflediklerini belirtti. Müzik alanına yönelik dünyada Amerika, Fransa ve Almanya olmak üzere üç fuar düzenlendiğini, Popkomm'un en önemli özelliğinin, katılımcılara canlı performans sergileme fırsatı sunulması olduğunu kaydetti. Festivalde yaklaşık 15 canlı performansın sergileneyeceğini dile getiren Çelik, fuar alanındaki 200 metrekarelik standta da Türkiye müzik sektörünün öncüleri olan yapımcıların ürettikleri eserlerin tanıtımının yapılacağını kaydetti. Çelik, festivale katılacak isimlerin bir ay içerisinde belirleneceğini bildirdi.

YENİ YETENEKLERİN ARENASI

Popkomm Müdürü Dr. Ralf Kleinhenz de, festivalde Türkiye'yi öne çıkarmanın kendileri için çok önemli olduğunu söyledi. Kleinhenz, konferans, festival ve ticaret fuarı olmak üzere üç bölümden oluşan Popkomm'un yeni yeteneklerin keşfedilmesi açısından iyi bir fırsat olduğunu belirtti.

MESAM Başkanı Ali Rıza Binboğa da ülkelerin kendi sınırları içinde kalamayacağını, özellikle de Türkiye gibi müziği çok üreten ve tüketen bir ülkenin dünyaya açılması gerektiğini söyledi. Türkiye'de sanatın yoğun bir şekilde üretildiğine işaret eden Binboğa, "Dünya çapında sanatçı yetiştirdik ve dünyanın her yerinde bizim sanatçılarımız var. Ancak bir türlü bunu mutlak dinlenen müzikler haline getiremedik" dedi.

MESAM'ın 190 ülke ile anlaşması bulunduğunu ve bu anlaşmalarla o ülkelerin telif haklarının korunduğunu aktardı. Türk müziklerinin de o ülkelerdeki meslek birlikleri tarafından korunduğunu ifade eden Binboğa "Gönlümüzde yatan şu; bizim bestecilerimiz ve solistlerimiz dünyanın her yerinde kendi besteleri ve solistlikleriyle var olmalı. İnanıyoruz ki Popkomm'da 15 civarında konserle dünyanın her yerinden gelen insanlar tarafından Türk müziğinin renkleri izlenecek ve beğeni kazanacak" dedi.

TÜRK MÜZİK STANDI KURULACAK

Bu yılki fuarda "Konuk Ülke" olarak T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın desteğiyle MESAM, MSG, MÜ-YAP ve MÜYORBİR olarak Türkiye'yi temsil etmek üzere Türk Müzik Endüstrisi Standı kurulacak. Müzik dünyasını Berlin'de buluşturacak festivalde, 3 gün boyunca Türkiye'nin halk, sanat ve pop müzik türlerinden 15 canlı performans sunulacak. Ayrıca "Türk Müzik Endüstrisi ve Almanya'da Türk Müziği" konulu bir konferans düzenlenecek.

Konuk ülke olarak Türkiye'ye birçok imkan ve avantajın sunulacağı festival, Türk müziğinin dünyaya tanıtılmasında önemli bir fırsat yaratacağına benziyor.

POPKOMM; ÖNEMLİ BİR MÜZİK SAHNESİ

Popkomm, uluslararası arenada hem müzik pazarı hem de önemli bir müzik sahnesidir. Müzik sektörü ve eğlence endüstrisi için uluslara-

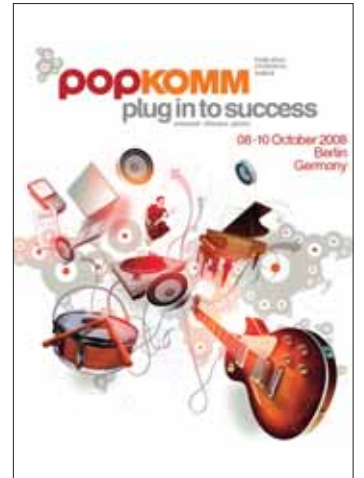

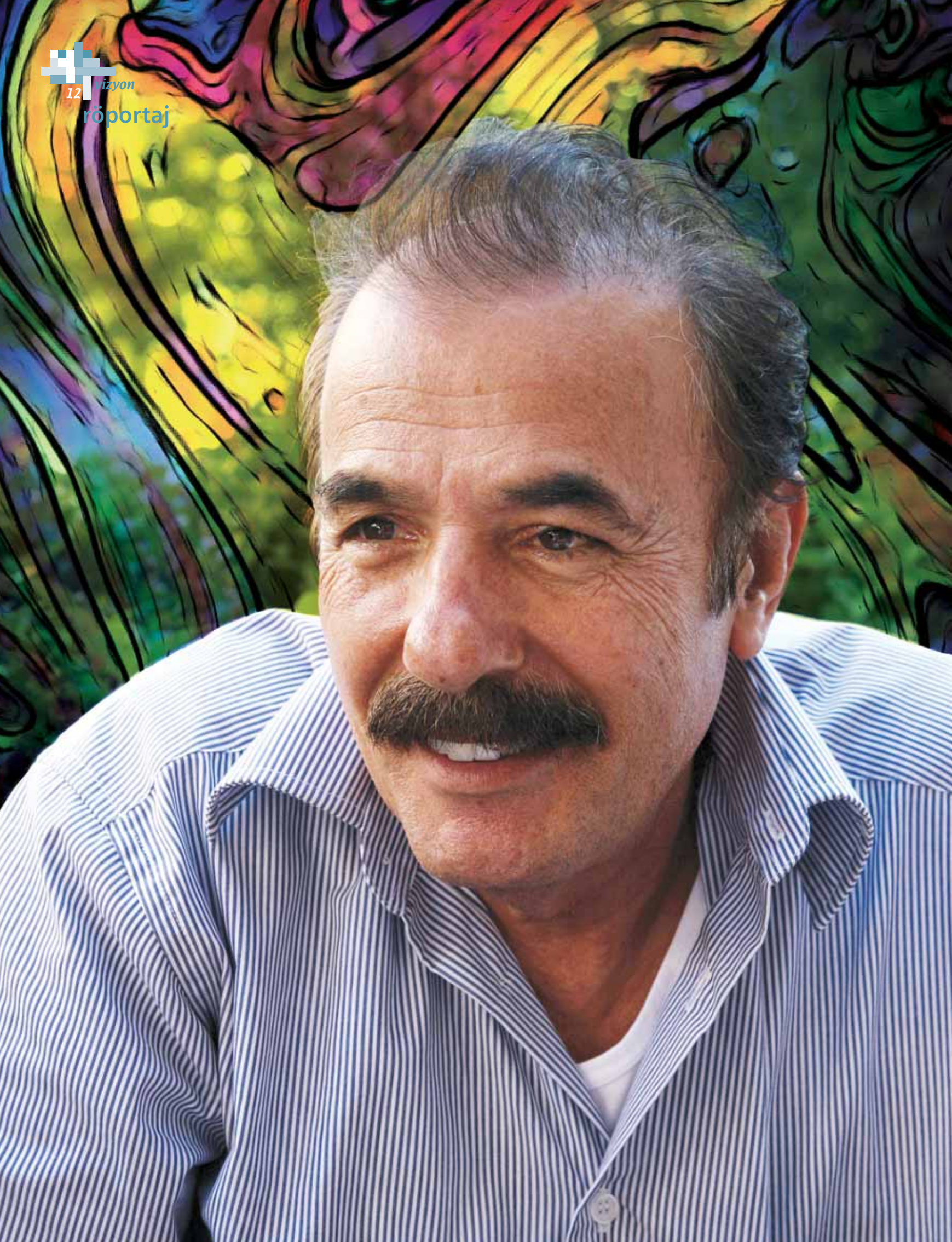
rası bir platform oluşturan Popkomm, kapsamlı bir bilgilenme ve dünyadaki eğilimleri takip etme olanağı sunmaktadır. Burada yenilikler takdim edilmekte ve tartışılmakta, uluslararası aktörler kendilerine yeni iş ortakları bulabilmekte, aktörler arasında bir ağ oluşmakta ve müzik piyasası gerçek bir itici güç kazanmaktadır. Popkomm'un en önemli özelliği fuarı, kongre ve festivali bünyesinde barındıran bütünlüklü bir etkinlik konseptine sahip olmasıdır. Müzik dünyasının önemli yapımcıları, plak şirketleriyle sanatçıları bir araya getiren Popkomm'da, fuar salonlarında konserler verilirken, ticaret fuarı bölümünde de birçok müzik grubu ve müzisyen, plak şirketleri ve konser organizatörleriyle sözleşme imzalıyor, ülkeler müziklerini dünyaya tanıtıyor.

Fuarın Köln'den Berlin'e taşınmasından bu yana, Fransa, İspanya, Brezilya ve Almanya Popkomm'un konuk üyeleri olmuştur. Geçen yıl Popkomm'da 57 ülkeden 886 katılımcı yer almış ve profesyonel ziyaretçi sayısı 15 bini geçmişti.

Popkomm'da, müzik piyasasını ileri götüren ve geleceğin tüketicilerini mercek altına alan vizyonlar, eğilimler, yeni formatlar ve teknolojiler geliştirilmektedir. Tüm dünyadan gelen ünlü konuşmacılar ve karar mekanizmalarındaki politikacılar iş dünyasının en güncel konularını ele almakta, çözüm yolları geliştirmekte ve önemli konularda uygulamalı bilgi alışverişinde bulunmaktadır. 🌐

Müziğe yönelik dünyadaki üç büyük fuardan biri olan Popkomm'da Türkiye, 'konuk ülke' sıfatıyla kendi sanatçılarından oluşan 15 canlı performans sunacak.

FERDİ TAYFUR:

duygular tükeniyor!

Besteleyip yorumladığı şarkılarla gönüllerde ayrı bir yer edinen usta sanatçı Ferdi Tayfur, müzikte teknoloji kullanımının arttığına dikkat çekiyor. Teknoloji sayesinde müzikte “seri üretim”e geçildiğini ve bunun da duyguları tükettiğini söylüyor.

■■■■■ Sen de mi Leyla, Geçen Yıl, İçim Yanar, Sabahçı Kahvesi, Ben de Özledim, Nisan Yağmuru, Derbeder, Huzurum Kalmadı, Sevda Yelleri ve daha nice güzel şarkının sahibi usta sanatçı Ferdi Tayfur, halkın sesi oldu ve olmaya da devam ediyor. Sadece besteleri ve yorumuyla değil, çektiği filmler, oynadığı diziler ve son olarak da yazdığı romanlarla üretmeye devam ediyor. Ferdi Tayfur’la müzik sektörünün geldiği noktayı, ekranlarda izlemekte olduğumuz “Memur Muzaffer” dizisini ve yayınlanmış romanlarını konuştuk. Bugüne dek “Şekerci Çırağı” ve “Yağmur Durunca” adlı iki romana imza atan Ferdi Tayfur, “Bir Zamanlar Ağaçtım” adlı üçüncü romanının da yakında yayınlanacağı müjdesini verdi.

Bulduğunuz noktaya gelinceye kadar zorlu süreçlerden geçtiniz. Umudu da umutsuzluğa da yaşadınız. Umutsuz bir anınızda şöhretten vazgeçip sıradan bir vatandaş olmayı düşündünüz mü hiç?

Keşke mektepli olaydım da Ferdi Tayfur olmayaydım. Ferdi Tayfur olmak yerine, şöhret yerine okumayı ve kariyer sahibi olmayı daha çok isterdim.

Şöhret, rahat bir yaşama paralel olarak huzursuzluğu, mutsuzluğu da beraberinde getiriyor mu sizce?

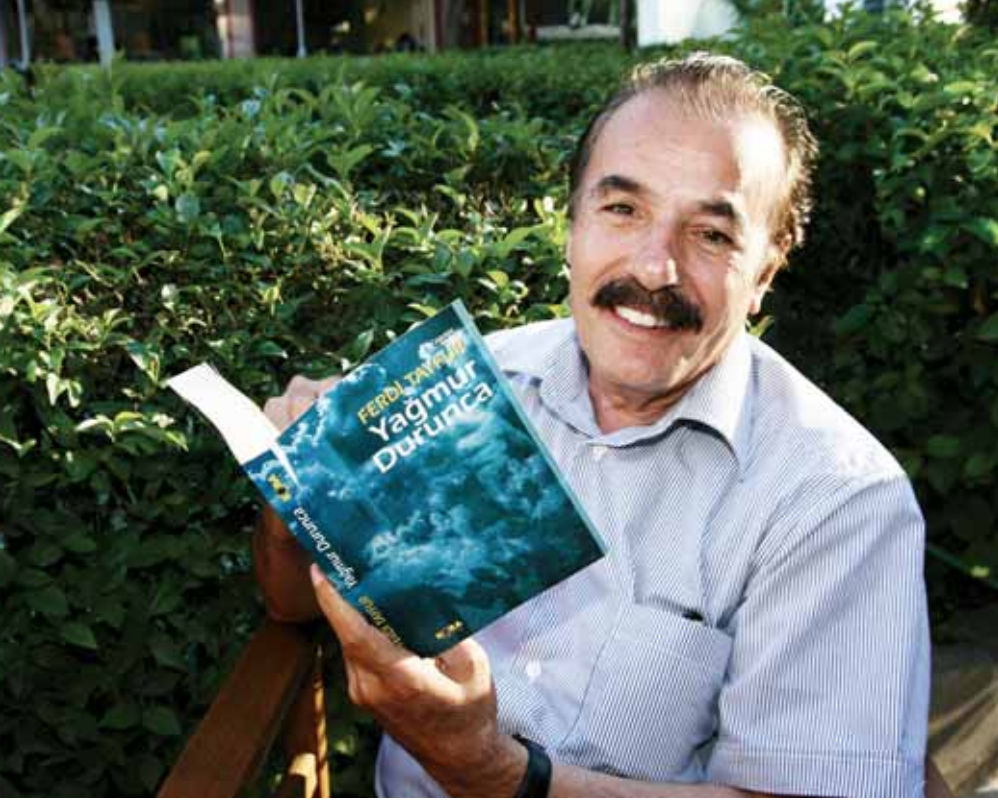
Zaman zaman getiriyor! Şöhret olmanın avantajları olduğu kadar dezavantajları da var. Tanınmış olmak hoş bir duygu, sevilmek güzel bir şey. Ama ünlü olmak yaşamımızı kısıtlar. Hep göz önünde olmak, hep göz hapsinde olmak anlamına geliyor. İstesek de izole edilmiş, dingin bir yaşantımız olamıyor.

Arabesk müzik hakkında bir dönem ciddi eleştiriler yapıldı: “Halkı umutsuzluğa ve mutsuzluğa itiyor” diye... Halbuki şimdiki “dijital dünya”nın gençliği bile arabesk dinliyor! Bu durumu nasıl açıklarsınız?

Hiç ilgisi yok. Halktaki mutsuzluğun ya da umutsuzluğun nedeni şarkılar ya da türküler değildir. Bu olumsuzluğun temelinde, ekonomik sebepler yatar. Gençliğin arabesk dinlemesi ise gayet doğal! Çünkü böyle bir içerik, ritim ve söz zenginliğini nerede, hangi müzikte bulabilirsiniz?

Arabesk müzik, çeşitli kesimlerce eleştirilirken Pop, Rock, Hip Hop tarzı müzikler he-

Röportaj: Veysel Boğatepe
Fotoğraf: Yüksel Altıntop

“Gençliğin arabesk dinlemesi gayet doğal! Çünkü böyle bir içerik, ritim ve söz zenginliğini nerede, hangi müzikte bulabilirsiniz?”

men hemen hiç eleştirilmiyor. Oysa arabeske yüklenen “olumsuzluklar”, istenirse bu tarz müziklere de yüklenebilir. Örneğin Rock’ta şiddetin dozu oldukça yüksek. Bu duruma ilişkin neler söyleyebilirsiniz?

Ülkemizde müzik, hak ettiği gibi eleştirilmiyor bence. Müzik eleştirisi çok kısıtlı. Ama söz konusu futbol olunca durum değişiyor. Her gün birçok insan futbol hakkında yorum yapıyor, köşe yazıyor. Müzik hakkında yapılan yorumlar ya da yazılan yazılar spora nazaran oldukça az sayılır. Oysa müzik futbola oranla çok daha önemli bir kültür eylemidir.

Teknolojinin gelişmesiyle müzik sektöründe ciddi değişimler yaşandı. Artık yeni aletler ve stüdyo olanaklarıyla “mucizeler” yaratılabiliyor! Bu değişimi nasıl yorumluyorsunuz?

Bu değişim, duyguları çok daha geri plana çekti bence. Müzikle anlatılan duygu, yorumcunun müziğe kattığı duygu bitiyor. Daha mükemmel eserler ortaya koymak adına maalesef duygular teknolojiye kurban ediliyor. Teknoloji sayesinde hızlı ve bilinçsiz bir tüketim de yaygınlaştı. Müzik alanında seri üretime geçildi. On senede iki şarkı yapmak nerde, iki yüz şarkı yapmak nerde? Bir konfeksiyon atölyesinde

üretilmiş bir kıyafetle usta bir terzinin elinden çıkan kıyafet nasıl ki bir olmuyorsa, duygusuz yapılan müzik ve duyguyla yapılan müzik de bir olmuyor.

Söz müzikten açılmışken, sizin bazı enstrümanları çaldığınızı biliyoruz. Bunlar hangi müzik aletleridir ve eğitimini aldınız mı?

Evet, gitar çalıyorum. Askerde de bandocuydum. Bir arkadaşım vardı, bando bölümünde, o da bana bağlamayı öğretti. Aynı zamanda düzenli olarak kitap okurum ve bunu da pek bilen yoktur.

Dizi furyası başladığında uzun süre hiçbir projede görünmediniz. Bunun nedeni neydi?

Ben sinemayı çok seviyorum. Çocukluğumdan bu yana sinemaya büyük bir ilgi duymuşumdur. Önce sesimle tanındım, yani ses sanatçısı oldum ve peşinden de çocukluğumda düşünür kurduğum sinemaya adım attım. Kameraya doydüğüm için bir süre inzivaya çekildim. Şükürü Avşar kardeşim 2005 yılında benden bir dizi sözü almıştı. 2007 yılında da bu sözü “Yersiz Yurtsuz” adlı diziyi yerine getirmiş oldum. Güzel bir diziydi ancak 18. bölümde bitirmek zorunda kaldık. Çünkü dizi yazmak öyle sanıldığı gibi kolay değil, her hafta bir bölüm yazacaksın ve yetiştireceksin. Bu zorluğu aşamadığımız için tadında bıraktık.

Şimdi de sizi “Memur Muzaffer” dizisiyle ekranda görüyoruz. Dizide canlandırmış olduğunuz “Memur Muzaffer”, ailesi ile iş koşulları arasına sıkışmış bireylerden sadece birisi. Peki Ferdi Tayfur’un gerçek yaşamında Muzaffer rollerine büründüğü zamanlar oldu mu hiç?

Hayır, aile yaşantımda buna benzer durumlar yaşamadım hiç.

Yönetmenlik yapmış birisi olarak dizi sektörünün geleceğini nasıl görüyorsunuz?

Her şeyde olduğu gibi bu furya da mecburen bitecek, yeni yeni projeler üretilecek. Dizilere baktığımızda halen eksik teknolojiyle çalışıyoruz ve işlenen konular hemen hemen birbirinin aynısı... E tabii ki bu da bir yerde bitecek mutlaka!

Ferdi Tayfur'u "Şekerci Çırağı" adlı otobiyografisi ve devamında "Yağmur Durunca" adlı romanıyla edebiyat camiasında da görmeye başladık. Yazdıklarınızı yayınlamaya nasıl karar verdiniz?

Her iki kitabım da Berfin / Kora Yayınları tarafından basıldı. Yayınevinin sahibi İsmet Bey'le tanışmama sevgili arkadaşım Ahmet Selçuk İlkan önyak oldu. Yayınevime çok memnunum: Dürüst ve kendine özgü bir çizgisinin olmasından dolayı bu yayınevini tercih ettim.

Son kitabınız yayımlanmadan önce "Kör İmam" adıyla yayımlanacağını söylemişsiniz. Ancak kitap, "Yağmur Durunca" adıyla yayımlandı. Adını değiştirmenizin özel bir nedeni var mıydı acaba?

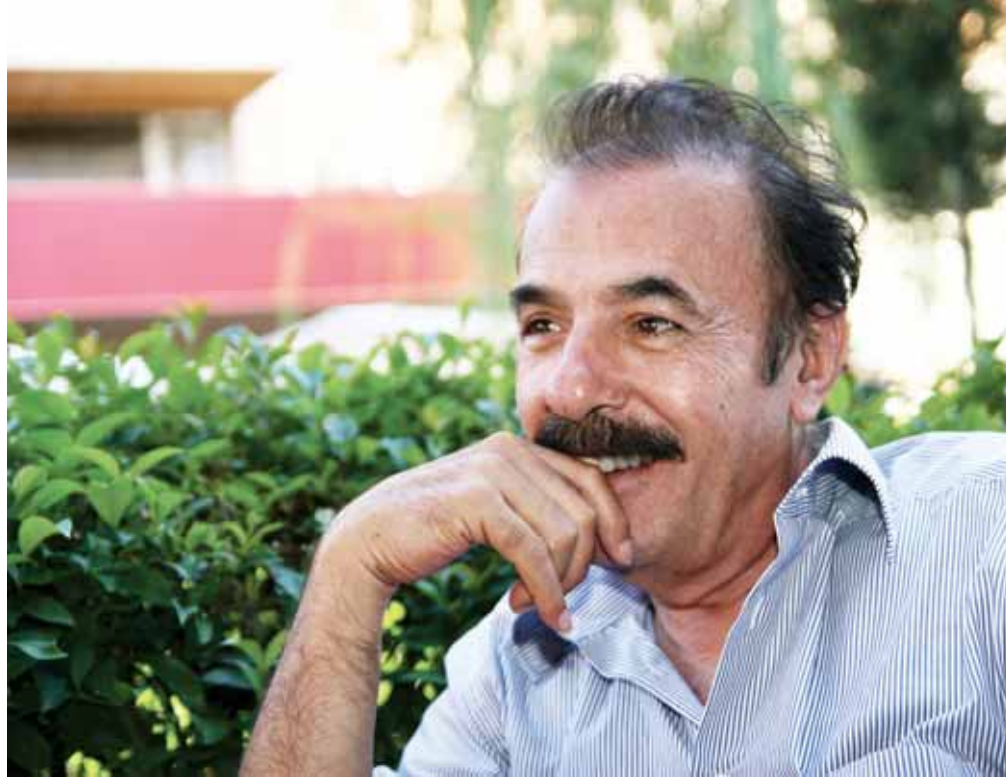
Ferdi Tayfur şarkıcı, sanatçı bir adam. Kitabının adını "Kör İmam" değil de daha akıcı, daha şiirsel bir ad olan "Yağmur Durunca" diye koyar tabii ki! İlk başlarda evet böyle düşünmüştüm, fakat bu adın daha uygun olacağını, hikâyeyle örtüşeceğini düşündüm.

Kitabınızın bazı sayfalarında aralıklarla açıklamalarda bulunmuşsunuz. Ve bu açıklamalar gelebilecek eleştirilere cevap niteliğinde... Böyle bir yöntemi denemeye sizi iten sebepler nelerdir acaba?

Ben hep değişik bir şeyleri denemeyi istemişimdir. Kitabın ortasında okura "bekleyin" diye ni gördünüz mü hiç? Görmediyseniz, görün diyorum. Yani farklılık yaratmak için. Benim üslubum, tarzım budur. Ben okura diyorum ki; "yahu durun biraz, çok hızlı gidiyorsunuz. 24 yaşında bir ceylan çıkıyor Veli Yüklü'nün karşısına... Hayatında böyle bir ahu görmemiş. Siz onun yerinde olsaydınız ne yapardınız? Durun diyorum öyle hızlı geçmeyin. Bu iki aşığı kirletmeyelim, İstanbul'a yem etmeyelim. Bu dürüstlük, bu masumluk devam etsin demek istiyorum.

Dizideki Memur Muzaffer ile kitabınızdaki Veli Yüklü'nün tam olmasa da benzer özellikleri var. Bu karakterler, bildiğimiz Ferdi Tayfur ile ne derecede örtüşüyor?

Tek ortak özellikleri; dürüstlükleri. Hepsini birbi-

rinin aynısı aslında... Kendimi yazdım, kendimi oynadım.

Veli Yüklü'nün hikâyesini okumaya, Memur Muzaffer'in hikâyesini ise izlemeye devam edecek miyiz?

Vallahi onu yapımcılar bilir, ama Veli Yüklü'nün hikâyesi devam edecek. Yeni kitabımı bitirmek üzereyim ve adını da "Bir Zamanlar Ağaçtım" koydum. Şükrü Avşar ile de bu konuda konuştum. O ilk kitabım olan "Şekerci Çırağı" nı bir sinema filmi yapmayı düşünüyor. "Yağmur Durunca" da ise iki öykü vardır. Ayrıca "Kör İmam" karakteri, bir cami imamı falan sanılmasın, imam adında görme özürlü bir karakterdir sadece...

Son sözü size bıraksam; sırasıyla Ferdi Tayfur, Veli Yüklü ve Memur Muzaffer adına, Vizyon okurları için neler söylemek istersiniz?

Üçümüz de aynı karakterlere sahip kişileriz. Çünkü yazar, kahramanının karakterini taşır. İsteddiği kadar başkasını yazmaya çalışsın, yine de kendini yazacaktır. Çünkü kendisini onun yerine koyuyordur. Kitaptaki "Kör İmam" karakteri de Ferdi Tayfur'un kendisidir. 🌐

"Yazar, kahramanının karakterini taşır. İsteddiği kadar başkasını yazmaya çalışsın, yine de kendini yazacaktır. Çünkü kendisini onun yerine koyuyordur. Yağmur Durunca kitabımdaki 'Kör İmam' karakteri de Ferdi Tayfur'un kendisidir."

MFÖ:

her daim genç ve dinamik

Otuz yılı aşkın bir süredir eksilmeyen bir beğeniyle dinlenen bir grup olan ve unutulmaz şarkılara imza atan Mazhar, Fuat, Özkan (MFÖ) üçlüsü, başka işler yapsalar da 'öncelik müzik' diyor. Şarkılarıyla birkaç nesil büyüten grup, bu durumun bir bakıma genç kalma zorunluluğunu da beraberinde getirdiğini söylüyor.

■■■■■ Zaman zaman "dağıldılar" söylentileri çıksa da MFÖ, Türkiye'nin en eski gruplarından. Özellikle "Ele Güne Karşı" adını verdikleri albümden sonra hep gündemde kalmayı başaran MFÖ, yeni albümleri merakla beklenen bir grup oldu. Bunca yıldır aynı beğeniyle dinlenmeleri, bir MFÖ tarzını yakalamış olmaları. Rock, reggae, rap, ballad da söyleseler hep kendileri olmayı bilen bir grup olmayı başardılar. Şarkıların altyapısına olduğu kadar sözlere de önem veren MFÖ, Türkiye'nin ve müzik dünyasının içinden geçtiği süreci de yakından izlediler. Bu nedenle bazı işleri dinleyicileri tarafından yadırgansa da kısa zamanda benimsendi.

Müzikseverlerin hafızasından silinmeyen şarkıların yaratıcısı MFÖ ile 30 yılı aşkın birlikteliğin birikimini ve yeni projelerini konuştuk.

MFÖ Türk Pop müziğinde bir fenomen adeta. Birlikteliğinizin bunca yıl sürmesinin temelinde birbirinize bıraktığınız özgür alanlar mı yatıyor? Yani grup aidiyeti var ama körü kö-rüne bir bağımlılık yok diyebilir miyiz MFÖ için?

Doğrudur; her birimizin yeteneklerinin ayrı ayrı değerlendirilmesinin grup için daha sağlıklı olduğunu düşünerek; zincirlenmiş gibi hissetmek ve kişisel kabiliyet, eğitim ve sanatsal gücün ortaya çıkması için özgür alanlar bırakmak,

grup huzurunu ve beraberliğini daha da güçlendiriyor. Solo çalışmalar yapsak bile icra ederken birlikteliğimizi korumaya özen gösteriyoruz.

Dinleyici kitlenize her geçen dönem yeni kuşaklar ekleniyor. Farklı kuşaklara hitap eden bir grup olmak nasıl bir duygu?

70'li yıllardan itibaren beraber olduğumuz için birkaç jenerasyonu müziğimizle etkilemiş olmak, tabii ki çok gurur verici. Bunun altında, yaptığımız müziklerin, söz ve bestelerin kalıcı olması, dokuz sesin harmonik uyumu ve tadı yatıyor. Şimdiki gençlerin anne ve babalarına şarkı söylemiş olmamız, onların da çocuklarına bizi dinletip sevdirmeleri genç kalma zorunluluğunu getiriyor.

Müzik piyasasında hızlı üretim-çabuk tüketim döngüsü var sanki. Neden bu noktaya geldik? Neden daha iyi işler çıkmıyor?

Biz hep doğru düzgün sözler ve müzikler yaratmanın peşinde olduk. Şimdiki devir hızlı tüketim devri. Birçok TV kanalı, radyolar, albümün tümü yerine sadece çekilen klip üzerine oynayıp çabuk tüketiyor. Bir anda flaş olup, şöhrete çabuk ulaşmak adına tekerlemeli, sloganlı, çok anlamlı olmasa da çarpıcı sözlerle ve tutmuş bir şarkıyı taklit ederek yapılmış bestelerle, kaliteli ve kalıcı şarkılar yaratma isteği çelişiyor. "Yarın" değil

Röportaj: Türkşan Karatekin

“70’li yıllardan itibaren birkaç jenerasyonu müziğimizle etkilemiş olmak çok gurur verici. Bunun altında, yaptığımız müziklerin, söz ve bestelerin kalıcı olması, dokuz sesin harmonik uyumu ve tadı yatıyor.”

“şimdi” işleniyor. Ama güzel şeyler de yapılıyor bu arada.

Türk pop müziğinde sizin de içinde bulunduğunuz 30 yılı aşkın süreyi dikkate aldığımızda müzik adına en verimli, tutarlı, zengin dönemler hangi aralıklardı?

Şarkıların birbirine benzemediği, her sanatçının şahsiyetini ve kalitesini korumaya çalıştığı dönemler 60-90 yılları arası desek yanlış olmaz sanırım. Teknoloji, stüdyolar ve sahne tesisatları gelişti. Enstrüman bulma sıkıntısı bitti ama kalite arayışı, kültür, anlamlı söz ve kalıcı beste anlayışı eksildi. Bilgisayarların devreye girmesi “aranjörlerin” yerine “midijör”lerin ortaya çıkmasına sebep oldu. Bundan çok iyi yararlananlar olduğu gibi ucuz işler de arttı.

Öyle bir hayran kitleniz var ki, sizi eleştirenler çıksa bile sonunda eleştiriler çoğunlukla şöyle bitiyor, “Ustalar (babalar) öyle uygun görmüşlerdir”. Siz dinleyicinizdeki bu koşulsuz bağlılığı neye bağlıyorsunuz ?

İşimizi severek yapıyoruz, hâlâ heyecanlanıyoruz ve gittikçe daha yüksek performans arayışı içine giriyoruz. Bu da doğal olarak karşımızdaki ne geçiyor.

Dünyaya paralel yükselen bir elektronik müzik dalgası var. Akustik sesler kayboluyor mu?

Müzik tarzları zaman içinde her türlü görüntüye dönüşebilir. İyileri ve kötülerini dinleyici ayıklar. Teknolojik gelişmeyle DJ’lerin artması, elektronik müzik yapmanın çok da zor olmaması, çağın getirdiği ruhsal sıkıntı ve eğlenme arzusu, tepinerek çılgınca dans edip boşalma isteği bu tarz müziği tetikledi. Ama unutulmasın ki, bir Norah Jones albümünün Grammy Ödülü’ne layık görülmesi akustik seslerin zaferidir.

Sizin bu dönemde ortaya çıkan gruplar arasında beğendikleriniz var mı? Bayrağı devredebileceğiniz potansiyelde gruplar görüyor musunuz?

Şebnem Ferah, Mor ve Ötesi, Manga vs. gibi genç gruplar güzel işler yapıyorlar. Biz bayrağı devretmek arayışında değiliz. 38 yıllık bir grup olarak başarılı bir kariyer sürdürmek pek o kadar kolay değil.

Bazı parçalarınız kimi markaların reklam jingili oldu. Şeytanın avukatlığını yaparak sorulum size, neden kabul ettiniz o reklam jingillerini?

Biz yaşamımızı müzikten kazanıyoruz. Sanat için yeteri kadar özveride bulduk. Şarkılarımızın çeşitli ortamlarda kullanılması onların değerini azaltmaz. Eserlerimizden şu veya bu şekilde faydalanmak en doğal hakkımız. Bizim özel yatlarımız ve uçaklarımız yok.

Erovizyon'un üzerinden epey geçti ama Türkçe ve İngilizce söyleme tartışmasını Erovizyon deneyimli bir grup olarak nasıl değerlendiriyorsunuz?

İngilizce'nin dünya dili olması tabii ki avantaj. Ancak yabancı'nın kulağını tırmalamayan lirizmde ve prozodide yazılmış Türkçe bir şarkının da başarılı olması mümkün. Son senelerde Erovizyon şova dönüştü. Müzik ikinci plana itildi. Güya şarkı yarışması idi, ama artık sadece şarkı yeterli olmuyor.

Her birinizin müzik dışında ilgi alanları var. Müziğin dışına çıkmak sizi nasıl etkiledi? Bütün bunlar sebebiyle müzik biraz geri planda mı kaldı?

Hayır, sadece aksamalar oldu. Yine de üçümüzde de sorsanız önce müzik deriz.

Besteler, sözler nasıl ortaya çıkıyor? Sessizlik, yalnızlık gibi arayışlarınız oluyor mu? Bir parça çıktığında bundan sonra nasıl bir süreç izliyor her birinizde?

Beste ve söz yaratılışı her türlü olabilir. Bir anda da çıkabilir, uzun çalışmanın sonucu da olabilir. İki satır şimdi yazarsınız 6 ay sonra üç satır daha ilave edersiniz. Değiştirdiğiniz söz yüzünden bestenin de değişmesi gereklidir. Çıktığı haliyle de kalabilir. Kesilip, biçilip monte de edilebilir. Önemli olan tadı tutturmak. Hem bizim seveceğimiz hem de dinleyicinin seveceği şarkı yaratmaktır asıl olan.

Günümüz dinleyicisi müzik dinlerken internet ve MP3 gibi dinleme kalitesi sorgulanır, ama ucuz ve kolay yollara başvuruyor. İşin bir de telif yönü var. Neler düşünüyorsunuz bu konuda?

Bilgisayar ortamında şarkı indirmek plak piyasasını çok etkiledi. Albüm neredeyse tek parçaya dönüştü. Bunda TV ve radyoların zihniyeti çok önemli. 10 parçalık bir albümde klip şarkısı dı-

şındaki şarkılar neredeyse hiç çalınmıyor, dinlenmiyor.

Telif konusuna gelince eskiye nazaran büyük gelişme var ama toplumun bunu hazmetmesi, yönetici ve TV yapımcılarının bunu tam anlamıyla kabullenmesinde hâlâ alınacak yol var. TV prodüktörlerinin, umuma yayın yapan otel, disko, bar vs gibi yerlerin liste vererek telif haklarını ödemelerinde daha bilinçli olmaları gerekiyor. Bir beste olmadan ne yorumcu ne de yapımcı olabilir.

MESAM'la ilişkileriniz nasıl? Meslek birliklerinin daha neler yapması gerekiyor sizce?

MFÖ olarak üçümüz de yıllardır MESAM üyesiyiz. Meslek Birliklerinin yapmaları gereken en önemli şey kendi alanında "tek" olmak, birleşmek. Üyelerini hakları konusunda daha da bilinçlendirmek. Konser tahsilatlarının ve dağıtımının iyi yapılabilmesi için repertuar listelerini düzenleme konusunda uyarmak. Takipleri daha etkin yapmak. Yurt dışındaki ülkelerden (özellikle GEMA) tahsilatları daha aktif yapmak. Dijital hakları iyi kovalamak...

Grup ve bireysel manada önünüzde ne gibi projeler var?

Yeni bir albüm şimdilik görünmese de yeni bir iki şarkı yapmayı düşünüyoruz. Solo çalışmalarımız olacak. Gelecek tekliflere ve proje önerilerine göre hareket edeceğiz. 🎧

"Biz hep doğru düzgün sözler ve müzikler yaratmanın peşinde olduk. Şimdiki devir hızlı tüketim devri. Birçok TV kanalı, radyolar, albümün tümü yerine sadece çekilen klip üzerine oynayıp çabuk tüketiyor"

Röportaj: Esra Okutan

ATTILA ATASOY:

bütün renklerin peşindeyim

'Andro' albümüyle sessizliğini bozan Attila Atasoy ile içsel, müziksel ve mekânsal yolculuklar üzerine konuştuk...

■■■■■ **Grup Düş Gezginleri ile çıkardığınız 'Andro' adlı albümle bir süredir devam eden sessizliğinizi bozdunuz. Düş Gezginleri ile çalışma fikri nasıl ortaya çıktı? Albüm hazırlık süreci nasıl yaşandı?**

Grubun şefi Erhan Doğan'ın beni ikna etmesiyle... Zira kendisi eski dostum olur ve "Farzet ki" albümümde "Buralardan Gitmeliyim" şarkısına yer vermiştim (1987). Önce beş şarkılık bir çalışma düşündük, sonra yedi şarkı ve bir de remiks'e tamamladık. Önceki albümüm "Biraz"ı da ekleyince iki yılı aşan bir hazırlık oldu... "Andro", nostaljik bir pop-rock betimlemesi olarak bize yeni bir soluk alıracaktı ve aldırdı da.. Yanında verdiğimiz hediye albümüm "Biraz"daki müthiş Selim Çaldıran düzenlemeleri ise herkesin dilinde. Eski şarkılarımın yeniden hayat bulduğu o albümde de farklı denemeler var...

Sizi "Şimdi Andropoz Zamanı" adlı parçayı yapmaya iten nedir? Sizce erkeklerin kendileriyle dalga geçebilecek olgunluğa erişmeleri zor bir süreç mi?

Yaşadıklarım... Kendimden hareketle kendimle dalga geçerek yapmıştım şarkıyı üç yıl önce. Birkaç rötuşla çoğullaştırdım. Kendi duvarlarına hapsolmuşlüğü hicvettim. Oysa herkesin bir formülü vardı ve içindeydi. İçsel yolculuklarımla kendi formülümü çekip çıkardım derinlerden. Hayatın bana dayattıklarının üstesinden ve kendi üstemden gelmek çok zaman ve emek aldı.

Herkesin kendi formülünü keşfetmesini diledim bu şarkıda ve yaşananların çoğu kez kendi hapsolmuşlüğüümüzün depresif hezeyanları olduğunu anlatmaya çalıştım..

70'lerde ve 80'lerdeki Türkiye'deki müzik piyasasını şimdikiyle karşılaştırdığınızda ne görüyorsunuz?

Şimdi piyasa materyalist, sığ ve profesyonel..

1975 yılında Eurovision'a "Dilenci" şarkınızla katılmış, ikinci olmuş ama bu parçayla ününüzü perçinlemişsiniz. Şimdiki Eurovision maceramızla ilgili ne düşünüyorsunuz?

Sertab çok iyi bir iş yaptı, hâlâ taklit ediliyor şovu. Bu sene Mor ve Ötesi, kendinden emin ve kişilikli tavrıyla, müziğiyle en azından takdir aldı, Türkiye resmini çağdaş çizgilerle sundu. Artık o kadar çok yarışma var ki TRT'nin bizim zamanımızdaki yorucu 'Türkiye Elemeleri' sancıklarına girmemesini yadsımıyorum. Kaldı ki bizim döneminizin canlı senfonik büyük orkestraları kaldırılmalı çok oldu Eurovision'da. Gönlüm büyük orkestra eşliğindeki kaliteli yarışmaları, şarkıları ve şarkıcıları arıyor tabii. Bu sene Portekiz, bendeki bu ihtiyacı karşıladı.

"Dilenci", "Haberler", "Bir Gün Beni Ararsan" yıllardır her nesilden dinleyiciye ulaşmayı başarıyor. Bu parçaların unutulmazlığını neye bağlıyorsunuz?

Bozulmamışlığın belgeleri olmalarına. İçtenliğine ve dürüstlüğüne. Ve tabii ki tamamen özgün olmalarına. Taklidi bile yapılamıyor..

Melahat Pars, Erol Sayan gibi Türk Sanat Müziği'nin duayenleriyle çalıştınız. Türk Sanat Müziği ile popu harmanladığınız çalışmalar yaptınız. Türk Sanat Müziğinin hayatınızdaki yeri nedir?

Her zaman baş köşededir. Oradan yola çıktım. Her ne kadar birçoklarının deyimiyle popçu olup kötü yola düşsem de ayakta kalmamın beslediği esas kaynaktır. Hem şarkıcı olarak hem besteci olarak.

Bir söyleşinizde pop müzik devrinin bittiğini, artık alternatif müziklere yönelmek gerektiğini söylemişsiniz. Bunu biraz açar mısınız?

Evet... Görünen köy kılavuz istemez. Hoptiri pop bitti. Yeni şeyler söylemek, denemek, üretmek lazım. Bu alternatif pop olur, rock olur, ne olursa olur, iyi olur. Yeni şeyleri denemek sanatçının görevidir..

1985 yılında Marmaris Şarkı Yarışması'nda 'Marmaris' adlı şarkınızla birinci oldunuz. Siz de Marmarislisiniz. Bu sahil şehri sizin için ne anlam ifade ediyor?

Güzeller güzeli Marmaris. Bütün tahribata rağmen, her şeye rağmen çok güzel. En önemli hayatımın her döneminde sığınacağım limanı. Bunun düşüncesi bile bu acımasız Bizans'ta yaşayabilmemi sağlamıştır. Her soru- numda imdadıma yetişmiştir bu düşünce... Olmazsa çekip giderim kasabama, domates biber takılırım diye... Şanslıyım.

Müziyen ve eczacı kimliğinizin yanı sıra bir gezgin olarak da tanınıyorsunuz. Sizi seyahat etmeye yönelten nedir?

Aslında hepimiz hayatın bir çeşit gezgini değil miyiz?.. Kimi birkaç rengin, kimi de benim gibi bütün renklerin peşine düşer. O kadar çok renk var ki, biri ya da birkaçı bitse bile mevcutlardan yeni bir renk oluşturmayı bilmek gerek... Yeni coğrafyalarda yeni soluklar almak, zaman zaman içine düştüğüm çıkmazların en etkili ilacı

*Attila Atasoy
dergimiz Vizyon'u
incelerken*

olmuştur. Yeni kültürlerde bilgilenmek, lokalize hesapların kurbanı olma tehlikesinden de kurtarmıştır beni... Bir şeyleri başarma hırsıyla çok şeyleri kaçırma riskine karşı en iyi ilaçtır gezginlik... Hayata kısır döngülerin kurbanı olarak değil, çok yönlü evrensel bakabilmektir gezginlik...

Konser veya yeni çalışmalarınızdan bahsedermisiniz?

En son Marmara Üniversitesi burslu öğrencileri yararına Aya İrini'de konserim oldu, illüzyon gösterisi ile sahneye çıkıp konservatuar müzikal öğrencilerini bir şarkıda konuk ettiğim program çok beğenildi. Sanırım başka tarihi mekanlarda tekrarlanacak. Yazın ise Ege ve Akdeniz yörelerinde Düş Gezginleri ile konserlerimiz olacak. 🎵

Orda mısın?

*Hani orda bir yerde
Ay dalgalar üstünde
Işıklar gözlerimde
Gelirsem orda mısın*

*Akşamüstü meyhane
İnsan insan üstüne
Otururduk sahilde
Gelirsem orda mısın*

*Bazen bir martı uçar
Çığlığını duyardık
Tüm insan seslerini
İşitmezdik sağırdık*

*İplerde dizi dizi
Renkli ampuller vardı
Kuşlardan önce orda
Balıklar kalkardı*

*Güneş hâlâ orda mı
Kumlar öyle sıcak mı
İzimiz kalacak mı
Gelirsem orda mısın*

Şiir: Aysel Gürel
Müzik: Attila Atasoy
Düz.: Erhan Doğan

*Aysel Gürel'e adanan "Çınar"
albümünde Attila Atasoy'un
seslendirdiği parça.*

YULDUZ USMONOVA:

işçi mahallesinin parlayan Yıldız'ı...

Yulduz Usmonova Türkiye'de 'İnadım' adlı albümünü çıkarıncaya kadar çok inat etmek zorunda kaldı. Şarkı söylemesine karşı çıkan ailesinden mahallenin baskısına kadar pek çok güçlüğü inadı sayesinde yenen Usmonova, bugün dünyaca tanınan bir sanatçı.

■■■■■ Özbek sanatçı Yulduz Usmonova'yı müzik ortamının içinde bulunanların dışında pek kimse tanımıyor olabilir. Ama Candan Erçetin'in çıkış şarkısı da olan "Yalan" gibi bestesi ona ait olan pek çok şarkı uzun süre dillerde kaldı ve hafızalardaki yerlerini hâlâ koruyor. Şarkılarını yıllardır başka sanatçılardan dinlediğimiz Usmonova, yakın zamanda Türkiye'de çıkan ilk albümü "İnadım" ile daha geniş kitlelere ulaşmayı hedefliyor.

"İnadım" albümü nedeniyle kendisiyle görüşmeye gittiğimizde, Usmonova ile ilgili bilgileri sınırlıydı elbette. Ama dünyaca tanınan bir sanatçı olduğunu, Madonna ve Sezen Aksu ile kıyaslandığını biliyorduk. Böyle bir sanatçıyla bir dil kurabilmek güç olabilir, kaygısını taşımak mümkün değildi haliyle. Ama Usmonova daha ilk karşılaşmada bütün bu kaygının dağılmasını sağlayacak kadar içten ve sıcakkanlı bir sanatçı olduğunu hissettirdi. Albüm odaklı başlayan keyifli sohbet uzadı, konuştuğumuz konular çoğaldı.

"ALLAH VERGİSİ BİR YETENEK"

Özbekistan'ın Margilan kasabasında doğan Yulduz Usmonova küçük yaşlarda şarkı söylemeye başladı. Okulda, sokakta, tekstil atölyesinde işçilik yaparken her fırsatta şarkı söyleyen Usmonova'yı ilk keşfeden müziğe tutkun olan babasıdır. İlk ustası, elinden tutup büyük sanatçılarla tanıştıran ise Ermeni sanatçı Gavhar Rahimova'dır.

Ama müzisyen olma yolunda attığı ilk adımlar hiç de kolay olmamış Usmonova'nın. Sekiz çocuklu bir işçi ailesinin kızı olan Usmonova, "ilk dinleyicim" dediği babasının ona duyduğu güven olmasa, belki bugün karşımızda dünyaca tanınan bir sanatçı olma şansını asla kazanamayacaktı. Çünkü doğduğu kasabada şarkı söyleyen kızlara iyi gözle bakılmıyor ve bu yüzden erkek kardeşleri onun şarkı söylemesine karşı çıkıyorlardı.

İşte burada Ermeni sanatçı Gavhar Rahimova devreye giriyor. Usmonova'nın dediğine göre Rahimova aileyi karşısına alıyor ve "Yulduz kızı-

Röportaj: Vecdi Erbay
Fotoğraf: Teoman Gürzihin

Usmonova, 'benim büyük şansım' dediği ustası Ermeni müzisyen Gavhar Rahimova'yı hayal kırıklığına uğratmadı; işçi mahallesinde parlayan ve dünyaca tanınan bir yıldız olmayı başardı.

nız olabilir, ama Allah vergisi bir sesi var, ona engel olmayın" diyor. Usmonova'nın konservatuara girmesine önyak olan Rahimova, onu dönemin ünlü sanatçılarıyla da tanıştıyor. Doğrusu Usmonova da, "benim büyük şansım" dediği ustasını hayal kırıklığına uğratmamışa benziyor; işçi mahallesinde parlayan ve dünyaca tanınan bir yıldız olmayı başarıyor.

ÖZBEK MÜZİĞİNDEN DÜNYA MÜZİĞİNE

Müzikle profesyonel olarak ilgilenmeye başlayan Usmonova'nın o yıllarda en büyük hayali, şarkılarının bütün Rusya'da dinlenmesiymiş. Bu hayalini anlatırken, "Rusya benim için bütün dünyaydı çünkü" diyor. 1987 yılında çıkan "Mayde Mayde" adlı ilk albümü beş milyon sattınca bu hayalini de gerçekleştiriyor sanatçı. İlk albüm yakaladığı başarıyla dünyanın kapılarını da kendisine açıyor.

İlk uluslararası albümü Almanya'da çıkan sanatçı değişik ülkelerde konserler verdi. Tina Turner, Scorpions, Peter Gabriel gibi sanatçılarla ortak çalışmalara imza attı. Yurtdışında edindiği başarının rüzgarıyla 1996'da Türki-

ye'ye albüm çıkarmak üzere geldi. Ancak piyasa koşullarından duyduğu rahatsızlıktan ötürü projeyi ertelemek zorunda kaldı.

"DEDİKLERİM ANLAŞILSIN İSTİYORUM"

Yıllar sonra Türk müzikseverlerin karşısına çıkma olanağı bulan sanatçı mutluluğunu gizlemiyor. Türkçe bir albüm hazırlamış olmasını da, insanlara ulaşabilme çabası olarak ifade ediyor ve şöyle devam ediyor: "Ben söz yazıyorum ve bu sözlerde fikirlerim var. Benim şarkılarımda mesaj var, dediklerim anlaşılabilir istiyorum. 25 yıldır müzik yapıyorum ve insanların derdiyle yaşamak istiyorum. Onlardan kazanıyorum ekmeğimi, ama onların derdini paylaşmak istiyorum. Şarkılarımı dinleyenler de bunu görüyorlar zaten"

Peki yaptığı müziği nasıl nitelendiriyor Usmonova ve onun dinleyicileri kimler? İşte yanıtı: "Ben pop demiyorum yaptığım müziğe, melodik olarak universal bir müzik yapıyorum. Benim dinleyicilerim 25-30 yaşındaki insanlar. Hayatın zorluklarını tanıyanlar. Derdi olanlar dinliyor beni."

HAKİKAT VE İYİ MÜZİK

Özbek müziğine pek vakıf değiliz doğal olarak. Dolayısıyla Usmonova'nın geleneksel Özbek müziğinden ne kadar yararlandığını bilmiyoruz. Bu soruyu cevaplamak için çok gerilere, çocukluk günlerine, içine doğduğu müzik dünyasına dönüyor Usmonova: "Ben halk müziği ile büyüdüm, sokakta söylenen şarkılarla... sizde darbuka deniyor, bizde dayra var, dört beş kadın bir araya gelince dayra çalıp şarkı söylerlerdi, onları dinleyerek işçi mahallesinde büyüdüm. O kadınlar çok eski şarkılar söylerlerdi. Konservatuarda ise batı müziği okudum. Sonra kendi şarkılarımı yapmaya başlayınca hem eski Özbek müziğinden hem de batı müziğinden yararlandım. Kendimce bir sentez yaptım." İnsanların derdini kendisinin bilen ve bunu şarkılarında dile getiren Usmonova, an gelmiş şarkı söylemekle yetinmemiş, bir de aktif politika yapmış. Bir dönem milletvekiliği de yapan sanatçı, bu süreci şöyle anlatıyor: "Benim şarkılarımda hakikat var, siyasetçiler kendilerini buldular bu şarkılarda. Ne şarkılarımda ne hayatımda yalan oldu. Doğru söylediğim için başım

çok belaya girdi, ama artık Orta Asya'da ve Avrupa'da alıştılar bana. Önce deli diyorlardı, şimdi, 'Allah bize bunu sadece şarkıcı olarak değil, insanların gözlerini açmak için verdi' diyorlar. Hakikat tatlı olmaz ki. Politikacılar dünyanın her yerinde aynı. Bugün söylediklerini yarın unuturlar. Bir dönem milletvekili oldum, baktım bana göre değil. Ben yalan söyleyemem ki halkıma."

Şarkılarında da hakikatin peşinde olduğunu ifade eden Usmonova, ancak iyi müzik ve hakikatı bir araya getiren şarkıların kalıcı olabildiğini de ekliyor sözlerine.

'İYİ GECELER İSTANBUL'

Söz dönüp dolaşıp Usmonova'nın Türkiye'de söylenen şarkılarına geliyor. Biraz kırılgan Usmonova, "Keşke bir telefon etselerdi, teşekkür etselerdi. Böyle bir jest yapsalardı gurur duyardım ancak" diyerek bir nezaketsizlikle karşılaştığını söyleyip kapatıyor konuyu.

Yeni projelerinden de söz ediyor sanatçı. Yakın zamanda çekilecek bir belgesel filmde "Şah ve Dilenci" adlı şarkısı söylenecek. Viyana'da 600 yıllık bir çocuk korusu tarafından yorumlanacak şarkı. Filmin çekimlerine katılmak üzere Viyana'ya davet edildiğini söyleyen sanatçıyı asıl heyecanlandıran ise filmde elde edilecek gelirin kimsesiz çocuklara verilecek olması. Kendisi de telif haklarını kimsesiz çocuklara bağışlamış zaten.

"Şah ve Dilenci" Usmonova'nın hayata bakış açısını sergileyen şarkılardan. "Ağır şarkı" dediği "Şah ve Dilenci"yi çocuklardan dinleyince

"Ben pop demiyorum yaptığım müziğe, melodik olarak üniversal bir müzik yapıyorum. Benim dinleyicilerim 25-30 yaşındaki insanlar. Hayatın zorluklarını tanıyanlar, derdi olanlar dinliyor beni."

ağladığını söyleyen Usmonova, "bundan daha değerli ne olabilir" diye soruyor.

90'lı yıllardan beri İstanbul'a gidip gelen Usmonova'yı İstanbul çok etkilemiş. "Dünyada çok yere gittim, Amsterdam'da yaşadım, ama İstanbul çok farklı. Kaybedenler İstanbul'a gelsin. Batı var, şark var, ilahi var, Budist var... İstanbul büyük bir dünya" diyerek dile getiriyor İstanbul'la ilgili düşüncelerini. Öyle etkilenmiş ki bu kentten, "İyi Geceler İstanbul" adlı bir şarkı yaptığını söylüyor sanatçı. Sonraki albümde bu şarkıyı okumak da istiyormuş. 🌐

"İnadım" popüler çizgilere sahip

7 Şans Müzik etiketiyle çıkan "İnadım" albümünde Yulduz Usmonova'nın on şarkısı yer alıyor. Albümde Kadir Doğan'ın etkisi çok belirgin. Fırat Özbayram ile aranjörlük görevini üstlenmenin yanı sıra, hem müzik yönetmenliği hem de düzenlemeleri yapmış. Albümde yer alan şarkılar, Yulduz Usmonova'nın daha önce çıkan albümlerinden derlenmiş sevilen şarkıları. Bu şarkıları daha önce bir şekilde dinleyen ancak Özbekçe bilmeyenler, "İnadım" sayesinde sevdikleri melodilerin sözlerini anlama olanağı da bulabilecekler.

Ama bir tek şarkıların sözleri değil Türkçe'ye çevrilen. Albümün alt yapısını hazırlayanlar, şarkıları Türkiye müzik piyasasına uyarlamışlar. Usmonova'nın pop-folk tarzı neredeyse tamamen değişmiş, arabesk ve fantazi müzik unsurları eklenecek piyasa işi bir pop albüm çıkmış ortaya. Hele albüme adını veren "İnadım" şarkısı son yılların popüler değımiyle tam bir 'yaz şarkısı' olmayı hedefliyor sanki. Öte yandan Usmonova'nın iddialı şarkı sözleri ve güçlü sesi, "İnadım" albümünün değerini artırmaya yetiyor.

müzik ayaklandı

Müzik dinleme alışkanlıklarımız yeniden biçimleniyor. Cep telefonu ve taşınabilir cihazlarla her an her yerde istediğimiz müziğe ulaşma imkanımız artarken endüstri de üreticiler, tüketiciler ve servis sunucular bağlamında yeniden yapılanıyor. Mobil müzikte teknolojik gelişmelere göz atarken Türkiye'den de iki operatörün görüşlerine kulak verdik.

■■■■■ Müzik endüstrisi yeni bir çağa girdi. Genişbant cep telefonları ve taşınabilir cihazların kullanımı, dünyada yüzlerce dijital müzik hizmetinin ortaya çıkmasına zemin hazırladı. Artık müzik tüketicileri dinlemek istedikleri şarkıcının parçalarına ulaşmak için birçok seçeneğe sahip; CD satın alabilir, para ödeyerek dosya indirebilir, cep telefonları için duvar kâğıdı yapabilir, çalma melodisi olarak ayarlayabilir, e-bilet ya da müzik videosu alabilirler, herhangi bir sosyal ağda arkadaş olabilir ya da bir abonelik hizmetine kaydolabilir. Bu değişiklikler teknolojinin gelişimiyle mümkün oldu. Günümüzde müzik endüstrisi tüketicinin eğlenceye ayırdığı zamandan bir parça koparabilmek için büyük bir rekabet halinde.

MOBİL MÜZİĞİN POTANSİYELİ VE ÖNÜNDEKİ ENGELLER

Dünyada dijital piyasa, internet ve cep telefonu satışları şeklinde yarı yarıya ikiye bölünmekte. Mobil müzik çok büyük bir büyüme potansiyeline sahip. En popüler mobil müzik formatı ise

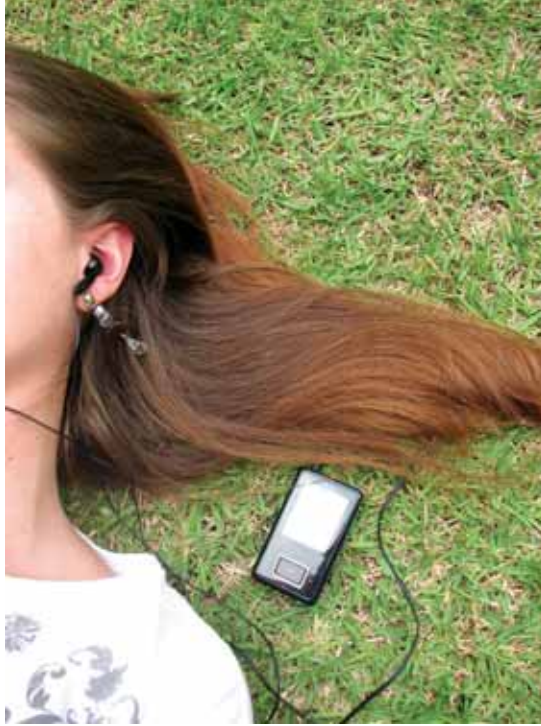
realtone/gerçek ses, yani özgün bir şarkıdan kısa bölümler alınarak telefonda çalma melodisinin kullanılması. Ancak son iki yıldır cep telefonuna bütün şarkının indirilmesi yoluyla yapılan satışlarda belirgin bir artış yaşanıyor. Bu, tüketici taleplerinin cep telefonunun çalma melodisi ve sevilen sanatçıların resimleri aracılığıyla kişiselleştirilmesinden, "esas" müziğin cep telefonları aracılığıyla tüketilmesine doğru değişmekte olduğunu gösteriyor.

Ancak, mobil müzik engellerle de karşı karşıya kalıyor. 2007 yılının ilk yarısında uluslararası bağlamda internet üzerinden yapılan indirmelere göre daha yavaş bir büyüme hızında seyretmiş. Bunun sebepleri arasında 3G ve gelişmiş cihazların çok yaygın olmaması ve bazı piyasalarda realtone/gerçek ses, sektöründe yaşanan küçülme ve kısmen, sınırlı pazarlama, yasaklayıcı veri bedelleri ve tüketici dostu fırsatların azlığı gösterilebilir.

Realtone/gerçek ses'ler hâlâ cep telefonu üzerinden yapılan satışların büyük bölümünü oluştursa da şarkıların tam olarak indirilmesi hızla

Yazı - Röportaj: Esra Okutan
Fotoğraf: Teoman Gürzihin

2007'de Avea'nın Müzikİndir servisi, Vodafone'un 'Vodafone live' portalı, Turkcell'in 'Turkcell-im benim' servisi üzerinden 10 milyona yakın şarkı indirildiği tahmin ediliyor. Ocak 2008'de müzik servisine başlayan TTnet'ten ise 3.8 milyon şarkı indirildi.

büyümekte olan bir alan. Taşınabilir dijital müzik cihazları (iPod Touch, iPhone, ZunePlayer vs) tüketicilerin müzik dinleme şeklini tamamen değiştirdi. Cep telefonu ile taşınabilir cihaz da gitgide birbirine benzemeye başladı. Örneğin iPhone uygulamasının başlatılmasıyla tüketicilerin mobil cihazları aracılığıyla iTunes satış noktasına erişebilmeleri sağlandı. Böylece tüketiciler daha geniş bir katalogdan seçim yaparak cep telefonları üzerinden faturalandırılmak suretiyle sorunsuz bir şekilde alım yapabiliyorlar.

DÜNYADA MOBİL MÜZİK

Mobil müzik piyasasında İngiltere, Avrupa'da başı çeken ülke. Cep telefonunda müzik kullanım oranının en yüksek (mobil abonelerin %43'ü) ve müzik çalmak için cep telefonunu kullanan tüketici oranının en fazla olduğu ülke İngiltere. 2007'nin son üç ayında, İngiltere'de sunulan yeni mobil müzik fırsatları, 'Omnifone's MusicStation' abonelik hizmeti ve Nokia's Music Service'i içeriyor. Nokia'nın sunduğu hizmetin 2008 yılında Avrupa'nın diğer ülkeleri, Asya ve ABD'ye de yayılması bekleniyor. Mobil müzik alanında oldukça büyük bir büyüme potansiyeline sahip bir ülke de Çin. Ancak ciddi boyuttaki piyasa büyüme oranı, tahminlere göre piyasanın %99'undan fazlasında etkili

olan internet korsanlığının artmasıyla halihazırda tehlikeye girmiş durumda.(IFPI 2008 Raporu. www.mu-yap.org).

Japonya'da mobil müzik heyecan verici bir örnek teşkil ediyor. Japonya, cep telefonu üzerinden realtone/gerçek ses'lere karşı tam parça indiriminin, satış değerinin %40'ından fazlasını teşkil ederek lider dijital format konumunda olduğu ilk piyasa.

TÜRKİYE'DE MOBİL MÜZİK

Türkiye piyasasına gelince, cep telefonu üreticileri ve operatörler büyük bir rekabet içinde. 2007'de Avea'nın Müzikİndir servisi, Vodafone'un 'Vodafone live' portalı, Turkcell'in 'Turkcell-im benim' servisi üzerinden 10 milyona yakın şarkı indirildiği tahmin ediliyor. Cebe indirilen müziklerin % 92'si yerli şarkılardan oluştu. Ocak 2008'de müzik servisine başlayan TTnet'ten 3.8 milyon şarkı indirilmiştir. Vodafone, Madonna'nın 'Hard Candy' albümünde yer alan yeni şarkıları ve mobil içeriği önce kendi abonelerine sundu. TTNet de ttnetmuzik.com sitesinin lansmanını Tarkan'ın albümü 'Metamorfoz' yaptı. Sony Ericsson yerli müziğin en rağbet gören isimlerinin şarkılarından seçilen 100 parçayı Walkman telefon W880'e yükledi. Nokia da küresel içerik servisi Ovi'nin müzik hizmetlerinin Türkiye'de kullanılması için hazırlıklarını tamamlıyor.

Mobil müziğin dijital müzik pazarını daha da büyüteceği 2007 ve 2010 yılları arasında bu müzik sektördeki yıllık ortalama büyümenin % 84 olacağı tahmin ediliyor. ☺

AVEA, AYŞEGÜL CEYDA YILDIRIM:

müzik severlere hayatlarının her noktasında ulaşıyoruz

Uluslararası bağlamda, mobil müzik büyüme potansiyeline sahip olmasına rağmen internet üzerinden yapılan indirmelere göre daha yavaş büyüyor.

Bunun nedenleri nedir?

Mobil müziğin önündeki en büyük engellerin Türkiye'deki yüksek iletişim vergileri ve korsan paylaşım siteleri olduğuna inanıyoruz. Bu problemin aşılması için en büyük rol Meslek Birliklerine düşüyor. MÜYAP, MESAM, MSG ve MÜYOR-BİR'in korsan paylaşım siteleri ile mücadelede etkin rol almalarının önemli olduğunu düşünüyoruz. Meslek birliklerinin yakın çalışması sektörün önünün açılmasına katkı sağlayacaktır. Ayrıca müzik piyasasında yeni albüm çıkışlarındaki durgunluk da mobil müzik pazarını etkiliyor.

En popüler mobil müzik formatı olan 'realtone/gerçek ses'ten, tüm müzik parçasının indirilmesine doğru olan devinim sizce Türkiye'de nasıl bir gelişim izliyor? Avea bu konuda neler yapıyor?

Mobil müziğin başlangıç aşamasında yoğun olarak kullanılan mono ve poli melodiler 2006 itibarı ile yerini gerçek seslere bırakmaya başladı. 2007 yılından itibaren piyasada yoğun bir şekilde satılmaya başlayan mp3 destekli cihazlarla da tüm müzik parçasının indirildiği satışlarda artış görüldü. Mevcut durumda satış rakamlarına bakıldığında tüm müzik parçası satışlarının gerçeksiz satışlarını geçtiğini görüyoruz. Önümüzdeki yıllarda cihaz satışlarında mp3 destekli modellerin daha yoğun olarak kullanılacağı düşün-

Avea, Ayşegül Ceyda Yıldırım

lürse en popüler ve yaygın kullanımın tüm müzik parçası olacağını söyleyebiliriz.

Avea, mobil müzik alanında ne gibi işbirlikleri düşünüyor? Avea müzik meslek birlikleriyle korsana karşı lisanslı müzik indirimi konusunda ne gibi çalışmalar yapıyor?

Avea, Ringa, AveaMüzik, Müzikindir ve MüzikÇalar gibi servisleri ile müzik severlere hayatlarının her noktasında ulaşıyor. Mobil müzik pazarında her zaman ilkleri imza atan Avea, ilkleri gerçekleştirmeye lansmanı Aralık 2004'te yapılan Ringa ile başladı. Ringa ile abonelerimiz kendilerini arayanlara standart çalma sesi yerine, kendi seçtikleri şarkıları dinlettiler. Ringa servisinin dışında MüzikÇalar ve Müzikindir de Türkiye'de ilk defa ve sadece Avea abonelerine sunulan hizmetler.

Lansmanı Nisan 2008'de yapılan Müzik-

Çalar ile abonelerimiz on binlerce şarkıdan diledikleri ile oluşturdukları müzik listelerini cep telefonlarına indirmeden, şarkı başına ücret ödemedi, www.avea.com.tr'den veya wap.avea.com.tr'den istedikleri zaman, istedikleri yerde dinleyebiliyorlar. Lansmanı Aralık 2006'da yapılan Müzikindir servisi ile Avea abonelerinin onbinlerce şarkının tamamını cep telefonlarına indirebilmesini sağladı. Şimdi Türkiye'de ilk defa ve sadece Avea tarafından sunulan Müzikindir üyeliği ile artık abonelerimiz 80 binin üzerindeki Türkçe şarkıdan istediklerini cep telefonlarıyla beraber bilgisayarlarına da ücretsiz indirme hakkına sahip oluyorlar. Türkiye'de ilk defa ve sadece Avea tarafından sunulan bu hizmet ile abonelerimiz bir ay süresince istedikleri şarkıları ister cep telefonlarına isterlerse de bilgisayarlarına ücretsiz indirme şansı kazanacaklar. Benzer hizmetler ile karşılaştırıldığında Müzikindir üyeliği hem cep telefonlarına hem de bilgisayarlara ücretsiz indirme olanağı, kolay üyelik adımları ile fark yaratıyor. ☺

VODAFONE TÜRKİYE MOBİL PLUS KANALLARI BÖLÜM BAŞKANI UTKU ALPTEKİN:

hedef en geniş müzik kütüphanesi

Vodafone Türkiye Plus Kanalları
Bölüm Başkanı Utku Alptekin

Uluslararası bağlamda, mobil müzik çok büyük bir büyüme potansiyeline sahip olmasına rağmen internet üzerinden yapılan indirmelere göre daha yavaş bir büyüme hızı seyretmektedir. Sizce bunun nedenleri nedir ve nasıl aşılacaktır?

Tüm dünyada ve Türkiye’de, müziğin herkes, özellikle de gençler için ortak ilgi noktası oluşu bir gerçek. Mobil müzik ve dijital müzik, özellikle gençlerin yoğun ilgi gösterdiği kavramlar. Çünkü gençler her yerde, otobüste, ders çalışırken, akıllarına gelen her yerde, hayatlarının her anında müzikle birlikte olmak istiyorlar. Cep telefonlarının müzik özelliklerini destekleyen gelişmeleri de, mobil müzik endüstrisinin hızlı gelişimini tetikleyen önemli unsurlardan biri. Dijital müzik servisinde dikkat edilmesi gereken en önemli noktalardan biri, kullanıcılara çok zengin bir katalog sunmayı gerektirmesi. Dolayısıyla, her istedikleri kategoride istedikleri müziğe anında ulaşmalarını sağlamak gerekiyor. Bu nedenle de her yerde, her an ulaşılabilir olması nedeniyle mobil müzik daha etkin olmakta.

Vodafone, GSM şebekesi üzerinden internet bağlantı hızını artırmak için Türkiye’de ne gibi altyapı yatırımlarına girmektedir?

Vodafone, GSM şebekesi üzerinden internet bağlantı hızını artırmak için yatırımlarına hızla devam ediyor. Hâlihazırda EDGE yatırımlarımız sürüyor. EDGE, şu anda şebekemizin yüzde

95’ine varan kısmında sunuluyor. Çalışmaların yıl sonunda tamamlanmasını ve Vodafone şebekesi üzerinden hızlı EDGE bağlantısının yurt genelinde sağlanmasını planlıyoruz. 3G lisansları ile birlikte geniş bant yatırımlarımız da devam edecek.

En popüler mobil müzik formatı olan ‘realtone/gerçek ses’ten, tüm müzik parçasının indirilmesine doğru olan devinim sizce Türkiye’de nasıl bir gelişim izliyor? Vodafone bu konuda ne gibi çalışmalar yapıyor?

2002 yılında “ringtone”larla başlayan mobil müzik yaşam döngüsü, gerçek seslerle telefonların gerçek sesleri destekleme özellikleri arttıkça ve bu pazarda bu telefonlara sahip kullanıcı sayısı arttıkça, bu alandaki ticari hacim Türkiye’de de büyümeye başladı. Tüm şarkı indirmeleri dediğimiz MP3 indirmeleri de, bu alanda önemli bir pazar oluşturmaya başladı. Bunu artıracak olan önemli unsur, geniş bant altyapısıdır. Bununla birlikte ‘Vodafone live!’da gerçek sestem tüm şarkı formatına tüm mobil müzik formatları abonelere sunuluyor.

Müzik, Vodafone’un Türkiye’de elde ettiği gelirin yüzde kaçını oluşturmaktadır?

Müzikten elde edilen gelirin, toplam gelirler içindeki payının şu an için büyük olduğunu söyleyemeyiz. Ancak müzik satışlarının tüm dünyada fiziksel satıştan dijital satışa kayması nedeniyle önemli bir yer tutacağına inanıyor-

Madonna

ruz. Bu konuda yapılan araştırma sonuçlarına baktığımızda, 2007 ve 2010 yılları arasında mobil müzik sektöründe yıllık ortalama büyümenin yüzde 84 olacağı tahmin ediliyor. Vodafone da dünyadaki bu pazar eğilimlerini dikkate alarak, müziği genel stratejisi içinde önemli bir yerde konumlandırıyor.

Vodafone, mobil müzik rekabetine Madonna ile girdi. '4 Minutes' parçasına Vodafone abonelerinin talebi ne düzeydedir?

Gerçekten çok iyi bir talep gözlemlendi. Madonna'nın son albümü "Hard Candy"nin tanıtılması hem Vodafone live!'ın bilinirliğini, hem de abonelerimizin müzik servisine olan ilgisini artırdı. Bizim için gerçekten başarılı bir çalışma olduğunu söyleyebiliriz.

Vodafone, mobil müzik alanında ne gibi işbirlikleri düşünmektedir? (Müzik satış noktaları, cep telefonu üreticileri veya Madonna için Warner Bros ile yapılan işbirlikleri gibi)

Vodafone öncelikle servise kolay ulaşmayı sağlayan cihazları pazara sunarak, kullanım ve sa-

tın almada kolaylık sağlayacak müzik portalını ortaya koyuyor. Burada ayrıca bilinirliği arttırmak için de müzik ödülleri gibi değişik kategorilerde müzik endüstrisini destekleyecek etkinliklerde bulunuyor. En önemli hususlardan biri, kullanıcılar mobilde download ettikleri içeriğe, PC'den de ulaşmak istiyorlar. Dolayısıyla PC-mobil entegrasyonu, kullanıcılar için önemli bir özellik haline geliyor. Tüm bu genel Vodafone stratejisi, aşama aşama Türkiye'de de uygulanmaya başlandı.

Vodafone'un Türkiye'de müzik alanındaki en önemli hedeflerinden biri, en geniş müzik kütüphanesini abonelerine sunmak. Bu amaçla, yerli içerikler için meslek birlikleriyle anlaşma yaparak, 80 binin üzerinde yerli içeriği platformumuza aldık. Bunun dışında SBMG, EMI, Warner gibi müzik piyasasının önemli oyuncularıyla yapılan anlaşmalar sayesinde yabancı müzik içeriklerden oluşan portföy, şu an yaklaşık 200 bin şarkı civarında ve bu sayı her geçen gün hızla artıyor.

Benzer şekilde, Madonna'nın Hard Candy adlı yeni albümünden seçme parçaları ve albümün prömiyer konserini dünyada ve Türkiye'de ilk kez Vodafone abonelerine sunarak müzik dünyasında yeni bir çığır açtık. Bu işbirliği, özellikle gençler tarafından büyük ilgiyle karşılandı; marka algımıza ve tercih edilirliliğimize önemli katkıda bulundu.

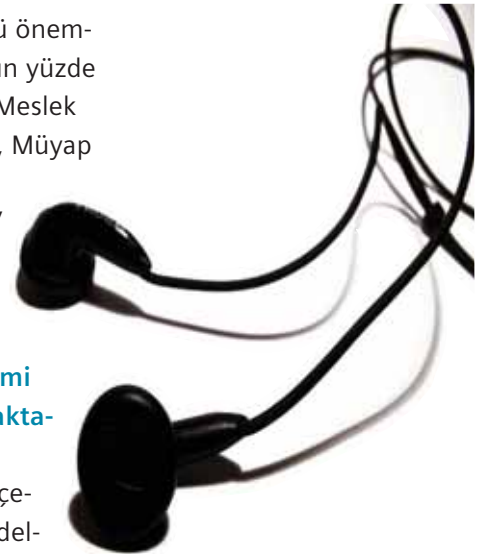
Vodafone, Türkiye'de yerli müzik içeriği konusunda ne gibi çalışmalar yapmakta?

"Vodafone live!"da yerli müzik portföyü önemli bir yer tutuyor. İçerik download'larının yüzde 90'ı yerli müzik içeriklerinden geliyor. Meslek birlikleriyle yapılan anlaşma sayesinde, Müyap veritabanına giren tüm yeni albümler, Vodafone abonelerine "Vodafone live!" üzerinden ulaştırılıyor.

Vodafone, müzik meslek birlikleri ile korsana karşı lisanslı müzik indirim konusunda ne gibi çalışmalar yapmaktadır?

Yapılan anlaşmalar çerçevesinde tüm içerikler yasal olarak indiriliyor ve telif bedelleri hak sahiplerine ödeniyor. ©

"Vodafone'un Türkiye'de müzik alanındaki en önemli hedeflerinden biri, en geniş müzik kütüphanesini abonelerine sunmak. Bu amaçla, yerli içerikler için meslek birlikleriyle anlaşma yaparak, 80 binin üzerinde yerli içeriği platformumuza aldık."

BETÜL DEMİR:

liseli solistten 'süper'e

Sesiyle olduğu kadar şarkılarının altyapısı, sahne performansıya da başarılı bir grafik çizen Betül Demir, kısa zamanda müzik otoritelerinin de dikkatini çekti. Bu sayede sanatçı, reklama ihtiyaç duymadan ulaştı hedeflediği dinleyici kitlesine ve denilebilir ki, Betül Demir'den önce güçlü sesiyle hayat verdiği şarkılarını tanıdı insanlar.

■■■■■ Betül Demir'in ilk albümü "Ayrılığın El Kitabı" sansasyona ihtiyaç duymadan çıkmıştı piyasaya. Müzik dışı ve dedikodulara malzeme olacak tartışmalardan uzak duran sanatçı, magazin programlarında da pek görünmedi. Başarıya ulaşmanın yollarından biri, biraz bu türden tartışmaların merkezinden geçiyor gibi görünüyor ne de olsa. Bu anlayışın tersine bir tutum sergileyen sanatçının albümü, beklenmedik şekilde hatırı sayılır bir ilgi gördü. Yakın zamanda ikinci albümünü dinleyicinin beğenisine sunan Betül Demir'in müzik geçmişi lise yıllarında başlamıştı ve daha 18 yaşındayken sahnelere çıkıp hayatını müzik yaparak idame etmenin yolunu tercih etmişti. Betül Demir'le "Süper" adını verdiği yeni albümünü konuştuk. Ama bununla yetinmeyip genç sanatçının müzik dünyasına attığı ilk adımları da yad ettik.

İLK ÖĞRETMEN

Her sanatçının hayatının dönüm noktasında önemli bir tesadüf, önemli bir isim vardır. Betül Demir'in de öyle. Ondaki müzik yeteneğini ilk

fark eden müzik öğretmeni İnci Kara olmuş. Müzik öğretmeni sesine ve yeteneğine güvendiği öğrencisinin elinden tutup Devlet Konservatuvarı'na götürmüş. Bunun için Demir'in tektilci ailesini de ikna etmek zorunda kalmış elbette. "İnci Hanım çok değerli, çok sevilen bir öğretmendi. Müzik yeteneği olan çok insana yardım etmiştir. Eğer o ikna etmese ailem müzik yapmama izin vermezdi. Çalışkan bir öğrenciydim, ailem doktor ya da avukat olmamı istiyordu. Konservatuarda ders aldığım öğretmenlerim de iyi bir soprano olduğumu söyleyerek opera sanatçısı olmam yönünde beni teşvik ediyorlardı."

Bir yandan lise eğitimine devam eden Betül Demir, diğer yandan Müjdat Gezen Sanat Merkezi'nde müzik dersleri alıyor. Bir de grubu oluyor bu arada ve sahnelerde boy göstermeye başlıyor. Demir ailesinin bu gelişmelerden hiç haberi yok elbet. Karşı çıkmalarından endişe eden Betül Demir bir türlü grupta solist olarak şarkı söylediğini ailesine söyleyemiyor. Ancak kader ağlarını öyle bir örüyor ki İstanbul Teknik Üni-

Röportaj: Vecdi Erbay
Fotoğraf: Teoman Gürzihin

**Ben değil,
şarkılarım önde
olsun istedim. Bu
yüzden magazin
programlarına
çıkmadım. Bu
benim yapıma da
ters. İşinizi doğru
yapınca başka bir
şeye de gerek
kalmıyor zaten,
taşlar yerine
oturuyor.**

versitesi'nde Böbrek Vakfı yararına düzenlenen konsere çıktığında en önde anne ve babasını görüyor sanatçı. "Konser bittikten sonra üniversiteli gençler o kadar çok alkışladılar ki, babamla annem ağlamaya başladı. Opera sanatçısı olacağımı düşünen ailem sanırım ilk o zaman anladı ne yapmak istediğimi. Konserden sonra grubumla yaptığım çalışmalarını gizleme gerek kalmadı."

'SAHNE NEFES ALDIĞIM YER'

Betül Demir'in o zaman henüz 16 yaşında olduğunu hatırlatmakta yarar var. O günleri ve liseli gruptaki arkadaşlarını özlemle anıyor sanatçı. Ama bu kadar genç yaşta müzik dünyasına girip de türlü zorluklar yaşamamış olması mümkün mü? "Moral bozucu çok şey yaşadım," diyor ve ekliyor: "Tabanlarım şişti, bir ara sesimi kaybetme tehlikesi bile yaşadım. Ama o dönem anladım ki kendimi ifade edebildiğim tek yer müzik. O halde müzik yapabilmek uğruna karşıma çıkacak zorlukları göğüslemem gerekiyor. Elleri yarılmamış bir oduncuyu düşünmek nasıl mümkün değilse, müzikte bir yere gelebilmem için benim de bazı zorlukların üstesinden gelmem gerekiyordu. Herşey zorluklarıyla güzel ve daha anlamlı zaten" İki başarılı albüm ve bir remix çıkaran Betül Demir, sözünü ettiği zor günleri aşmış olmanın

rahatlığıyla "Yeteneği veren Allah yolu da gösteriyor bir şekilde" diyor gülerek.

YOL ARKADAŞI SUDE BİLGE DEMİR

Yola ilk çıktığında yanında İnci Kara'nın olması, sonra sırasıyla Devlet Konservatuarı ve Müdat Gezen Sanat Merkezi'nde aldığı eğitim kendisine çok şey katmış. Müziğe düşkün babasının katkısını da unutmuyor sanatçı: "Türk Sanat Müziği, Neşet Ertaş dinletirdi babam, 'madem sanatçı olacaksınız bunları da dinleyin,' derdi. İyi ki de dinletmiş. Sonradan fark ettim ki çok geniş bir repertuarım var. Farkında olmadan içselleştirdiğim o şarkılar, türküler benim yorumuma da yansdı."

Ama Sude Bilge Demir'in yeri bambaşka. Sude Bilge, "daha otoriter olduğu için" ablası olduğu zannedilse de Betül Demir'in küçük kardeşi. Onun için şarkı sözleri yazan, beste yapan, albümlerinin prodüktörlüğünü üstlenen kardeşi. Kardeşinden söz ederken gözlerinin içi gülüyor, kardeşine olan sevgisini ve güvenini sözlerle ihtiyaç duymadan açığa vuruyor.

"Elimizde saç fırçasıyla karşılıklı şarkı söyler, hayaller kurardık. Bilge, adı gibi bilge bir insan, müthiş yetenekli. 14 yaşında yazdığı şarkıları okusanız şaşarsınız. Şimdi birçok insanın onunla birlikte çalışmak istemesi ve şarkılarının yurtdışında beğenilmesi boşuna değil. Bir de çok atak, çok girişimci. İsteyip de yapamadığı şey yok. Profesyonel müzik hayatıma katkısı çok."

İLK ALBÜM HEYECANI

İlk albümün başarısını neye borçlu? "Ayrılığın El Kitabı'nın başarısını doğru iş yapmaya, doğru ekibi kurmaya borçluyum. Buna güveniyordum da. Ben değil, şarkılarım önde olsun istedim. Bu yüzden magazin programlarına çıkmadım. Bu benim yapıma da ters. İşinizi doğru yapınca başka bir şeye de gerek kalmıyor zaten, taşlar yerine oturuyor..."

Sahnede Türkçe şarkı ve türkülerin yanı sıra beş dilde ve değişik tarzda şarkılar okuyan Demir müzik yapımcılarının dikkatini çok önceden çekmişti aslında. "Ayrılığın El Kitabı"ndan önce başka bir müzik firmasıyla anlaşan sanatçı, albüm çıkmadan firma battığı için beklemek zorunda kalmış. "İyi de oldu" diyor sanat-

çı. "Şimdi düşünüyorum da o albüm çıksaydı aslında çok içime sinmeyecekti. Beklemek zorunda kalınca istediğim gibi bir albüm oldu. Çok dinamik, bana yakışan bir albümle insanların karşısına çıktım."

Ve "Süper"... Albüm daha çok yeni. Albüm adını veren şarkının klibini bütün televizyon kanallarında izlemek mümkün; radyolar "Süper"den parçalar çalıyor... Betül Demir "Süper" albümünden söz ederken heyecanını gizleme gereği duymuyor. "Yeni albümde yorumcu olarak kimliği daha oturmuş biri var. Yine hareketli şarkıların yanı sıra yorumcu şarkıları da yer alıyor. Bu albümde herkes adımı, yorumumu biliyor artık. Albümde 15 süper şarkı var. Birbirinden değerli müzik insanıyla çalıştım. İlk albümdeki ekibi değiştirmedim. Çünkü istikrar çok önemli. Ekibe uyacak diğer müzisyenleri de ekleyerek hazırladım 'Süper'i. Daha ben albümü elime almadan sitelerden indirildi şarkılar, bundan çok mutluluk duyuyorum."

YAŞANMIŞLIKLARIN İZİNİ TAŞIYOR

İki albümde de söz ve bestesi sanatçıya ait şarkılar yer alınca, hele bunlardan biri de "Taş Duvarlar" gibi güzel bir şarkıysa, Betül Demir'le besteci yönünü konuşmak farz oluyor. "Birkince bir şekilde çıkıyor ortaya. 'Taş Duvarlar' da öyle. Yaşanmış, bana ait bir hikâye. İnsanlara çok güvendiğim ama çok da zarar gördüğüm bir dönemde çıktı ortaya. Karlı bir kış günü yolda ağlayarak giderken telefona kaydettiğim bir şarkı. Çok özel bir şarkı benim için ve dinleyicisi de çok özel oldu."

Betül Demir, sözlerini yakın zamanda yitirdiğimiz Aysel Gürel'in yazdığı bir şarkı seslendirmişti ilk albümünde. Yeni albümü "Süper"de yer alan "Bal Karam" adlı şarkının sözleri de Gürel'in imzasını taşıyor. "Tanışıyor muydunuz" demeye kalmadan anlatıyor Betül Demir: "Yakın evlerde otururduk Aysel Gürel'le. Onunla büyüdüm, ondan çok şey öğrendim. Hepimizde onun duygusu, emeği, şarkıları var. Gençlerin müzik dünyasında yer almasında her zaman çok emeği oldu. 'Bal Karam' şiirini çok seviyordum ve özellikle benim okumamı çok istiyordu. Çok içli, acıklı, güzel bir şarkı oldu. Bu isteğini yerine getirebildiğim için çok mutluyum."

'SÜPER'İN SÜRPRİZLERİ

15 şarkının yer aldığı "Süper" albümünü anlatan genç şarkıcı, albümde emeği geçen çok sayıda müzisyenden söz ediyor teşekkürlerini ileterek. "Süper" albümüyle ilgili bilgiler verirken onun için çok anlamlı ve dinleyicisi için sürpriz bazı şarkılardan da söz ediyor. "Sezen Aksu'nun 'Yeter' isimli şarkısında Ümit Sayan'la; 'Pişmanım' adlı parçada Harun Kolçak'la, 'Bir Ara'da ise Mustafa Ceceli ile vokal yaptım. Ayrıca gazeteci Şengül Balıksırtı'nın sözlerini yazdığı 'Armağan' isimli şarkı da albümde yer alıyor. Bu albümün bir başka özelliği ise İngiliz etnik caz grubu Oiva Voi ile çalışmam oldu. Onların bir parçasına söz yazıp, 'Kabuk' adıyla seslendirdim."

Oldukça hareketli, sevimli ve içten bir genç sanatçı Betül Demir. İleriye yönelik projelerini anlatırken ise ayaklarının yere ne denli sağlam bastığını hissettiriyor. Yakın zamanda bir yurtdışı çıkarması söz konusu. Bunun için hazırlıklarını sürdüren sanatçı kendinden oldukça emin. 16 yaşında müzik grubu kuran, 18'inde sahneye çıkan ve hayallerini gerçekleştirmek için çalışmaktan yorulmayan sanatçı, yurtdışında da başarılarla imza atacak izlenimi bırakıyor. 🌐

Aysel Gürel'in gençlerin üzerinde her zaman çok emeği oldu. 'Bal Karam' şiirini çok seviyordu ve özellikle benim okumamı çok istiyordu. Çok içli, acıklı, güzel bir şarkı oldu. Bu isteğini yerine getirebildiğim için çok mutluyum.

GÖKHAN ÖZEN:

müzik benim çocukluk aşkım

Gökhan Özen, 2000 yılında çıkan ilk albümü "Özelsin" ile dinleyicinin karşısına sağlam bir çıkış yapmıştı. O günden bugüne pop dünyasındaki yerini kalıcı kılmaya yönelik çalışmalara imza atan Özen, 2008 yazına bir maxi single ile girdi. Albümün çıkış şarkısı "Vah Vah" bu yazın en popüler şarkılarından biri olmaya aday.

■■■■■ Gökhan Özen'le yeni albümü "Bize Aşk Lazım"ı konuştuk. On parçanın yer aldığı albümde yeni şarkıların yanı sıra beş eski şarkısını da yorumluyor sanatçı. Yaklaşık on yıldır müzik dünyasının içinde yer alan sanatçıya neden bir single albümle dinleyicinin karşısına çıktığını sorduk önce. Müzik camiasında koşulların değiştiğine dikkat çeken Özen, şartlara ayak uydurmak adına böyle bir albüm hazırladığını söylüyor. Çünkü Özen, "Albümdeki şarkı sayısını azaltarak ve arz aralığını kısaltıp parçaları dinleyiciye kısa zamanda ulaştırmanın kendisine daha mantıklı görüldüğünü" düşünüyor artık. Sanatçıya göre bu işin teknik kısmı, bir de biriken besteleri var: "Bu aralar çok beste yapmaya başladım, ki bu MESAM için de iyi, çünkü ortak paydamız besteler. Besteler bilgisayarda birikiyor ve sadece kendin dinliyorsun. Oysa yeni parçalar çıktıkça heyecanlanıyorum ve heyecanlandıkça bunları dinleyicilerimle paylaşmak istiyorum" diyen sanatçı müzik adına verimli bir dönem yaşadığına dikkat çekiyor.

DİNLEYENLERDEN ALBÜME "TAM NOT"

Müzik dünyasının sıkıntılar yaşadığı bir dönemde çıktı "Bize Aşk Lazım". Ancak tepkilerin çok iyi olduğunu söylüyor Gökhan Özen. Müzikle profesyonel olarak ilgilenen insanlar ve hayranları albümü çok beğenmişler. "Dinleyicilerimin ne düşündüğü önemli benim için, onlardan da tam not aldık" diyor sanatçı gururla ve ekliyor: "Prodüktörüm uluslararası bir şirketin araştırma sonuçlarını gönderdi. Buna göre geçen ay "Vah Vah", radyo ve televizyonlarda en çok çalınan parça. Piyasanın durumu malum, her şeyin iyi gitmediği bir dönemde bu başarı mutlu ediyor bizi."

Yeni albümde üç şarkının sözleri Hakkı Yalçın'a ait. Gökhan Özen'in müzik hayatında önemli bir rolü var Hakkı Yalçın'ın. Daha önceki albümlerinin en çok tutulan "Aramazsan Arama" ve "Duman Gözlüm" gibi şarkıların sözlerini de Hakkı Yalçın yazmıştı. Bu albümde yer alan "Vah Vah" adlı çıkış parçasının sözlerinin altında yine onun imzası var. Yeni albümle ilgili olarak, "Aslında bilinen lezzetini koruyan bir

Yazı: Vecdi Erbay

Gökhan Özen albümü olduğunu söyleyebilirim” diyor sanatçı.

ARANJE YAPMAK EĞİTİM GEREKTİRİR

“Bize Aşk Lazım”ın bütün besteleri Gökhan Özen’e ait. Bestelerin aranjeleri de... Sanatçı, “İşin şov kısmından çok, müzisyenlik beni daha çok heyecanlandırıyor” diyor. “Aranje yapmak için çok emek harcadım. Şu an içime sinen aranjeler yapacak bir donanıma sahibim” diyen sanatçı bir ustasından, Feyyaz Kuruş’tan söz etmeden geçemiyor: “İlk albümü hazırlarken aranjeleri için Feyyaz Kuruş’a gitmiştik. Onun hayatımdaki yeri çok büyüktür. Bana işin bütün ayrıntılarını öğretti. Bir çeşit stajdı onunla çalışmak. Albüm bittikten sonra, ‘Bana bir demo getirdin ve bunun aranjesi çok başarılıydı. Bundan sonraki kasetin için ne bana gel ne de bir başkasına git,’ demişti. Çok şaşırdım, ‘Bu cahil cüreti olmaz mı’ dedim. Ama o inanmıştı yaptığım işe. Aradan bir buçuk yıl geçti, stüdyoda ‘Aramazsan Arama’ albümünü hazırlarken Feyyaz Kuruş geldi. Albüm hazırladığımızı öğrenince dinlemek istedi. Dinledi ve ‘Çok güzel olmuş, bu şarkı patlar’ dedi. Dediği gibi de oldu,

şarkı patladı. Feyyaz Kuruş’un emeği çoktur benim aranje yapmamda, bunu her yerde söylerim. Aranje yapmak eğitim gerektiriyor; Feyyaz Kuruş gibi ustalarla çalışmak, onların bilgi ve birikiminden yararlanmak gerekiyor. Hepsinden önemlisi çok müzik dinlemek gerekiyor. Farklı müzikleri dinlemeye de zaman ayırmalı. Ben çok enerji ve zaman harcadım aranje yapabilmek için.”

İLK USTALAR

Gökhan Özen’in temel müzik bilgileri edindiği yer TRT. Yedi yaşından beri müziğin içinde olduğunu söyleyen sanatçı, ailesi tarafından çok desteklendiğini belirterek, “Beni hep müziğin içinde tuttular” diyor. Doğduğu, büyüdüğü ev müzikle dolu bir ortam hazırlamış sanatçıya. Hem annesi hem de babası müziğe düşkün insanlar. Özellikle annesinin sesinin güzelliğinden söz ediyor sanatçı. Aile müziğe düşkün olunca kendisini TRT Çocuk Koro-

su’unda buluyor Özen. O günlerde edindiği birikimi şöyle anlatıyor: “TRT Çocuk Korusu’nda çok değerli hocalardan nota, makam ve solfej dersleri aldım. Yine Ankara Devlet Opera ve Balesi Çocuk Korusu’nda dört sene çok sesli müzik eğitimi gördüm. Bunlar bir şekilde yer ediyor insanın içinde ve beste yaparken ya da şarkı söylerken bir şekilde çıkıyor ortaya.” Gökhan Özen’in müzikle ilgili ilk temel bilgileri Türk Sanat Müziği üzerine olmasına rağmen albümlerinde hiç bu tarz şarkılara yer vermedi. Ama yine de TRT’nin kendisine katkılarını gözardı etmiyor: “Makamları, Klasik Türk Sanat Musikisinin ağır eserlerini çocuk yaşta öğrendim. Diyafram kullanma, şan dersleri, nota bilgisi... benim için temel olan bir çok şey öğrendim oradan” diyen sanatçı bazı televizyon ve radyo programlarında, konserlerde Türk Sanat Müziği’nden örnekler seslendirse de aslında iyi bir dinleyici olmayı tercih ediyor.

“BESTE YAPMAK DUYGU İŞİDİR”

Pek çok şarkısının söz ve müzikleri sanatçının kendisine ait. Nasıl çıkıyor peki onca şarkı? “Şarkıların sözleri cümle olarak gece gündüz benimle dolaşır, araba kullanırken, evde, tatilde... Bir an müzikle birleşir kafamda. Piyanonun başına geçince söz ve müzik birlikte çıkıyor ortaya. Yani önce sözleri yazıp sonra müzik yapmıyorum. Eğer sözler dışarıdan gelmişse daha profesyonel bir bakışla gelen sözlere en uygun müziği bulmaya çalışırım” diyerek yanıtıyor sorumuzu Gökhan Özen.

Küçük yaşlarda müziğe başlamasının ve uzun yıllar aldığı müzik eğitiminin besteci yönünü geliştirdiğini, beste yapmasını kolaylaştırdığını söylemek mümkün. Ama beste yapmak daha özel bir duyguya ve birikime de ihtiyaç duymuyor mu acaba? İşte bu soruyu yöneltiyoruz Gökhan Özen’e. Beste yapmanın sadece eğitim işi olmadığı görüşünde sanatçı, üstelik bunun duygularla örülü olduğuna da vurgu yapmadan geçemiyor ve şöyle devam ediyor: “Beste yapmak duygu işidir. Hiç eğitim almamış, alaylı çok sayıda besteci var. Ve çok güzel çalışmalara imza atıyorlar.”

TELEVİZYON MACERASI

1980’li yıllarda bir şarkıcı filmleri furyası vardı. Şimdilerde şarkıcı dizileri moda. Gökhan Özen de iki dizide rol aldı şimdiye kadar: “Sevda Çiçeği” ve “Yalan Dünya”. Yaz dizisi olarak tasarlanan ve sonbaharda ekrana veda etmesi düşünülen bu diziler, düşünülenin tersine izleyici bulunca devam etti.

“Dizi teklifleri çok önceden geliyordu, ben de oyunculuğu denemek istiyordum” diyen sanatçı, müzikte sağlam bir yer edinmeden başka alanlarda enerji harcamak istemediği için doğru zamanı beklemiş. Sinemayı çok seven sanatçının zaten böyle bir hayali varmış. Bir kez kameranın karşısına geçince, “müzik kadar büyük bir aşkla” bağlanmış oyunculuğa. Bir süre Ayla Algan’dan oyunculuk dersleri alan sanatçı, bununla yetinmeyip ileride yurtdışında da oyunculuk eğitimi almayı tasarlıyor. Çünkü oyunculuğu ciddiye alıyor ve ileride farklı roller üstlenebilmesi için bu konuda donanımlı olması gerektiğini düşünüyor.

BEYAZ CAMDAN BÜYÜLÜ PERDEYE

Dizilerden sonra sinema filmi için de epey teklif almış sanatçı, ama kendisine yakın bulduğu bir senaryo arayışında olduğundan bunlarda rol almak istememiş. “Her projeye gözü kapalı evet demiyorum. Başarı için de bu şart zaten” diyor sanatçı. Farklı ilgi ve heyecan alanları olmasına rağmen, bütün bunlar müzikle arasına mesafe koymuyormuş dediğine göre. Çünkü müziğin hayatında yüklendiği anlam çok başka. Onun kelimeleriyle müziğin anlamı şöyleymiş: “Müzik benim her şeyim, çocukluk aşkı. Müzik benim için ne bir meslek ne de bir hobi, yaşama biçimi. Aklımda hep sözler, ritimler var. Bu yüzden müziğin yerini hiçbir şey alamaz.”

CD BİTİYOR, İNTERNET COŞUYOR

Müzik ortamına, korsanın ve internetin müzik piyasasına etkilerini konuşuyoruz Gökhan Özen’le. Çok karamsar olmamakla birlikte hızlı teknolojinin koşulları da değiştirdiğini kabul ediyor ve buna göre önlemler alınması gerektiğini vurguluyor: “Birkaç yıl sonra CD basımı ortadan kalkacak bana göre.

Promosyon amaçlı ya da arşiv yapan dinleyici kitlesi için birkaç bin gibi sembolik miktarlarda basılacak.

Müziğin dinleyiciye ulaşma yolunun da tamamen internet olacağını düşünüyorum. Bu yüzden cd’ler, eski 45’likler ya da kasetler gibi tozlu raflarda kalacak. Bunun önüne geçmek de mümkün değil. Zaten bunun önüne geçmeye kalkmak teknolojinin önüne geçmek olacak. Teknolojiyle yarışmanın anlamı yok, çünkü her gün yeni bir format çıkıyor. Yarın öbür gün ufak çipler çıkacak belki, küpe gibi kullanıp müzik dinleyeceğiz.”

YURTDIŞINDA HAKLARIMIZ GASP EDİLİYOR

Gökhan Özen, özellikle yurtdışında müziklerinin izinsiz kullanılmasından şikayetçi. Gezilerinden birinde radyoda dinlediği müziğin kendisine ait olduğunu fark eden Özen, Türkiye’ye dönünce yasal ne yapabilir diye araştırmış. Ama şarkıları tescil edilmediği için elinden pek bir şey gelmemiş. Sanatçı, “MESAM yurtdışıyla koordineli çalışmalı ve oradaki haklarımızı da korumalı” diyor. 🌐

“Prodüktörüm uluslararası bir şirketin araştırma sonuçlarını gönderdi. Buna göre geçen ay ‘Vah Vah’ radyo ve televizyonlarda en çok çalınan üç parçadan biri. Piyasanın durumu malum, her şeyin iyi gitmediği bir dönemde bu başarı mutlu ediyor bizi.”

15. ULUSLARARASI
İSTANBUL CAZ FESTİVALİ

15TH INTERNATIONAL
İSTANBUL JAZZ FESTIVAL
JULY 2-16 TEMMUZ 2008

Festival
trafiğini
bilirsiniz.
Aman
geç kalmayın...

15. ULUSLARARASI İSTANBUL CAZ FESTİVALİ:

festival bir açık büfe ziyafettir

Uluslararası İstanbul Caz Festivali bu yıl 15. yılını arkada bıraktı. Bu festival her zaman tüm caz severler için çok önemli bir okul oldu, hepimiz caza dair birçok yeni yüzle, akımla karşılaştık festival sahnelerinde. Festival caza dair ilginin artmasında öncü bir rol oynadı, ondan feyz alan başka başka caz festivallerine yönderlik etti. Bu yıl da alıştığımız müzikal doygunluğuyla caz severlere keyifli konserler izletti.

■■■■■ İstanbul Caz Festivali kendi ayaklarının üzerinde durmaya başlamadan önce daha eski bir festivalin parçası idi. Sonra zaman içerisinde büyüyen her çocuk gibi gün geldi rüştünü ispat etti ve ayrı bir festival olarak dinleyicinin karşısına çıktı. Bu olgunluğun öyküsü 8 Temmuz 1984 yılında yapılan Chick Corea ve Steve Kujala'nın konseri ile başladı. Bilet almak için 48 saat kuyrukta bekleyenler doğal olarak konser sırasında müzisyenlere yoğun ilgi gösterdi. Bu konser sayesinde cazın İstanbul Festivali'nde daha ağırlıklı bir yer tutması ve festivalin müzik yelpazesinin farklı türlerini de kapsamaya gerektiği ortaya çıktı. 1994'te İKSV yeni kurumsal kimliği ile faaliyetlerini beş farklı sanat dalında birbirinden bağımsız olarak sürdürme kararı aldı ve İstanbul Caz Festivali doğmuş oldu. Festival, ilk 14 yıl içerisinde 3.100'den fazla sanatçının katılımı ile 400'e yakın konser, 450.000'e yakın dinleyiciyle buluştu... Festivale katılan müzisyenleri teker teker say-

mak mümkün değil. Yıllar içerisinde herkes kendi anıları ve tercihleri doğrultusunda mutlaka farklı listeler oluşturmuştur. Bir caz sever olarak ben de geçmişe baktığımda bazı isimleri diğerlerinden daha net hatırlıyorum. Yıllardan beri müziğini takip ettiğim Jacques Loussier ile İstanbul'daki ilk konserinden sonra kullandığım röportajı Türkiye'nin tek caz dergisi olan Jazz dergisine, "30 yıldan beri beklenen bir tanışma" diye yazmıştım. Diane Reeves'in bizden bir sanatçı olan Feyza ile konuşurken gösterdiği sadelikten ve içtenliğinden derinlemesine etkilenmiştim. Marcus Miller'in sadece bir elektrik gitar virtüözü olmadığını ve Miles Davis'den ne kadar çok şey öğrenmiş olduğunu onu sahnede tüm grubu sadece bakışlarıyla ve mimikleri ile idare ederken görmüştüm. Festival her zaman tüm caz severler için çok önemli bir okul oldu, hepimiz birçok yeni şeyi orada öğrendik, birçok tanıdığımız sanatçıyı etten kemikten yapılmış varlıklar olarak orada tanıdık.

Yazı: Tunçel Gülsoy

Caz Vapuru Barış Manço Gemisi

CAZLA SOKAKTA TANIŞANLAR

15. İstanbul Caz Festivali bu yıl 2-30 Temmuz tarihleri arasında 40'a yakın konserle İstanbul'u bir kez daha tam bir caz kentine dönüştürdü. Caz şehrin çeşitli mekânlarına yayıldı. Cemil Topuzlu Açık Hava Sahnesi'nin yanı sıra Sepetçiler Kasrı, Esmâ Sultan Yalısı, Aya İrini Müzesi, Cemal Reşit Rey Konser Salonu, Arkeoloji Müzesi Bahçesi, Nardis Jazz Club ve İstinyePark değişik konserlere ev sahipliği yaptı. Benim en çok sevdiğim ve ilginç bulduğum aktivite olan Caz Vapuru Barış Manço Gemisi ile bu yıl da o harikulade Boğaz turu yapıldı. Sokak konserleriyle ömründe caz dinlememiş vatandaşlar da cazdan bir nebze olsun nasiplerini aldılar. Onların bir kısmının ileride caz ile sokakta tesadüfen tanıştıklarını söyleyeceklerine eminim, halbuki bu dünyada ve caz festivalimizde tesadüf diye bir şey yoktur.

Caetano Veloso

AMERİKA'DAKİLERİ KISKANDIRAN LİSTE

Amerika'ya değişik vesilelerle gittim. Orada tanıştığım bir müzik dükkanı sahibi "Sen kimleri dinledin?" diye sorunca ona şöyle bir liste saymıştım: Elvin Jones, Joshua Redman, Dianne Reeves, Keith Jarrett, Jack DeJohnette, Eric Clapton, Jacky Terrasson, Joe Lovano, Nicholas Payton, Dino Saluzzi, McCoy Tyner, Brad Mehldau, Charles Lloyd, Dave Holland, Michel Camilo, Christian McBride, Patricia Barber, Wayne Shorter, Gonzalo Rubalcaba, Ornette Coleman. Soruyu soran kişi, tüm bu isimleri bizim festivalde dinlediğime inanmadı, cazın beşiği Amerika'da bile bunları dinlemiş, hatta bazılarıyla röportaj yapmış olmak sıradan bir vatandaş için hayal ötesi bir şeydi. Üstelik liste gerçeğin az bir bölümünü yansıtıyordu. Ama festival onları bizim caz dünyamızın çok da olağan dışı olmayan bir parçası yapmıştı.

Festival yıllar içinde sadece caz müzisyenlerine değil, caz dışı isimlere de yer verdi. Sting, Nick Cave, Tori Amos, Björk, Loreena McKennitt gibi ünlü isimler festival seyircisiyle buluştu. Joan Baez ile Zeynep Oral'ın evinde sohbet ettik, Elvis Costello bana kuliste aslında caz müzisyeni olduğu halde bundan para kazanılmadığı için pop ve rock'a yöneldiğini söylemişti. Zaten sonunda caz müzisyeni Diana Krall'la evlendi.

Zakir Hussain

EFSA NELER SAHNEDE YİNE...

Bu yıl Uluslararası İstanbul Caz Festivali'nin "Yaşamboyu Başarı Ödülü" Esmâ Sultan'da yapılan festivalin açılış konserinde Tuna Ötenel'e takdim edildi. Bir kere daha Türk cazına değerli katkılar yapan insanlar anılmış oldu. Ne yazık ki Tuna hasta olduğundan ödülünü almaya ve bu güzelliği yaşamaya gelemedi. Gördüğü tedavinin iyi gittiğini öğrendik, içimize su serpildi. Festivalin onur konuğu cazın yaşayan efsanesi Herbie Hancock oldu. Bu yıl Grammy Ödülü alan albümü Joni Mitchell şarkılarını yorumladığı "River-The Joni Letters" projesi ile 2 Temmuz'da Açık Hava Sahnesi'nde izleyiciyle buluştu. Bu yılın caz dışı yıldızı ise müzikseverlerin yıllardır dört gözle beklediği, rock müziğinin efsane isimlerinden Lenny Kravitz oldu, o da 30 Temmuz Çarşamba akşamı Kuruçeşme Arena'da sahne aldı ve festival bu konserle sona erdi.

PERFORMANSLAR SOLUKLARI KESTİ

Bu iki konser arasında birçok başka konser gerçekleşti. Bana göre festival bir açık büfe ziyafettir, bize düşen tabağımıza kendi zevkimize ve mezhebimize göre bir şeyler almaktır. Ben de öyle yaptım. Ayrıca bana göre festivaller o güne kadar bilmediğimiz tanımadığımız güzel şeyleri keşfetmek için de mükemmel bir fırsattır.

Herbie Hancock

1960'larda bossa-nova'dan sonra gelen en önemli müzik hareketi Tropicalia'yı başlatan isimlerden Caetano Veloso bu yılın en ilginç konukları arasında idi. Benim gerçek favorim ise 5 Temmuz Cumartesi akşamı Arkeoloji Müzesi'nin bahçesinde gerçekleştirilen iki müthiş caz konseri oldu. Önce yeni İtalyan cazının parlak isimlerinden trompetçi Paolo Fresu, akordeoncu Richard Galliano ve piyanist Jan Lundgren'le birlikte geliştirdiği "Mare Nostrum" projesiyle seyirciyle buluştu. Daha sonra ise Fresu modern cazın en önemli bestecilerinden Carla Bley'in "The Lost Chords Find Paolo Fresu" adlı özel projesinde başçı Steve Swallow, saksofoncu Andy Sheppard ve big band davulcusu Billy Drummond ile çaldı. Arkeoloji müzesinde konser dinlemek ise ancak Tanrı'nın sevdiği kullarına nasip olacak bir deney, inanırım bana ki bu böyle bir şey. İstanbul Caz Festivali'ne daha önceki yıllarda da konuk olan dünyaca ünlü bas virtüözü Marcus Miller, 3 Temmuz Perşembe akşamı Açık Hava Sahnesi'nde sahne aldı ama ondan önce 70'lere damgasını vurmuş, konser performanslarıyla büyük beğeni toplayan efsanevi funk grubu Tower of Power kulaklara hitap etti. Pop, caz ve R&B türlerinin yaşayan en büyük isimlerinden, yedi Grammy ödülü sahibi Al Jar-

reau ise aynı şekilde bir konser akşamını, günümüzün tartışmasız en etkili kadın caz vokallerinden Dianne Reeves'i ile bölüştü. The Big 3 Palladium Orchestra' caz vokalisti Nnenna Freelon Brezilyalı şarkı yazarı-şarkıcı Ivan Lins, Buena Vista Social Club'ın hayatta kalan tek üyesi ve yüzbinlerin sevgilisi Omara Portuondo Judeo-Espanyol (Ladino) şarkılarının önde gelen temsilcilerinden Yasmin Levy değişik konserlerle seyircilerle buluştu.

TÜRK CAZCILAR MÜTHİŞTİ

Bir başka buluşma da Türkiye'den virtüözleri ile uluslararası alanda büyük saygınlık sahibi müzisyenler arasında oldu. Hüsnü Şenlendirici'nin klarneti, Aytaç Doğan'ın kanunu ve İsmail Tunçbilek'in bağlamasından oluşan Taksim Trio, büyük tabla üstadı Zakir Hussain ile çaldı. Sadece İstanbul Caz Festivali'ne özel olarak gerçekleştirilen "Sing the Truth" başlıklı gece, ölümünün beşinci yıldönümünde bu yıl Nina Simone'a adandı. Neo-folk akımının en önemli temsilcilerinden şarkı yazarı-şarkıcı Rufus Wainwright, soul dünyasının yeni soluklarından Raul Midón, benim hayran olduğum tatlı sesli Stacey Kent ve Türkiye'nin en iyi caz vokalistlerinden Sibel Köse bu özel geceye katıldılar.

Taksim Trio

Sibel Köse

Muvaffak "Maffy" Falay

Lenny Kravitz

Bu yılki festivalin caz dışı konuğu müzikseverlerin yıllardır dört gözle beklediği, rock müziğinin efsanevi isimlerinden Lenny Kravitz oldu. Festival bu konserle kapanışını da yapmış oldu.

İstanbul'un en güzel caz kulüplerinden Nardis bu yıl kapılarını festivalde Avrupalı solistlere Türkiye'den virtüözleri özel projelerde buluşturan European Jazz Club kapsamında caz severlere sonuna kadar açtı ve her gece değişik sürprizler sundu.

Türkiye'nin caz ustaları Avrupalı meslektaşları ile buluştu. Kimler yoktu ki bu buluşmalarda, bizim efsane trompetçimiz Muvaffak "Maffy" Falay, klasik müzikten caza açılmış değerli piyanistimiz Sabri Tuluğ Tırpan, gerçek bir caz beyefendisi ve Türk caz gitarının çalışkan ağabeyi Önder Focan, genç yetenek başçı Alp Ersönmez, dünyalar tatlısı sesi ile Sibel Köse, bir başka genç yetenek piyanistimiz Burak Bedikyan, yeni neslin en sağlam duruşlu gitaristlerinden birisi olan Sarp Maden, gitarist besteci Onur Ataman, piyanist Baki Duyarlar ve daha bir çok insan. Liste bunlarla sınırlı değil, üstelik bu lis-

tenin yabancılar bölümü de eksik, ama merak ederseniz onları da İKSV'nin web sitesinde bulabilirsiniz.

SPONSORLAR SAĞOLSUN

Bir de değirmenin suyunun nereden geldiği meselesi var, gişe gelirleri ne yazık ki festivalin maliyetini karşılayamıyor. Sponsorlar bu festival için çok önemli, festivalin bütçesinin %60'ı sponsorluk gelirleriyle sağlanıyor. Sponsorların da bu işten kazançları var; hem tanıtım anlamında şirketlerine fayda sağlıyorlar hem de İKSV gibi bir kuruma destek olarak sosyal sorumluluk anlamında önemli bir görevi yerine getirmiş oluyorlar.

Tam 11 yıldan beri festivalin ana sponsoru Garanti Bankası. Ayrıca birçok firma değerli gösteri sponsorlukları sağlıyorlar. Bunların arasında Emirates, Dockers® San Francisco, Matraş, DHL, Pirelli, İstinye Park, Raymond Weil, Mest Rakı gibi Türkiye'nin önemli şirketleri yer alıyor. Festival Avrupa'da tanınıyor. Özellikle sanatçı, ajans ve menajerler arasında oldukça saygın bir yere sahip. Seyirci anlamında ise festival yönetimi bu yıl daha efektif bir çalışmaya girdi, uluslararası bir basın atağı başlattı, turizm acenteleri ile işbirlikleri yapıyorlar, festival networkleri ile ilişkiler kurarak izleyiciye ulaşım kanallarını geliştiriyorlar. Ama daha gidecek çok yol var, çünkü şu anda uluslararası izleyici sayısı toplam izleyicinin %1'ini geçmiyor.

FESTİVALE ÖZGÜ PROJELER GELİŞMELİ

Festivalin öncelikli hedefi İKSV'nin yurtdışı festivallerine de kaynaklık edebilmek için, uluslararası izleyicinin de ilgisini çekecek, festivale özgü projelere odaklanmak. Yani sadece üretileni sunmak değil, yeni üretimlere kapı açmak; müziği sadece ithal etmek değil, ihracına da ön ayak olmak. Festivali bir konserler serisi olarak değil, bir İstanbul deneyimi olarak, mekânları, içeriği, yan etkinlikleriyle bir bütün halinde tasarlamak. Bu yolda epey yol gidilmiş vaziyette.

Festival yönetimi caz severlerin festivali takip etmesini, olumlu – olumsuz görüşlerini kendileri ile paylaşıp yönlendirmesini istiyor. Festivalin ilk 15 yılı geçti, bakalım gelecek yıl menüde neler olacak?

REKABET CAZ SEVERLERE YARIYOR

Türkiye’de festivallerin ve genel olarak müzik konserlerinin çitası gittikçe yükseliyor. Önümüzdeki Ekim ayında Akbank Caz Festivali de iddialı bir programla caz severlerin karşısına çıkacak. Bu iki festival arasında rekabet var mı diye soranlara şunu söylemek isterim, evet var, ama bu yıkıcı değil birbirini tamamlayıcı ve geliştirici güzel bir rekabet. Kimsenin kaybetmediği ve sonunda Türkiye’nin kazandığı güzel bir rekabetten bahsediyoruz. Şimdi bir gözümüz Ekim ayında, ayrıca Eylül ayından itibaren 16 Caz Festivalinin menüsünün omurgası kızığa konulacak. Bakalım neler göreceğiz, yeter ki görmek nasip olsun? 🌐

Festival Direktörü Pelin Opçin:**“Bir hayalin peşinde koşmak gibi...”**

■■■■■ Bir festival için çalışırken tüm aşamaların sonucunu somut olarak elinizde görme şansınız yok. Tam 12 ay boyunca bir sonraki festival için çalışıyor, yapı taşlarını bir araya getiriyor, olağan adımları takip ediyor, olağan dışı sorunları çözerek ilerliyor, alışlagelmiş süreci takip ederken, yeni uygulamalar, yeni adımlar, yeni aşamalar da yaratıyorsunuz. Bütün bunları yaparken belirlenen hedefler ve kâğıt üzerindeki sonuçlar dışında elinizde somut hiçbir şey yok... Ancak 12 ayın sonunda konserler gerçekleştiğinde, sanatçılar ve etkinlikler izleyicilerle buluştuğunda yürüttüğünüz bir yıllık çalışmanın sonucunu görmüş oluyorsunuz.

Bu bir çeşit bir hayalin peşinde koşmak gibi bir şey oluyor. Tüm emekler, tüm uğraşların sonucu ancak o konser sorunsuz bir biçimde tamamlandığında, izleyici mutlu bir şekilde konser mekânından ayrıldığı anda alınmış ve çalışmalar amacına erişmiş oluyor. Bu da işimizi bol stresli ve heyecanlı kılıyor. Çok sabırlı, çözüm odaklı, soğukkanlı ve olumlu olmalısınız. Bu kadar odaklandıktan sonra parçalar bir araya gelip, iş ortaya çıkıp, bir de ayakta dakikalarca alkışlayan 4.000-5.000 izleyiciyi bir arada gördüğümüzde ise değmeyin keyfimize... Yıllar boyunca birçok ilginç anımız oldu. David Sanborn papatya istiyordu, onları bulmak için kenti talan etmiş ve en sonunda akşamın altısında Bağcılarda bir sokak arasında kapalı kapı ardındaki bir yerden bir kasa papatya bulmuştuk. Massive Attack’ın soğan alerjili üyesi için ille de Türk Yemeği isterim diye tutturduğunda kulis amirimizin annesi soğansız zeytinyağlı dolma yapmıştı; çok gülmüştük.

46

vizyon

röportaj

ERKAN OCAKLI:

bağlamanın karadenizli ustası

Erkan Ocaklı Türkiye'nin yetiştirdiği en ilginç, en üretken sanatçılardan biri. Karadenizli, ama sadece Karadeniz türkeleri söylemiyor. Azerice türküler, deyişler de yazıp besteliyor. Önceleri saz çalarak Karadeniz türkeleri söylemesi yadırgansa da, onun bu çok yönlü sanatçı kişiliği benimsendi zamanla. Nasıl benimsenmesin ki, Ocaklı, ilk albümünden bu yana birçok türküsü dillerde olan bir sanatçı.

■■■■■ Karadeniz ezgileriyle müzik dünyasına adım atan Erkan Ocaklı, halk müziğinin neredeyse bütün dallarında birçok besteye imza atmış bir üstat. Sevda türkülerinin yanı sıra toplumsal sorunlara değinen türküler de besteledi. Sinemayla yakınlaştığı bir dönem de vardı ama ortamı beğenmeyince film sözleşmelerini yırtıp attı. İlk aşkına, müziğe döndü. Erkan Ocaklı'yla müzikle tanışmasından ilk bestesine, türkülerinin "çalınmasından" sinemaya kadar birçok konuda konuştuk.

Karadeniz'den başlayalım...

Trabzon'da doğdum ve büyüdüm. Aslen Laz'ız, Artvin Arhaviliyiz. Babam orman memuruymdu. Ben doğmadan önce Trabzon'a tayini çıkmış. 1949 yılında Trabzon Boztepe Kemik Hastanesi'nin altında bir gecekonuda doğmuşum. 1950 yılında Trabzon'un Yomra kasabasına, ben dört yaşındayken Maçka'ya, sonra da Trabzon'daki Sümela Manastırı'na tayini çıkıyor babamın. Orada okul falan yok. Beni bir ağanın evine bırakıyor ve onun yanında okula başlıyorum. Kınalıköprü Köyü'nün ilkokulundan mezun oldum. Sonra Maçka'ya geldim. Aşkımın patladığı köye, Livera'ya...

İlk bestenizi size bu aşk mı yaptırdı?

Ortaokulda, 12-13 yaşlarında, biliyorsunuz sevda ateşleri başlar. Köyde kapı komşumuz bir kıza aşık olmuştum. İlk bestemi onun için yaptım. O aşkımız plaklara "Emine" diye yansıdı. Fakat kızın gerçek adı Emine değildi. Kendime onun aşkını itiraf ettiğim zamanlarda bir akrabasıyla nişanlanmıştı. Bir kızın nişanlı olması ve birinin de ona türkü atması delikanlılığa ve namusa yakışmaz. Bu namus anlayışı içerisinde türkülerimde ismini zikretmedim. Emine ismi de Karadeniz'de çok olduğu için bunu Emine'ye mal ettim.

Enstrüman çalmaya nasıl başladınız?

Ortaokuldayken hocam bana bir mandolin aldı. Mandolin öğrendikten sonra bağlamaya heves ettim. Babamın memur bir arkadaşı vardı. İlk onun evinde bağlamayı gördüm. Bana "Çalabilir misin?" dedi. "Çalarım" dedim. "O zaman 'Koyun gelir yata yata/Çamurlara bata bata'yı çalacaksın, bu bağlamada ilk bu türkü çalınır" dedi. Bağlamayı ilk defa elime alıyordum, ama hatasız çaldım. Bağlamaya heves edince ortaokulda korolara çıktım. Lisede gruplar kurdum.

Röportaj: Aylin Çalap

“Bağlamayla Karadeniz türküsü çalmam Erkan Ocaklı'nın doğmasına sebep oldu. Sonra o kadar büyük türküler yapmak nasip oldu ki, iki üç ayda bir plak yaptım.”

İlk plağınızı nasıl yaptınız?

Orhan Gencebayvari arabesk türkülerim vardı. Unkapanı'nda hemşerim olan bir yapımcı bana, bağlamayla arabesk yapmamı söyledi. Yapımcı dinledi ve “Bunlar olmaz” dedi. Meğer beğenmediğinden değil, piyasaya borcu varmış. Onunla konuştuktan sonra bir odada kendi kendime “Tara Saçını Tara” diye bir Karadeniz türküsü okudum. Bunu duyunca çok şaşırıldı. Daha önce bağlamayla kimse Karadeniz müziği yapmamıştı. Bağlamayla Karadeniz türküsü çalmam Erkan Ocaklı'nın doğmasına sebep oldu. Sonra o kadar büyük türküler yapmak nasip oldu ki, iki üç ayda bir plak yaptım. Önce beni eleştirdiler. “Bu kadar sık aralıklarda plak olur mu?” diye. Bazıları da kabul etmedi Karadeniz müziğini bağlamayla çalmamı. Ama ben kendimi geliştirmek için besteler yapmaya devam ettim.

Sonra radyoya girdiniz...

Arif Sağ, Yavuz Top, Tuncer İnan gibi büyük saz üstatlarıyla tanıştım. Onlarla konserlere çıktım. Sonra bu üstatlar, “Seni radyoya sokalım” dediler. Ve radyoya girdim. “Bütün Türkiye repertuarını denetimsiz okuyabilir” diye raporum var. Radyoyla tanışınca da türkülerim yavaş yavaş İstanbul Radyosu aracılığıyla Ankara'ya kabul edildi. Çok popüler olmuş ve radyoya giren ilk türküm “Maçka Yolları Taşlı” türküsüdür. O türküyü de birileri kendine mal etti. Hırsızlık yaptı.

Hırsızlık derken?

Ben sürekli besteler yapan bir insandım ve türkülerim radyoda sık sık çalınıyordu. O sıralar birileri de, “bu türkü benim” deyip yaptığım besteleri, kendileri derlemiş gibi radyoya getirmeye başladılar. Mesela “Maçka Yolları Taşlı” türküsünü aslında ben “Yayla Yolları Taşlı” diye yazmıştım. “Yayla yolları taşlı/Geliyor güzel başlı/Ne oldu sana yavrum/Daima gözlerin yaşlı”. Doğrusu budur. Ama türkü radyolarda “Maçka yolları taşlı/Geliyor sarı saçlı” diye okunmaya başlandı. Bu türküyü çalan da Ömer Akpınar'dır. Bunu bana ifşa eden de Ümit Tokcan. Mesela “Oy Emine” türkümü “Ağasarin Balını” yapıyor. “Ağasarin Balını” 1985 yılında gelmiş radyoya, ben 1971'de bu türküyü okumuşum, 1975'te “Oy Emine” diye filmi çevirmişim. Şimdi kim hırsız? Dediler ki, “Erkan

Ocaklı buna dava açsana,” Ömer Akpınar öldü zaten, oğlu da bana şeflik yaptı. Ben kimi “hırsız” diye çıkaracağım mahkemenin huzuruna.

Karadeniz müziğinden bahsedelim biraz da...

Karadeniz'in bir sırrı vardır. Bu sır müziğe de yansır. Karadeniz'de çok ayrıntılar var. “Laz” dediğin zaman tüm Karadeniz halkını “Laz” sanıyorlar. Bölgedeki bu büyük farklılıklar, tabii müziğe de ister istemez farklı biçimlerde yansıyor. Ki bu farklılıkları en çok takip edenlerden biri benim. Karadenizlilerin bana “Baba” demelerinin sebebi budur. Trabzon'da bütün türkülerde Of'a doğru gevşeme, Akçaabat'a doğru sertlik, Maçka'da ise türkülerin anlaşılır halde deyişi vardır. Onun için Maçka türküleri ve ezgileri türkü deyişi olarak ön plana çıkmıştır. Benim türkülerimde de bu değişiklikleri görürsünüz. Yalnız ben kendime “Karadenizli sanatçı” demiyorum. Her yöreye uygun türküler yaptım çünkü. Öyle değişik soundlu türküler okudum ki, mesela “Men Ölüm” diye Azeri türkü yaptım. Sözlerini de ben yazdım. Bunun dışında kendime ait uzun hava, bozlak ve deyiş yaptım. Ben bestelerimi halk müziği formatında yapıyorum, Karadeniz müziği yapacağım diye yapmıyorum. İlk bestelerimde elbette ezgiler Karadeniz ezgileri, ama bence hepsi halk müziğidir.

Söz yazarken nelerden esinleniyorsunuz?

Sizi besleyen kaynaklardan söz eder misiniz?

Müziğe başladıktan sonra ilk on yıl sevdalarımı yazdım. İnsanı beste yapmaya en çok iten duygudur, aşk. Bu 1985'e kadar sürdü. 1985'te evlendim ve seveda türkülerini yazmayı bıraktım. Daha toplumsal türkülerine yöneldim.

Neden, evlilik aşkı öldürüyor mu?

(Gülüyor) Sanatçının yandaşı olmazmış, bunu öğrendim. Evlilik hayatı biraz üretimi kısıtlıyor. Allah niye tektir. Bir tane daha Allah yapardı kendine, oturur karşılıklı dama oynardı. Yalnızlık Allah'a ve ona yakın bireylere mahsustur. Yaratma gücü de bu yalnızlıkla çok ilgili bir şey. Yaratma sadece Allah'a, bir de yaratma gücü verdiği insanlara ait. Allah bana bu yaratma gücünü vermiş.

Ama siz evlendikten sonra da yaratmaya devam ettiniz?

Evet, ama 1985'ten sonra yaptığım besteler ve sözler değişti. Kendimi topluma yöneltmem gerektiğini söyledim. İşte "Mısır Türküsü" öyle çıktı. "Mısırı kuruttun mu/Ambarda duruttun mu/Nenen çarık giyerdi/Bunları unuttun mu". Sonra Almanya'da yaşamak zorunda olan vatandaşlarımız için "Almanya Acı Vatan" türküsünü yaptım.

Sosyal içerikli türkülerinizde esinlendiğiniz toplumsal olaylar mıydı?

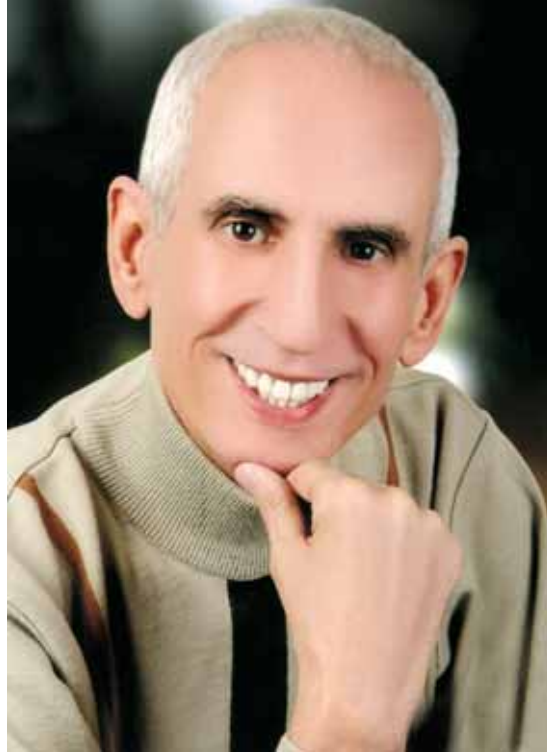
Beni etkileyen herhangi bir olay bana türkü yazdırabilir. Ben hiçbir tarafta değilim. Mesela 1999 depremi olduğunda hemen deprem türküsünü yapmıştım. O dönemin toplumsal olayları neyse ona göre türküler yapıyorum. Mesela; "İki tane yavrum olsun, biri Seveda, biri Barış/Özgürlüğün yollarında yarış Ocaklı yarış/Denizlerden karalara ulaş sevdam, ulaş sevdam/Barış dolu bir dünyada, dolaş sevdam, dolaş sevdam". Bu türkümü Deniz Gezmiş'lerin idamından sonra yaptım. Mesela, "Köylü Baba" plağımın kapağındaki poz Yılmaz Güney'in bir pozudur. Bunun için sakal bıraktım, stüdyoya gittim. Yılmaz Güney'i de çok severdim.

Yılmaz Güney demişken sinema maceranızdan bahsedelim...

Beş tane film yaptım. "Oy Emine" filminin sinopsisini de ben yazmıştım. Ama işin içine girince gördüm ki piyasa biraz edepsiz. O filmlerdeki adam olmadığımı gördüm ve sinemayı reddettim. Ben dürüst bir insanım. Karadeniz'in türkü babasıyım. Beni şerefsiz duruma sokmaya çalıştılar ama, "Ben oynamak istemiyorum" dedim. 20 tane film mukavelem vardı, yırttım. "Bana Yılmaz Güney gibi filmler çekin" dedim. Çirkin çıkayım, ama adam gibi çıkayım. "Anama seyrettirmedigimi başkasının annesine niye seyrettiriyorsunuz" dedim ve sinemadan uzaklaştım.

Yeni müzik akımları ve gelişmeler hakkında ne söyleyeceksiniz?

Şimdi yeni çıkanlar yeni şarkılar yapmıyorlar. Bir esinlenme modası çıktı, gidiyor. Ne demek esinlenmek? Mesela bir şarkının 6 mezurunu kullanabilirmişsin. Böylece hırsızlık yapmıyormuşsun, esinleniyormuşsun. Olur mu böyle bir sah-

tekarlık! Bir Karadeniz türküsünün zaten tamamı 6 mezur. Bunun 6 mezurunu verirsem türkü gider. "Hayır sen bundan esinlenmedin, çaldın demek gerekiyor" sert bir şekilde. Ama şimdiki çocukların sanata bakış açıları, menfaat ve para.

MESAM hakkında neler söylersiniz?

Oradaki arkadaşlar çok güçlü olmalı. İnternet iyi bir gelişme, ama herkes bedavacı burada. Avrupa'da bir şarkı indirmek istediğinizde şifresi var. Ufak bir miktar para ödüyorsunuz sonra şarkıyı indirebiliyorsunuz. Bizde herkes istediği kadar şarkıyı kafasına göre indiriyor. Müzik birliklerinin bunlara önlemler alması gerekiyor. MESAM'ın varoluşu bizim için çok büyük bir olaydır. Bir ara yıkmaya ve başka bir grup yapmaya kalktılar. Ama MESAM, MESAM'dır, hiçbir zaman yıkılmaz. İyileştirmede gideceğim MESAM'a ve yönetime girmeyi düşünüyorum.

Son yaptığınız bir besteniz var mı?

İçimde o kadar büyük bir müzik aşkı var ki... Beste yapmak, üretmek bitmiyor. Kansere olduktan sonra bir türkü yaptım. Ama onu piyasada söyler miyim bilmiyorum. Sözlerini sizinle paylaşayım: "Mayıs ayı gelmeden/Helegler dikilir mi/Kanseri yenen adam/Sevdadan yıkılır mı/Delikanlı adama/Hiç silah çekilir mi" 🎵

"Bir esinlenme modası çıktı, gidiyor. Ne demek esinlenmek? Mesela bir şarkının 6 mezurunu kullanabilirmişsin. Böylece hırsızlık yapmıyormuşsun, esinleniyormuşsun. Olur mu böyle bir sahtekarlık! Bir Karadeniz türküsünün zaten tamamı 6 mezur. Bunun 6 mezurunu verirsem türkü gider."

50. yil
muzon

ustaya saygi

AMİR ATEŞ:

bir ilahi musikidir kainat

Bestekar, güftekar, yorumcu, koro şefi, TRT Repertuar Kurulu üyesi mevlithan Amir Ateş, 1959'da girdiği musiki dünyasında 2 bin besteye imza atmış bir müzisyen. Sanat müziğine unutulmaz eserler kazandıran mevlithanın, hafızlığından gelen dini müzik altyapısı onun bu üretkenliğinin kaynağını oluşturuyor. Ona göre dini müzik bugünkü müziğin temelini oluşturuyor ve dinleyeni başka alemlere sürüklüyor.

■■■■■ **Kandıralsınız. Babanız hafızmış. Biraz o günlerden, aile köklerinizden ve dini musikiye yönelmenizden söz eder misiniz?**

Babam medresede okumuş, Ankara Çamlıdere'de. Oradan ayrılıp Kandıra'ya din görevlisi olarak gelmiş ve annemle izdivaç yapmış. Ben 1942 Kandıra doğumluyum. O zamanlar köylerde okul yok. Kur'an-ı Kerim ve dini tedrisat başta olmak üzere babam hemen her konuda ilk hocamdır. Hafızlığımı yarıya kadar babamda ikmal ettim, ardından Kandıra'daki Kuran Kursu'na gittim. Orada hıfzımı tamamladım, babam da aynı dönemde ebediyete intikal etti. 1956 başında İstanbul'a geldim. O yıllarda İstanbul'un en iyi hocalarından olan Nuruosmaniye'deki Kuran Kursu'nda Hasan Akkuş'un talebesi oldum. Vefa İmam Hatip Okulu'na bir müddet devam ettim. Üsküdar Musiki Cemiyeti'ne 1959 yılında intisap ettim. Oradan sonra kendimi bambaşka alemlerde buldum ve o alemlerin içinden çıkamadım. Rahmetli Emin Ongan, Rebabı Sabahattin Volkan, Kemal Batanay, Yesari Asım Ersoy gibi ustalardan ilmi, dini, edebi, musiki nazariyatla ilgili dersler aldım. Aynı yıllarda İstanbul Belediyesi'nde memuriyetim başladı.

Önemli isimlerle tanışmışsınız

Üsküdar Musiki Cemiyeti'nde 15 yaşında öğrencisi olduğum Emin Ongan'dan sonra yıllarımızı

baba-oğul şefkatiyle geçirdiğim Yesari Asım Ersoy; bestekar, hafız, tanburi, şair ve hattat Kemal Batanay gerçekten benim için çok önemli isimler. Yine bir isim var ki anmadan geçemem, rahmetli Yıldırım Gürses. Onunla bir kardeş havası içinde geçirdik yıllarımızı. MESAM'da da birlikteydik. O başkan, ben de yönetim kurulu üyesiydim.

Geçtiğimiz günlerde kaybettiğimiz Avni Anıl'la da yakın bir dostluğunuz varmış?

Rahmetli Avni Anıl'la mazimiz çok eskilere dayanır. Çocukluğumda tanıştım onunla. Üsküdar Musiki Cemiyeti'nin üyesiydi. Avni Anıl'ın en önemli özelliği iyi bir araştırmacı, iyi bir yazar ve gazeteci olmasıydı. Araştırmacılığından beslenen derin bir musiki kültürüne sahip olması besteciliğini daha da perçinliyordu.

Sizin için unutulmaz bestesi hangisi?

Benim için bir bestesinin anısı unutulmaz. Zeki Müren'le birlikteyiz. "Bir kere bakanlar unuttur derdi günahı" adlı nihavent bestesini Zeki Bey'in yorumuyla dinliyoruz. Şarkıda "Görmem gözümün nuruna daldıkça sabahı" dizesinin geçtiği bölümü duyunca adeta hayretler içinde kaldım. Çünkü Zeki Bey bu bölümü tecvit ve eski Türkçe bilgisine sahip olanlar gibi yorumlamıştı. Günün sanatçıları dizedeki "nuruna" kısmını okun-

Röportaj: Türkşan Karatekin
Fotoğraflar: Sema Korkmaz

“Kur’an-ı Kerim ve dini tedrisat başta olmak üzere babam hemen her konuda ilk hocamdır. Hafızlığımı yarıya kadar babamda ikmal ettim, ardından Kandıra’daki Kuran Kursu’na gittim. Orada hıfzımı tamamladım.”

duğu gibi söylerken Zeki Bey “nûruna” diye telaffuz etmişti. Rahmetli zaten kelimelerin telaffuzlarını tek tek icra eden bir sanatçıydı, ki en büyük özelliği de budur. Ona neden “nûruna” diye okuduğunu sorunca “eee, bırak da o kadar farkımız olsun” dedi. Zeki Müren edebiyatta, musikide, yorumda olsun az rastlanılan sanatçılardan biridir.

Zeki Müren’i anmış olduk. Anacağımız çok isim var. Onlardan biri de Yıldırım Gürses.

Yıldırım Gürses’in güftesini yazdığı, benim bestelediğim bir şarkının öyküsünü anlatayım size. Erdinç Çelikkol Bursa’da eserlerimden oluşan bir gece düzenliyordu. Arkadaşlar bilir, böyle benim için düzenlenen her geceye özel bir besteyle katılıp dinleyenlere sürpriz yapmak gibi geleneksel bir tavrım vardır. Erdinç iki gün kala bu konseri haber verince içime bir ateş düştü. Hemen güfteye başladım ama bir iki dizeden sonrası çıkmıyordu. Rahmetli Yıldırım da Bursalıdır. Zaten her gece telefonda konuşurduk. O geceki sohbetimizde de bana Bursa’yla ilgili güfte yazmasını rica ettim. İtiraz eder gibi oldu, “Yazmazsan, seni Bursalılara şikayet ederim” dedim. Telefonu 24.30’da kapattık. Rahmetli çoğunlukla sabaha karşı uyurdu. Bir saat sonra beni arayıp güfteyi okudu. Dondum kaldım tabii. Şöyleydi sözler:

*“Gizli bir dünya vardır, sabahın erkeninde
Tarih nefes almakta Bursa’nın her yerinde
Güneş henüz gecikmiş, uzatmamış başını
Nilüfer ağlamakta silmemiş gözyaşını
Hayal şehir sunmakta doğanın bestesi,
Bülbüller dinlemekte yanık ezan sesini
Canımsın Yeşil bursam,”*

Bir kez daha okumasını istedim. Bu sırada sözleri yazdım. Aradan bir saat daha geçti, bu kez ben onu aradım ve besteyi ona okudum. Bu kez şaşırma sırası ona gelmişti. Bir daha okumamı istedi. “Deli misin yahu, bir saatte bu besteyi nasıl yaptın?” dedi. Ben de ona “Sen bir saatte o sözleri yazarsan ben de bir saatte bunu bestelerim” dedim. Bu şarkı Bursa konserinde okundu ve bütün Bursalılar adeta coştı.

Beste yapmak kolay mı sizin için?

Söz olsa, beste benim için kolay. Pek çoklarının aksine bir durum bu ve bir sebebi var elbet: Ben devamlı Kur’an-ı Kerim, Mevlit ve ilahi okuduğum için melodiler bende öyle bir hale geldi ki anlatılmaz, yaşanır. İki bin civarında bestem var aslında. Herhalde benden daha çok bestesi olan yoktur.

Dini musiki, günümüz müziğine ve onu tüketenlere göre algılanması, hazmedilmesi zor geliyor olsa gerek...

Bizim müziğimiz dini müzikten doğan bir müziktir. Müzik eğlence değildir. Müziği sadece eğlence algısı içine sıkıştırarak bugüne getirenlerin büyük vebal altında olduklarını bilmeleri lazım. Günümüz gençliği müziği sadece pop müzikten ibaret sanıyorlar. Oysa bunun ortaya çıkışı son 40-50 senede oldu. Rahmetli Fecri Ebcioglu gibi isimler bazı hareketli müziklere sözler yazdılar, ki o sözler bugünküler gibi basit değildi. Sanat kokuyordu o sözler. Kısa bir süre sonra Arabesk denen bir tür ortaya çıktı ve müziğimizi daha çok dejenere etti. Malum dostlar bana alınmasınlar, benden daha çok onlar takdir ederler bu durumu. Bizim gerçek müziğimiz fevkalade duygusal, insanı dinlendiren, insana şifalar sunan, insanı bambaşka alemlere götüren bir müziktir. Zaman zaman bana müziğin ne olduğunu sorarlar. Ben de onlara Kur’an lisanıyla yanıt veririm. Bu yanıt aynı zamanda bir bestemdir de:

*"Gizli ahenk her şekil her seste var,
Nağmelerden güller açmış, deste var,
Bir ilahi musikidir kainat,
Taaa ezelden bitmeyen bir beste var."*

Rüzgârın uğultusu, kuşların cıvıltısı gibi etrafımızdaki pek çok varlığın sesi ilahi bir musiki. İnsan can kulağıyla bu musikiye kendini kaptırır, bu deryaya kendini bırakırsa, o insan artık en yüce mertebelerin ayyukuna çıkar. Bizdeki musiki aşkı da bu deryanın içinden bir nebze olsun yararlanmaktan ibarettir.

Bestekar, güftekar, yorumcu, koro şefisiniz. Bunlar arasında hangisi öne çıkıyor?

Benim için bestekarlık ön planda ve vazgeçilmez bir aşk. Şükürler olsun ki o anlamda çok güzel bir seviyeye geldik. Bu saydıklarınız dışında TRT Repertuar Kurulu üyesiyim. Son olarak da televizyondaki "Pop Star Alaturka" tarzında "İlahilerin Yıldızı" adıyla başlayacak yeni bir yarışma programında jüri üyesiyim. Bu programla eleştiri alacağımızı biliyorum, ama Türk Sanat Müziğimizde olduğu gibi dini müziğimizde de derin bir yozlaşma yaşanıyor. Bizim ilahilerimiz Dede Efendi, Sadettin Kaynak, Fehmi Tokay ve diğer bestekarlardan günümüze armağan edilmiş, bir ilahi coşkunluğa sahiptirler. Bunlar ayin (durak) dediğimiz ağır bestelerden başlayıp tevsihe doğru giderler. Tevsih, ilahilerin beste dediğimiz büyük formlarından oluşan yapılarıdır. Günümüzdeki ilahiler ise son derece avam sözler sahipler, bestelerinde usul ve makamdan söz etmek mümkün değil. Yarışma sırasında karşımıza çıkan adaylar, sürekli bu şekilde ilahiler söyleyen birkaç isimden söz ettiler. Bunlar kasetleriyle satış rekorları kırmışlar. Bu yarışma, ilahilerimizin doğru formlarını halka ulaştırma ve kötülerin ayıklanmasına yardımcı olacaktır. Sanat, usul, edebiyat, makam bağlamında olması gerekeni göstereceğiz.

Telif hakları konusunda ne düşünüyorsunuz? Bestekar olarak mağduriyetler yaşadınız mı?

Telif haklarından önce başka bir konu var gündeme getirmek istediğim. MESAM'da yönetim kurulu üyesi olduğumuz yıllarda yine bugünkü gibi birden fazla meslek kuruluşu vardı. Kesinlikle bunu tasvip etmiyorum, bunun doğru olmadığını biliyorum ve ortadan kalkmasını arzu

ediyorum. Bir de MESAM, müzik eserleri sahiplerinin haklarını temsil eden bir kuruluştur. Müzik eseri dediklerimiz de bestekarlar ve güftekarlardır. Ancak yapımcı ve yorumcular da bu tanımın içine alındı. Bu doğru değil. Özellikle yapımcı arkadaşlarımız bunun gerçek kühüne vakıf olsalar kesinlikle girmezler. Onlara imkan sağlayacak şey müzik eseridir.

Yani onlar telif almasınlar diyorsunuz.

Evet. Böylece musikimiz, sanatımız ve sanatçımız daha iyi bir yere gelecektir. Sözlerim yanlış anlaşılmasın, ne yapımcıların ne yorumcuların karşısındayım. Bunun, bilmeden yaptıkları bir yanlış olduğunu vurgulamak istiyorum. MESAM'dan bir beklentim daha var. Çeşitli sebeplerden ötürü mağdur sanatçılarımız var. MESAM gerçekten zor durumdakilere kol kanat gerebilir. Belki özel bir fon oluşturarak, düşük faizli kredi verebilir. Çünkü mali anlamda bizim dönemimize göre çok daha iyi durumda. Hatırlıyorum da benim de yönetimde olduğum yıllarda birkaç kez çalışanların maaşlarını kendi ceplerimizden ödemek durumunda kalmıştık. Elbirliğiyle bugünlere getirdik MESAM'ı. Biz sağlam bir tuğla koymaya çalıştık. MESAM'ın bu insanlara yapacağı yardımların da ecrini göreceğini bir Ayet-i Kerime ile ispatlamak isterim: "Allah bir nebze yardım edenlere 10 nebze, 10 nebze yardım edenlere 100 nebze yardım eder." 🌟

"Bizim müziğimiz dini müzikten doğan bir müziktir. Müzik eğlence değildir. Müziği sadece eğlence algısı içine sıkıştırarak bugüne getirenlerin büyük vebal altında olduklarını bilmeleri lazım."

türkçe popta nostalji turu

Türkçe Pop dediğinde takvim yaprakları 1960'lara giderken, saatin kadrancıları da İlham Gencer'in seslendirdiği, sözlerini Fecri Ebcioğlu'nun yazdığı "Bak Bir Varmış Bir Yokmuş" adlı şarkıya takılıyor. Bu akım kendisi için "kısa dönemli bir moda" diyenleri ters köşeye yatırarak uzun soluklu bir romana dönüşüyor.

■■■■■ Türk Pop Müziği'nde tarihi bir yolculuğa çıkarıyoruz bu kez sizleri, 1960'lardan 2000'lere unutulmaz isimler eşliğinde...

GİRİŞ: MÜZİKA-YI SOMER SOYATA

İlham Gencer'in seslendirdiği ve sözlerini Fecri Ebcioğlu'nun yazdığı "Bak Bir Varmış Bir Yokmuş" adlı şarkı ile başlar pop maceramız. Bu şarkı yayınlandıktan sonra, İngilizce-Fransızca-İspanyolca-İtalyanca şarkılar söyleyenler dahi, esmeye başlamış bu rüzgara karşı duramamıştır zaten. Önce Alpay, ardından Tülay German, Erol Büyükburç, Ay-Feri, Gönül Turgut, Ayla Dikmen, Tanju Okan, Başar Tamer ve diğerleri gelmiş, Türkçe pop dört bir yanda yankılanmaya başlamıştır. Son nokta da, 60'ların ikinci yarısında, 'caz kalesi'nin düşmesiyle konacaktır. Bu kalenin komutanı kabul edilen ve ortaya çıkmış bu yeni müzik türünü, "kısa dönemli bir moda; bugün yarın unutulacak, geçip gidecek bir moda" olarak görmüş İsmet Sıral, yanıldığını kabul edecek ve etrafına dizilmiş, onu yalnız bırakmamış kadroya, "Serbestsiniz, Türkçe söyleyebilirsiniz!" diyecektir. Bu fetva sonrası da, Ayten Alpman ve Özdemir Erdoğan başta olmak üzere, çok zengin, çok tecrübeli bir kadro girecektir pop dünyasına. Popun kanatlanmasını sağlayan da, bu son nokta olacaktır zaten.

60'LAR: ALTIN MİKROFONUN OLAYIM, DOLA BENİ BEL YERİNE

İlk şarkı yapılmış ve yayınlanmıştır; üstelik sevilmemiş ve dört bir yanı da sarmıştır. Ama işte, asıl zorluk da o zaman başlamıştır. Yönünü pop müziğine doğru çevirmeye karar verenler, bir zaman sonra "Batı müziği, demek ki yabancı şarkılar" ve "Batı müziği evet ama, bizden şarkılar" olarak özetlenebilecek iki kampa ayrılmıştır. (Başını Fecri Ebcioğlu ve birkaç başka DJ'in çektiği) birinci akıma dahil olanlar için, durum çok sarihtir. "Bu bizim müziğimiz değildir. Bizim müziğimiz, yıllardır yapılan şarkılar-türkülerdir. Bu dışarda doğmuş, dışarda gelişmiş bir müziktir. Bu nedenle Amerika'yı yeniden keşfetmenin bir alemi yoktur. Adamlar harıl harıl çalışıp şarkı yaratırken, biz kendimizi neden zora koşalım ki; alırsız onların şarkılarını, oturur (üstelik bazen de, bizzat yabancı sözlerden çeviri yaparak) Türkçeleştiririz; alın size pop işte; istemediğiniz kadar pop..." İş daha geniş bir çerçevede alan ve bugün ya da yarını değil, bir on hatta yirmi yıl sonrasını düşünen-planlayanlar içinse, iş bu kadar kolay değildir; "boyacı küpü" hiç değildir. Bu konuda düşünmek, yeni yollar, farklı alternatifler bulmak önermek gerekmektedir. Doruk Onatkut'un tarihi önemi çok çok büyük

"Kara Tren"i de, işte bu tartışmalar yaşanırken yola koyuldu. Onatkut, kırk yıldır rayların üzerinde ve "saz"ın mihmandarlığında yollara düşmüş "Kara Tren"e yeni bir kılık biçmiş ve onu "gitar"ın ellerine teslim etmiştir. Önce gitarın, ardından da Alpay'ın ellerine. Ve bu ikili, sonraları, çok sonraları "Anadolu Pop" adını alacak akımın öncüsü olmuşlardır. "Kara tren" farklı bir kılık ile yollara düşmüş, pop daha daha zenginleşmenin başka bir imkanını elde etmiştir.

Devrim niteliğinde bir başka gelişmeye de, Erdem Buri ve Tülay German ikilisi sebep olur. Bu ikili, işi bir adım daha ileri çekerler. Onlar da, "Bu iki yol da gayet iyi; evet ama hiç mi yeni bestemiz olmayacak bu yeni türde?" diye sormuş ve bunun için "sıfırda şarkılar"a da ihtiyaç olduğunun altını çizmişlerdir. Çizmekle de kalmamışlar; Ruhi Su'dan Melih Cevdet Anday'a kadar uzanan yetkin bir kadroyla görüşmelere başlamış, yabancı ya da geleneksel ezgilerin dışında melodiler-dizeler aramaya koyulmuşlardır.

İşin devamı daha da parlak gelecektir. Dönemin en çok satan gazetesi Hürriyet'in düzenlediği Altın Mikrofon Yarışması başta olmak üzere çok sayıda yarışma ya da festival, pop müzik alanında yol almak isteyenlere şans tanyacak, Türkçe popun her evde çalınmasına-dinlenmesine sebep olacaktır. Fikret Kızılok, Cem Karaca, Moğollar gibi sonradan "en en en star" konumuna evrilecek isimler çıkacaktır bu tür yarışmalardan. Ve bu isimlere Barış Manço, Hümevra, Selda ve Edip Akbayram gibi isimlerin katılmasıyla da, işin "bizden" tarafı başını alıp gidecek, plak satışları bir hayal, bir rüya olarak kabul edilen "milyon" barajını da aşacaktır.

70'LER: BÜYÜKLÜK SENDE KALSIN SONUNDA

Böyle zengin, böyle parlak bir biçimde girildi 70'li yıllara. Hümevra "Olmasa" ve "Kördüğüm", Selda "Tatlı Dillim" ve "Katip Arzuhalim Yaz Yare Böyle", Barış Manço "Dağlar Dağlar" ve "İşte Hendek İşte deve", Cem Karaca "Dadaloğlu" ve "Demedim mi", Alpay "Fabrika Kızı" ve "Dağların Gözyaşları", Fikret Kızılok "Yumma Gözün Kör Gibi" ve "Söyle Sazım" ile Türk popuna taklalar attırmaya başlamıştır. Her yeni plak ile müzik firmalarının kasaları para ile dol-

makta, her yeni plak ardından onlarca başka plağı çekmektedir.

VE DERKEN, DARBE OLDU.

60'ların hemen başı ile birlikte, "Ordunun yönetime el koyması" gibi dudak uçuklatıcı bir gelişmeye alışmış-alıştırılmış bu topraklar, yeni bir "DARBE" ile yüz yüze gelmiştir. Siyasi ya da ekonomik durum ile her zaman paralel bir biçimde seyreden pop müziğini de, elbette etkileyecektir bu gelişme. Anadolu pop kulvarında koşmakta olanların büyük bir bölümü, eleştiri dozunu artıracak, işi iyice sertleştireceklerdir. Onlar sertleştirdikçe de, "Bende istemediğiniz kadar hücre, istemediğiniz kadar hapisane var; buyrun içeri!" diyecekler darbeciler. Artık "aranjman" adı ile anılmaya başlamış "yabancı şarkıların üzerine Türkçe söz yazma" akımının, yeniden yükselişe geçtiği bir dönem olacaktır bu yeni dönem. Birkaç yıl sonra, Şanar Yurdatapan ve Melike Demirağ'ın emsalsiz bir şekilde dile getirecekleri-eleştirecekleri bir dönemdir bu: "Ye, iç, eğlen, gül, oyna; böyle gelmiş bu dünya, böyle gider üzülme, sen bak keyfine; şarkılar böyle söyler, böyle söyler masallar, gazeteler, antenler, renk renk sinemalar..." Bu "ye-iç-eğlen" dönemi, 60'lı yılları "orta karar bir

Yönünü pop müziğine doğru çevirmeye karar verenler, bir zaman sonra "Batı müziği, demek ki yabancı şarkılar" ve "Batı müziği evet ama, bizden şarkılar" olarak özetlenebilecek iki kampa ayrılmıştır.

yorumcu" olarak geçirmiş Ajda Pekkan'ı ve ona benzer birkaç başka ismi tepeye çıkaracaktır. Darbecilerle, darbecilerin içeritiktiklarıyla zerre kadar ilgilenmeyen bu yeni "camia", keyfine bakacak, bakmakla kalmayacak, bunu bize de önerecek ve "Aldırmayın; size ne, siz keyfinize bakın," diyecek ya da demeye gayret edecektir.

80'LER: HER ŞEYİN BİR BEDELİ VAR, ÖDE FİRUZE

80'lerin başında, aslında pek sıkıntı yok gibi görünmektedir. Sıkıntı vardır var olmasına ama TRT'nin başını çektiği Eurovision elemeleri-seçmeleri, popun bayrağının hala yükseklerde dalgalandığı yanılmasına sebep olmaktadır. Giderek büyüyen sorunlar, ya dile getirilmemekte, ya da görmezden gelinmektedir. Ancak 12 Eylül ile birlikte herkes kış uykusundan uyanır, Hanya'yı-Konya'yı görmek zorunda kalır. Bir darbe daha olmuş, bir kere daha yaşam-huzur-düzen bozulmuş, aileler-arkadaşlar dağılmış, herkes ya saklanmak ya da başını kuma gömmek zorunda kalmıştır.

Böyle bir atmosfer ya da yaşamın hakim müziği de, elbette "şen şakrak pop" olmayacaktır. Herkesin sığınmak istediği dizeler-melodiler, günün anlam ve önemine binaen ağdalı ve acılı-acıklı olanlardır. Böyle olduğu için de Ümit Besen'in öncülüğünde "piyanist şantör"ler saracaktır ortalığı. "Şikayetim var!" diye söze başlayacaklar ve ufak ufak "Hoş geldiniz sayın bilmem nerenin genel müdürü ve kıymetli eşleri hanımefendi bilmem kim... Şeref verdiniz, teveccüh mü ne ettiniz, şu bu..." (Sıkı bir müzisyen olan ve 60'larla birlikte popüler müzik dünyamıza bir giriş yapan Ferdi Özbeğen hariç) piyanist şantörlerin tamamı, 60'larda uç vermiş ve son derece haysiyetli-sağlam bir müzik türü olan arabeskin adını yalnızca kötüye çıkarmakla kalmayacaklardır; günümüzü-gecemizi de değiştirmeye talip olacaklardır. Birkaç yıl sonra tavernalarını şenlendirecek bir iktidar ile el ele vererek de, bunu başaracaklardır zaten.

Değer yargılarımızı, davranış biçimlerimizi, vücut dilimizi, hatta hatta mantık ve düşünme biçimimizi bile değiştirecektir bu dönem. O güne kadar "erdem" adı altında öğrenilmiş her şey bir kenara konacak, bu kavramın yerine (tıpkı bizi biz yapan diğer kavramlarda olduğu gibi) "para" gelip oturacaktır. Herkes parası kadar konuşacaktır artık; parası olan yiyecek-içecek-gezecek-eğlenecek-konuşacaktır. Olmayanına yapacak bir şeyi yoktur; oturacak ve seyredecektir. Buna hem mecburdur, hem de zaten zenginimiz, artık seyretilsin de istemektedir. Döneme uygun tellerden ilk çalmaya başlayan da Hakan Peker ve Aşkın Nur Yengi olacaktır. Peker ve Yengi yetişecektir imdadımıza; daha Yonca Evcimik "Abone"nin biletlerini cebine koymaya fırsat bulamamışken, bu iki genç aradan sıyrıldı ve birkaç yıl sonra "Patlama" olarak adlandırılacak bir dönemi açtı Türk popunda.

90'LAR: KIZ HEPSİ SENİN Mİ, BİZİM Mİ?

Keyifler yerindeydi işte. Yerindeyse de neye itiraz edecek, kimi kime şikayet edecektik. "Memuru işini bilen" bir iktidarın, hiç şüphesiz (beyazı-mavisi dahil) her renkten "yaka"lısı da havalardaydı artık. Uçuyorduk. Yastık altlarındakinizi çıkararak başladık işe; ardından bankalarda biriktirdiklerimizi çektik, tükettik. Sonra, daha sonra da imdadımıza taksitli-taksitsiz kartlar yetişecekti. "Yerli Malı Haftası"nın unutulabilir artık; "Tutumlu ol!" çağrılarına

da kulak asmazdık, olur biterdi. Yeni tavır ve tutumumuza uygun bir müzik arıyorduk ve biz aradıktan sonra, sunmaya meraklısı zaten çıkardı. Çıktı da; çok çıktı hem de. Her gün yeni bir ses, yeni bir yüz ile karşılaşır olmuştuk. Bir bolluk vardı; bu alanda da durum, diğer alanların aynısıydı: Her şey boldu. Güzel kızlar, yakışıklı delikanlılar görmek istiyorduk artık; derli toplu olsunlar, kendilerine baksınlar, bize kendilerini beğendirsınler istiyorduk. Başta Tarkan, Serdar Ortaç ve Mustafa Sandal olmak üzere çok çok sayıda şarkıcı çıktı ortaya. Hemen hemen hepsi de, "imaj" denilen mühim şeyin hakkını vermiş oluyordu. Hatta bu konuda ifrata kaçıyorlardı; bu imaj ya da imaj değiştirme işi önce her yeni albüm fırsat bilerek yoklanacak; ama bir zaman sonra bu yetmeyecek ve "her klipte imaj değiştirme" kademesine geçilecekti.

Bu "Postmodern Çağ"ın getirdiği bir başka mühim farklılık da, yaşanan beste ve şarkı patlaması oldu. Herkes şarkıcı olmak istiyordu ama, şarkı yazarlarımızın-yaratıcılarımızın sayısı o kadar da bol değildi. Bu daralma ya da kriz noktasında, bilgisayarlar imdada yetişti. Hayret; meğer herkes beste yapabiliyormuş da, haberimiz yokmuş! Herkes beste yapıyor, herkes şarkı yazıyordu. İşe "herkes" in karışması da, elbette "tek tip"leşmeyi, aynılığı-sıradanlığı getirdi. Her şarkı, bir başkasının içinden geçiyordu. Her dinlediğimiz şarkı karşısında aynı ruh durumuna kapılıyorduk: "Ben bu şarkıyı daha önce dinledim!"

2000'LER: HER ŞEYİ YAK

Tek tip müziği, hep aynı-hep birbirinin içinden geçip duran şarkıları red edenler, "Biz bu çocukları hep çok kolay kandırdık, yine kandırırız," düşüncesiyle sırtları sıvazlanıp durulmuş, genç alıcı-dinleyici kitlesi oldu. Müziği satın alanların yaşı giderek düşmüştü artık; gelip 12-14 yaş sınırına dayanmıştı. Ama umulmayan bir gelişme yaşandı. Bu kuşak bilgisayar ve internet ile büyümüştü; bu nedenle de, farklı ve kolay kandırıl(a)mazdı. Zaten çok beklemeye gerek kalmadan, restini çekti bu kuşak: "Biz annemizin-babamızın-amcamızın-teyzemizin dinlediği müziği dinlemek istemiyoruz. Biz, tıpkı o bilgisayar oyunlarındaki gibi, taş üstünde taş bırakmama konusunda bizi motive edecek müziği istiyoruz. Biz daha sert bir müzik istiyoruz; anlayın işte, rock istiyoruz..."

Böyle olduğu içindir ki, Duman aldı başını gitti; "her şeyi yak"tı geçti. Duman'ın tepeye kurulmasını da, "geçici bir durum; bugün var-yarın yok," olarak anlayanlar, öyle yorumlamak isteyenler çıkmadı değil. Ama öyle değildi elbette; sular yükselmişti ve yükselen bu suların içinde boğulmamızı engelleyecek, bizi o istek ve güçle dolduracak şarkılar arıyorduk artık. Bu nedenle "dünyanın yalan söylediğini" haykıran bir grup Duman'ı zirvede yalnız bırakmadı ve oraya yerleşti. Bu nedenle bir rock patlaması yaşandı ve bu hâlâ da devam ediyor.

Eh evet; bu rock patlamasını günübirlik şarkılarla paraya dönüştürmek isteyen, bu dalgayı da ceplerini doldurmak için bir fırsat kabul edenler çıkmadı değil. Ama sular yarım yamalak değil tam yükselmişti ve hemen hemen herkes "iyi"

ile "kötü"yü çok kolay ayıklayabiliyordu. Kötü olanın tuzağına ancak kısa bir süre için düşülebiliyor, hal ve tavrın niteliği anlaşılır anlaşılmaz çöplüğe yollanıyordu.

Ama işte, bu güzel gelişmeye de "ekonomik bunalım" sekte vurdu. Sistemin, Marx'ın dahi hayal edemeyeceği kadar ağırlaşmış bunalımı, her şeyi önce yavaşlattı, sonra da tamamen dondurdular. "Buraya kadar!" dedi BüyükBaş ve Şürekası, "Artık para yok! Yatırım da, bütçe de yok. Ne haliniz varsa görün!"

SONUÇ: SAĞLAM BİR RÖVANŞ

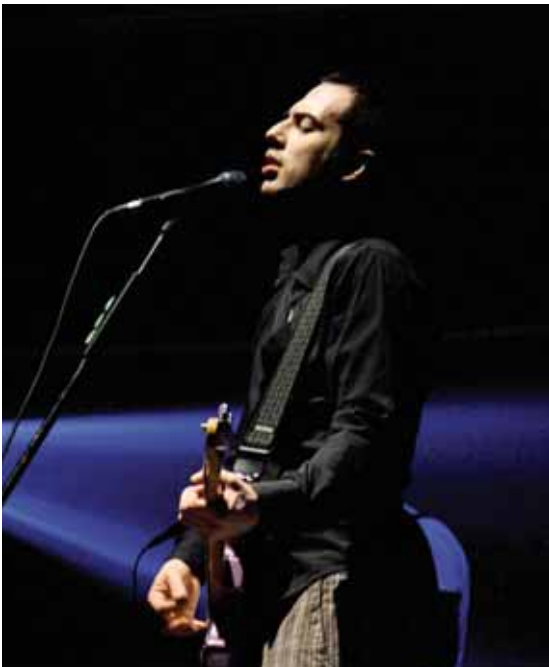
80'lere benzer günlerden geçiyoruz. Stüdyolar boş. Yazan-yaratan vardır muhtemelen ama, hiç kimsede bu yazılanları-yaratılanları seslendirmek ya da kaydetmek için hal kalmadı. Stüdyolar boş demek, plak firmaları, prodüktörler, yorumcu ve müzisyenler oturuyor demek. Hele hele müzisyenlerin durumu, onların hali daha da içler acısı; parasızlık hüküm sürüyor o çevrede. Bir darbe daha mı demek bu? Bunun böyle olduğunu söyleyen çok. Çoğu "çizme düşkünü", "kurtar bizi komutanım" çığlığı atıyor. Ama içinden geçtiğimiz günler, 60, 70 ve 80'lere paralellik gösterse bile, durum o kadar kolay değil. Bizi tepeden inerek yönetmekte gözü olanların, bu kadar çok televizyon, bu kadar çok radyo kanalı ile nasıl baş edeceğini bulması gerekiyor öncelikle. Yoksa, "Dar-be-mi-ih-ti-lal-mi-az-son-ra-ko-mu-tan-la-rın-ko-mu-ta-nı-az-son-ra-can-lı-ya-yın-da" çarkına kapıldılar mı, eski pozisyonlarını bile mumla arayacak bir hale gelebilirler. Elimizde tenekeler, arkalarından çalıp duracağız hepimiz: "Asmayalım da, besleyelim mi?" Rövanş, belki de böyle böyle alınacak.

Duman söyledi, Rashit söyledi, Mor Ve Ötesi söyledi bir yığın şey. Bunların tamamı bir kulaktan girmiş-diğer kulaktan çıkmış olamaz. Usul usul birikti.

Bu nedenle, ne 12 Eylül'e benzer günlere dönmek kolay, ne de o günlerin ağır ve kanlı arabesk şarkılarına. Kapitalizm kendi kanında boğulduysa suç müziğin değil. Birileri nasılsa yazacak-çalacak-söyleyecek. Ve belki de Zardana-dam'ın gördüğü ("Müzik bedava olsun!" diye özetlenebilecek) düş gerçeğe dönecek, biz bu şarkılara para vermeden kulak verebileceğiz. Kara dağlar, çekilecekler aradan. 🌐

2000'lerde bilgisayar ve internetle büyüyen bir kuşak vardı. Ve onlar kolay kandırıl(a)mazdı. "Biz daha sert bir müzik istiyoruz; anlayın işte, rock istiyoruz..." restini çektiler. Böyle olduğu içindir ki, Duman aldı başını gitti; "her şeyi yak"tı geçti.

GÜNDOĞARKEN:

yeniden karşınızda...

Gündoğarken adını bir gruptan çok, bir müzikal anlayış olarak değerlendiren Gökhan ve Burhan Şeşen, bu anlayışın ürünü "Hayat Bu" albümüyle, sekiz yıl sonra dinleyicinin karşısına çıktılar.

■■■■■ Yıl 1976. Ağabeyini Ankara'ya uğurlayan Burhan Şeşen'in günlüğüne düşürdüğü bir not: "Belki benimle aynı hisleri, dertleri paylaşan bir kişi daha yok dünyada. Bu arada devamlı son bestesi ağzımda..."

*Gün doğarken ufukta
Yeni bir can taşır elinde
Gün doğarken ufukta
Canlanır bulutlar yeniden
Karanlığın derin sırrı
Unutulur gider
Gün doğarken ufukta
Canlanır umutlar yeniden*

Yıl 2008 ve Gündoğarken "Hayat Bu" adlı albümüyle karşımıza çıkıyor. Burhan ve Gökhan Şeşen'le albümün kayıtlarının da yapıldığı Kuzguncuk'ta buluştuk. Albümü, Kuzguncuk'u, dostluğu ve bir müzik anlayışı olarak değerlendirdikleri Gündoğarken'i konuştuk.

2000 yılında çıkardığınız "İstanbul-Atina-İstanbul" albümünden sonra neler yaptınız?

Burhan Şeşen: Televizyonda "Yorumsuz" diye bir program ile solo bir albüm yaptım. Solo albümü Gündoğarken'in ayrılık sürecinde yapmış-

tım. "İstanbul-Atina-İstanbul"dan sonra üçlü olarak müzik çalışmalarına devam etmemiz güçleşti. Amca bir solo albüm çıkardı. Daha sonra amcanın solo çalışmaları ve diğer işleri devam etti ve bir türlü Gündoğarken'e sıra gelemedi. Bu sırada biz de başka alanlarda, ama müzikten hiç kopmadan çalışmalarımıza devam ettik.

Gökhan Şeşen: Ben "Sakız" diye bir barın işletmeciliğini yaptım. Bunu yapma nedenim de, çalışabileceğimiz, şarkılarımızı rahatça söyleyebileceğimiz bir yerimizin olmasını istememdi. Her barda çalışmıyoruz ya biz, öyle bir durumumuz var. Bar programlarında "Yorumsuz" ve "Geniş Aç"ı adıyla sahneye çıktık.

Neden Gündoğarken adını kullanmadınız?

BŞ: Gündoğarken üç kişi olarak devam etsin diye biraz bekledik, ama baktık olmuyor, Gündoğarken'e sıra gelmiyor, biz de yola iki kişi devam etmeye karar verdik. Üç senedir "Gündoğarken" ismini kullanıyoruz. Zaten bar programlarında bizi gören insanlar hep, "siz Gündoğarken'siniz" diyorlardı.

GŞ: Aslında bu bizim Gündoğarken'in adına ve oluşumuna duyduğumuz saygıdan ve nezaketten kaynaklanan bir tavırdı. Bir süre bekleme-

Röportaj: Aylin Çalap
Fotoğraf: Sinan Kesgin

Gökhan Şeşen-Burhan Şeşen

mizin nedeni buydu. Biz Gündoğarken'e hizmet eden müzisyenler gibi hissediyoruz kendimizi.

Grubun adı zaten 1976 yılında belliymiş, öyle değil mi? Albümün kapağındaki yazıdan bahseder misiniz?

BŞ: Ben 76'dan beri günlük tutuyorum. Albü-

mün kapağında yazılı olan benim 1976'da tuttuğum günlüğümünden alındı. Gökhan, o zamanlar İstanbul'a gelip gidiyordu. Böyle bir not düşmüşüm ben de. Sonra burada yazılı olan şey büyüdü, isim oldu. O isim büyüdü, grup oldu. Grup büyüdü, müzikal anlayış oldu.

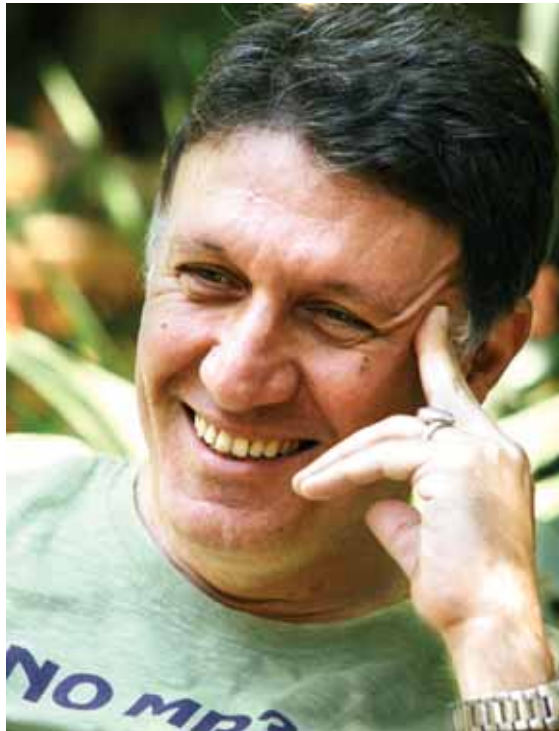
GŞ: Ben ODTÜ'de okurken, İstanbul'a gider gelirdim. Birbirimize yeni yaptığımız şarkıları çaldık. Ama Burhan'ı bu kadar etkilediğini bilmiyordum. Ben de seneler sonra okudum bunu.

BŞ: Genelde günlüklerimi kimseye okutmam. Ama bu yazı herhangi bir günlük yazısı değil. Bunu buraya koymamızın bilinçaltında yatan Gündoğarken'i hem sahiplenme hem de Gündoğarken'in ne kadar eskiden gelen bir anlayış ve hayata bakış olduğunu hatırlatma. Kapağa bu yazıyı koyarak Gündoğarken adını da sahiplenmiş oluyoruz. Kendi fotoğraflarımızı da koyabilirdik, ama bu yazıyı tercih ettik.

Yola iki kişi devam ediyorsunuz. Üç kişilik bir grup olmakla iki kişilik bir grup olmak nasıl bir duygu?

GŞ: Üç kişilik bir grupken iki kişiye dönmemiz ve yola böyle devam etmemiz tabii ki, değişik bir süreci doğurdu. Zaman içinde şunu gördüm; grup ilk kurulduğu zaman birlikten ciddi

Burhan Şeşen:
"Gündoğarken üç kişi olarak devam etsin diye biraz bekledik, ama baktık olmuyor, Gündoğarken'e sıra gelmiyor, biz de yola iki kişi devam etmeye karar verdik."

bir kuvvet doğmuştu. Ama ondan sonra grup içinde o kuvvet gittikçe azaldı. Üç kişi olmanın şöyle bir dezavantajı var; bir konuda hemfikir olmak çok zor. Biz buna çözüm bulmak için, iki kişi aynı fikirdeyse o fikri kabul ediyorduk. Üç kişiyken fikri kabul edilmeyen genellikle ben oluyordum. Söylediklerim doğru ya da yanlış olabilir, ama bazı konularda kırılıyordum. Ben hayatım boyunca azınlığın da bir fikri olduğunu düşündüm. Azınlıklar da haklı olabilir, ama çoğunluk ne derse öyle olur. Ama şimdi Burhan'la ikimiz ve mecburuz birbirimizi ikna etmeye. Çünkü oy oranımız aynı. Kendi adıma, bu projede iki kişi olduğumuz için daha özgür çalıştım, ben. Çünkü biz Burhan'la paylaşmayı becerebiliyoruz, bu çok önemli.

BŞ: Üç kişi çıktığımız yolda, zaman içinde fikirlerimiz de değişti. Gökhan'la benim bakış açımız aynı devam ediyor, ama amcada biraz değişiklikler oldu.

GŞ: Gündoğarken'in bir çizgisi var. Bu çizginin ne kadar dışına çıkabilirsiniz ki... Çıkarsanız insanlar ne kadar benimser? Çünkü öyle sevmiş insanlar. Alıştıkları bir şey var. Alıştıkları derken, hep kendimizi tekrar etmekten bahsetmiyorum. Birçok yenilikler tabii ki yapıyoruz, ama Gündoğarken'in tınısını kaybetmeden yapıyoruz. İnsanların sevdiği tını da, zaten bizim sevdiğimiz tını, Gündoğarken'in müziği.

Çalıştığınız müzisyenlerle nasıl bir araya geldiniz?

BŞ: Benim iki solo albümümün düzenlemelerini Gürol yapmıştı. İlk kez bir Gündoğarken albümü düzenlemesi yaptı. Gürol'un bu albüme çok büyük emeği oldu. Büyük bir sabırla, çok güzel armonilerle şarkılara hizmet etti. Zaten albümü yaptığımız ekiple sürekli sahnede beraberiz. Gürol Ağırbaş, Cem Aksel ve Tolga Kılıç birlikte çalıştığımız insanlar. Aslında Kuzguncuk'ta kendimize ait bir home-stüdyoda olmamız da bizim için ve bu buluşmaların gerçekleşmesi için çok büyük avantaj oldu.

GŞ: Çalıştığımız ekip hem Zuhâl Olcay'a, hem de Bülent Ortaçgil'e çalışıyor. Onlarla da çok iyi bir dostluğumuz oldu. Biz kendi kapalı devremizde yaşayan ve çok iyi dost olan müzisyenleriz. Bundan da çok büyük mutluluk duyuyoruz.

ruz. Bu bir araya gelmeler öyle umut ediyorum ki, yeni projeleri de üretecek.

Kuzguncuk'taki stüdyodan ve stüdyo ortamından bahsedebilir misiniz?

GŞ: Benim Kuzguncuk maceram sekiz ay önce başladı. Üst katı ev olarak kullanıyorum, alt katı da stüdyo yaptım. Burada çok rahat bir ortam oluşturduk ve birçok müzisyen arkadaşımız buraya rahatlıkla geldiler. Bir stüdyodaydık ama ev ortamında bir stüdyoda. Albüm kaydını sadece stüdyoda yapsaydık, sadece stüdyoda görüşürdük. Ya da bir konserimiz varsa konserde görüşürdük, ama artık öyle iç içe yaşıyoruz ki... İyi olan da bu. Dolayısıyla, Kuzguncuk'taki stüdyoda bu albümü yaparken hem sevdiğimiz yakın dostlarımızla birlikte vakit geçirdik hem de birlikte ürettik.

BŞ: Stüdyonun bir avantajı da, Bülent Ortaç-

Burhan Şeşen:
"Tiyatro, seyirciyle ilişki kurmak anlamında çok iyi eğitti bizi. Ayrıca tiyatrodan yetiştiğimiz için şarkılarımızın hikâyelerini daha iyi anlattığımızı ve iletmek istediğimiz duyguları daha iyi yansıttığımızı düşünüyorum."

**Gökhan Şeşen:
"Birçok yenilikler
tabii ki yapıyoruz,
ama
Gündoğarken'in
tınısını
kaybetmeden
yapıyoruz.
İnsanların sevdiği
tını da, zaten bizim
sevdiğimiz tını,
Gündoğarken'in
müziği."**

gil'in hep bizimle burada olmasıydı. Bütün okumalarda bulundu. Bazı sözlere müdahale etti. "Hadi Git" adlı şarkımızda akustik gitar çaldı. Öteki türlü standart bir stüdyo çalışması olsa Bülent oraya gelmezdi. Buraya bir stüdyoya gelir gibi gelmedi dostlarımız. Elleri simitlerle, peynirlerle geldiler. Akşam üzeri çaylarımızı içtik. Sonra da stüdyoya girip müziğimizi yaptık.

GŞ: Buraya geldikten sonra bahtımız açıldı. Sadece bahtımız değil, zihnimiz de açıldı, ruhumuz da... Çok keyifli bir çalışma süreci yaşadık. Bunu hep söylüyoruz; sıkılarak değil, yayılarak çalıştık. Çünkü stüdyo dönemi sancılı bir dönemdir. Albümü belli bir sürede bitirmek zorundasınızdır. Firma bir saat verir çünkü, ama burada böyle bir sıkıntımız yoktu. O yüzden istediğimizi yaptık bu albümde. Çok daha özgürce çalıştık. Denedik, yanıldık. Bu denemeler çok iyi sonuçlar doğurdu.

Sekiz yıllık bir aradan sonra Gündoğarken'le yeniden buluşan dinleyicileriniz ne diyor yeni albüm için?

GŞ: Albümü dinleyenler, tam Gündoğarken müziği olmuş diyorlar. Sanki biz Gündoğarken

değiliz, o müziği taklit etmiş gibi düşünülüyor kimi zaman. Bu çok hoş bir şey. Bizi başka bir yere koyuyorlar, Gündoğarken'i ve onun müziğini başka bir yere. Biz Gündoğarken'e hizmet eden müzisyenler olarak anılmaktan memnunuz. Evet, biz Gündoğarken'e hizmet eden müzisyenleriz. Doğrusu bu.

BŞ: Başından beri fotoğraf olarak Gündoğarken üç kişiydi. Ama bir de baktık ki Gündoğarken aslında bir müzikal anlayış aynı zamanda. Onca yıla rağmen Gündoğarken'in müzikal anlayışı devam ediyor, gördüğümüz üzere. Bizim için Gündoğarken, tek tek isimlerimizden daha önemli.

Genelde şarkıcılar bir yerlerde şarkı söyleyerek tanınırlar, ama sizin ilk profesyonel deneyiminiz tiyatro sahnesinde tiyatro müziğini canlı çalarak olmuş. Bu nasıl oldu?

BŞ: Bu işte babamızın çok etkisi var. Babamız da Ankara'dan gelen ağabeydir. Amcanın babama yazdığı şarkıdaki ağabey, bizim babamız. Babamız pilottu ve müziğe çok meraklıydı. 60'lı yıllarda yurtdışı seyahatlerinden bavulu plaklarla dolu olarak dönerdi. Biz ortaokulda kendi bestelerimizi yapmaya başlamıştık. Bestelerimizi çok beğenir, bütün arkadaşlarına dinletirdi. Gökhan elektrik mühendisliği, ben makine mühendisliği eğitimi aldım, ama babam bize, "Çocuklar, şarkılarınız çok güzel. Okulunuzu bitirin, sonra da müzisyen olun," demiştir. Kaç tane baba çocuğuna bunu der ki? Hem de o yıllarda. O dönemlerde konserleri babam sayesinde yaptık. Ses sisteminin, salon kirasının parasını kendi cebinden ödedi. O konserlerden birinde Levent Kırca dinledi bizi ve bize "Kadıncıklar" diye bir oyun müziği teslim etti. İlk onunla sahneye çıktık. Sonra Ferhan Şensoy'la uzun süre birlikte çalıştık.

Müzik hayatına tiyatro müzikleri yaparak başlamış müzisyenler olarak neler öğrendiniz tiyatrodan, yaratıcılığınızı nasıl etkiledi?

BŞ: Tiyatronun bize çok faydası oldu. Sahnede nasıl duracağımızı, nasıl bakacağımızı öğrendik. O dönemde ben çok utangaçtım. Hep yere bakarak şarkı söyledim. Ama çalıştığımız tiyatrolular bütün bu kusurlarımızı düzelttiler.

GS: Ben de bakamazdım seyircinin yüzüne, o süreç bizim için çok ciddi bir eğitim oldu. Önce oyuncuların yüzüne bakarak başlıyorsunuz, ondan sonra seyirciye bakmak daha kolay oluyor. O yüzden tiyatro, seyirciyle ilişki kurmak anlamında çok iyi eğitti bizi. Ayrıca tiyatrodan yetiştiğimiz için şarkılarımızın hikâyelerini daha iyi anlattığımızı ve iletmek istediğimiz duyguları daha iyi yansıttığımızı düşünüyorum.

Bazı oyunların bestelerini de siz yaptınız. Bu nasıl bir deneyimdi?

BŞ: Özellikle Ferhan Şensoy'un ayrı bir önemi vardır. Ferhan Şensoy bizim için bir dehadır. Mesela, sözlerini bestelerken bir lafı bile attırmazdı. Diyelim dört tane "Ay" yazmış. Bu 'ay'ları üç ya da beş kere söyletmezdi. "Öyle olmasını isteseydim üç ya da beş tane yazardım. Dört kere yazdım, siz de ona göre yapın," derdi. O yüzden bize tiyatro çok büyük tecrübeler kazandırdı.

Son dönem pop müzik piyasası ve yeni çıkan yorumcular hakkında ne düşünüyorsunuz?

BŞ: Piyasadaki çoğu şarkı, pazarlama mantığıyla yapılıyor. Sözünden düzenlemesine, ritimlerinden klibine kadar, her şeyiyle bir ürün olarak yapılıyor. Elbette bizimkiler de ürün haline dönüşüyor, ama biz şarkılarımızı duygularımızla yapıyoruz. Kendi öykülerimizi yazıyoruz, sonra da onları anlatıyoruz. Çıkan birçok üründe samiyetsizliği görüyoruz. Çünkü duygusu yok. Deterjan satar gibi şarkı yapılmaz ki. O yüzden eski şarkılara bu kadar rağbet var. Çünkü o şarkıların duygusu var. Biz bir sözü yazarken o kadar uğraşırız ki. Duygumuzu yakalamak ve onu doğru aktarmak için çok emek veriyoruz. Şiirselliğe dikkat ediyoruz. Deniyoruz, beğenmiyorsak bir daha deniyoruz, bir daha... Bizim hayatımız böyle çünkü. Bağırın çağırın insanlar olmadığımız için şarkılarımızda da o naiflik vardır. Çünkü iyi şarkılar yapmak için sorumluluk hissediyoruz. Doğrusu da bu değil mi? 🗨️

Burhan Şeşen: "Onca yıla rağmen Gündoğarken'in müzikal anlayışı devam ediyor. Bizim için Gündoğarken, tek tek isimlerimizden daha önemli. Biz Gündoğarken'e hizmet eden müzisyenler olarak anılmaktan memnunuz. Evet, biz Gündoğarken'e hizmet eden müzisyenleriz. Doğrusu bu."

temmuz - ağustos 2008

15 AĞUSTOS CUMA

Tortured Soul
Babylon Alaçatı - İzmir

Gülben Ergen
Rumeli Hisarı - İstanbul

Sertab Erener
Fahir Atakoğlu
Bodrum Antik Tiyatro
Muğla

Duman
Cemil Topuzlu Açık hava
Sahnesi - İstanbul

Kurban
Ooze Venue - İzmir

Chuck Berry
Parkorman - İstanbul

LİSANSSIZ

16 AĞUSTOS C.TESİ

Shantel
Sortie - İstanbul

Rubin Steiner Neue Band
Babylon Alaçatı - İzmir

İlhan İrem
Rumeli Hisarı - İstanbul

Yalın
Bodrum Antik Tiyatro
Muğla

LİSANSSIZ

19 AĞUSTOS SALI

100 Yılın Meydan Faslı:
Levent Kırca, Ahmet
Özhan, Müjdat Gezen,
Selami Şahin
Rumeli Hisarı -
İstanbul

LİSANSSIZ

20 AĞUSTOS ÇARŞ.

Nil Karaibrahimgil
Rumeli Hisarı - İstanbul

LİSANSSIZ

17 AĞUSTOS PAZAR

Tarkan
Cemil Topuzlu Açık hava
Sahnesi -
İstanbul

LİSANSSIZ

21 AĞUSTOS PERŞ.

Ferhat Göçer
Rumeli Hisarı - İstanbul

Ajda Pekkan
Kültür park Açık hava
Tiyatrosu - Bursa

18 AĞUSTOS PAZARTESİ

Demet Akalın
Rumeli Hisarı - İstanbul

LİSANSSIZ

Alpay
Bostanlı Karşıyaka Açık hava
Tiyatrosu - İzmir

LİSANSSIZ

22 AĞUSTOS CUMA

Scorpions
Parkorman - İstanbul

Mustafa Sandal
Rumeli Hisarı - İstanbul

Free Hole Negro
Babylon Alaçatı - İzmir

Sezen Aksu
Turkcell Kuruçeşme Arena
İstanbul

Hayko Cepkin
Çeşme Venue -
İzmir

LİSANSSIZ

26 AĞUSTOS SALI

Mario Frangoulis
Turkcell Kuruçeşme Arena
İstanbul

Funda Arar
Rixos Bodrum
- Muğla

LİSANSSIZ

27 AĞUSTOS ÇARŞ.

Enrico Macias
Sortie - İstanbul

Nilüfer
Turkcell
Kuruçeşme
Arena İstanbul

LİSANSSIZ

29 AĞUSTOS CUMA

Shantel
Babylon Alaçatı - İzmir

Mario Frangoulis
Bilkent Odeon - Ankara

Ajda Pekkan
Turkcell Kuruçeşme Arena
İstanbul

Mor ve Ötesi
Ooze Venue - İzmir

LİSANSSIZ

23 AĞUSTOS C.TESİ

**Karina (voice of Thievery
Corporation)**
Babylon Alaçatı - İzmir

Funda Arar
Rixos Bodrum - Muğla

Dolapdere Big Gang
Çeşme Seaside - İzmir

LİSANSSIZ

28 AĞUSTOS PERŞ.

**V. Leyla Gencer Şan
Yarışması - Yarı Final**
CRR Konser
Salonu
İstanbul

LİSANSSIZ

30 AĞUSTOS C.TESİ

Oldies But Goldies
Babylon Alaçatı - İzmir

**V. Leyla Gencer Şan
Yarışması - Final**
Aya İrini Müzesi - İstanbul

Nilüfer
Çeşme Seaside - İzmir

LİSANSSIZ

MESLEK BİRLİKLERİNDEN LİSANS ALMADAN KONSER ORGANİZE ETMEK FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNUNA AYKIRIDIR. YASA UYARINCA LİSANSSIZ OLARAK KONSER ORGANİZE EDEN KİŞİ VE KURUMLARIN HUKUKİ VE CEZAİ SORUMLULUKLARI DOĞMAKTADIR.

Her fırsatta kullanmak isteyeceksiniz...

FORTIS

İdeal Kart'ınıza World özellikleri eklendi, her fırsatta kullanmak isteyeceğiniz Fortis Worldcard doğdu. Yenilenen kartınızı hem İdeal, hem de World üye iş yerlerinde dilediğiniz gibi kullanın, yüzbinlerce noktada puan kazanın, taksit yaptırın. Kısacası, Fortis Worldcard fırsatlarının keyfini çıkarın.